

ความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่ในจังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน
ต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ไก่ไข่เชียงใหม่-ลำพูน

SATISFACTION OF LAYER RAISING COOPERATIVE MEMBERS
TOWARDS THE OPERATION IN CHIANGMAI-LAMPHUN
LAYERS COOPERATIVE

วิทยา ทิศาหัตถ์

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร
สำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยแม่โจ้

พ.ศ. 2551

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ใบรับรองปัญหาพิเศษ

สำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

ชื่อเรื่อง

ความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่ในจังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน

ต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ไก่ไข่เชียงใหม่-ลำพูน

SATISFACTION OF LAYER RAISING COOPERATIVE MEMBERS

TOWARDS THE OPERATION IN CHIANGMAI-LAMPHUN

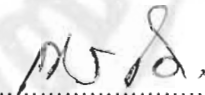
LAYERS COOPERATIVE

โดย

วิทยา ทิศหล้า

พิจารณาเห็นชอบโดย

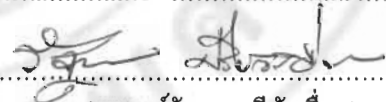
ประธานกรรมการที่ปรึกษา

(อาจารย์กิตติพงษ์ ไตรธิกุล)

วันที่ ๘ เดือน ๑๑ พ.ศ. ๒๕๕๑

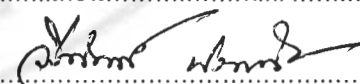
กรรมการที่ปรึกษา

(อาจารย์รัฐพล ศรีบัวเพื่อน)

วันที่ ๒๑ เดือน ๑๑ พ.ศ. ๒๕๕๑

กรรมการที่ปรึกษา

(อาจารย์ ดร.วิรัชศักดิ์ ปรกดี)

วันที่ ๒๖ เดือน ๗ พ.ศ. ๒๕๕๑

ประธานกรรมการประจำหลักสูตร

(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญสม วราเอกศิริ)

วันที่ ๒๒ เดือน ๗ พ.ศ. ๒๕๕๑

สำนักงานบัณฑิตศึกษารับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์ ดร.เทพ พงษ์พานิช)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

วันที่ ๒๗ เดือน ๗ พ.ศ. ๒๕๕๑

ชื่อเรื่อง ความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่ในจังหวัดเชียงใหม่-
ลำพูนต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ไก่ไข่เชียงใหม่ลำพูน

ชื่อผู้เขียน นายวิทยา ทิศหล้า

ชื่อปริญญา วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

ประธานกรรมการที่ปรึกษา อาจารย์กิตติพงษ์ ไตรธิกุล

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความพึงพอใจของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ในเขตจังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน ที่มีต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ไก่ไข่เชียงใหม่-ลำพูน โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อศึกษา 1) ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ในเขตจังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน 2) ความพึงพอใจของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ในเขตจังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน และ 3) ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่จังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน โดยประชากรในการศึกษา ได้แก่ เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์ไก่ไข่เชียงใหม่-ลำพูน จำนวน 169 คน ได้กลุ่มตัวอย่างโดยอาศัยการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 119 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ของเกษตรกรพบว่า ผู้ให้ข้อมูลเกือบสามในสี่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ยประมาณ 42 ปี มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา มีสมาชิกในครัวเรือนและจำนวนแรงงานที่ใช้ในการเลี้ยงไก่ไข่เฉลี่ยประมาณ 5 คน มีรายได้จากการเลี้ยงไก่ไข่ในปีที่ผ่านมา ระหว่าง 500,000 – 1,000,000 บาทต่อปี นอกจากประกอบอาชีพการเลี้ยงไก่แล้วเกือบครึ่งหนึ่งยังประกอบอาชีพรับจ้าง ผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่จากเจ้าหน้าที่การเกษตร รองลงมาคือรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่จากเครือข่ายเกษตรกร และสหกรณ์การเกษตรเป็นสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และกลุ่มเกษตรกร

ผลการวิจัยความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินการของสหกรณ์ไก่ไข่เชียงใหม่-ลำพูน พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความพึงพอใจในระดับปานกลางในด้านสวัสดิการแก่สมาชิก ด้านการแบ่งผลกำไร ด้านการตลาด ด้านการจัดการวัตถุดิบ ด้านการให้บริการสินเชื่อ และด้านการส่งเสริมให้ความรู้แก่สมาชิก ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดความพึงพอใจในแต่ละด้านดังนี้

ด้านการตลาด ผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจในระดับมาก คือ การคัดเลือกการรับซื้อไข่ ผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง คือ 1) การกระจายไข่เพื่อส่งตลาด 2) ราคาไข่ที่สหกรณ์

รับซื้อ 3) การขนส่งไข่จากฟาร์มสมาชิกส่งสหกรณ์ ด้านการจัดการวัตถุดิบ ผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง คือ 1) ขั้นตอนการเบิกจ่ายสินค้า 2) ราคาวัตถุดิบที่สหกรณ์ขาย 3) คุณภาพของวัตถุดิบ/สินค้า 4) การสำรองวัตถุดิบอาหารสัตว์ ด้านการส่งเสริมความรู้แก่สมาชิก ที่ผู้ให้ข้อมูล มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง คือ 1) การให้ความรู้ด้านสุขอนามัยภายในฟาร์ม 2) การให้คำแนะนำเกี่ยวกับเทคนิคการใช้ยาภายในฟาร์ม 3) การฝึกอบรมด้านการจัดการฟาร์ม 4) การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่ 5) การตรวจเยี่ยมฟาร์มของสมาชิก 6) การให้คำแนะนำเกี่ยวกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ และ 7) การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสหกรณ์ ด้านการให้บริการสินเชื่อ ผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจในระดับปานกลางในทุกประเด็น คือ 1) ดอกเบี้ยที่ทางสหกรณ์กำหนด 2) ระยะเวลาชำระคืน 3) วงเงินในการขอสินเชื่อ 4) ความรวดเร็วในการอนุมัติ และ 5) คุณสมบัติของผู้ขอสินเชื่อ ด้านสวัสดิการแก่สมาชิก มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง คือ 1) การอำนวยความสะดวกของพนักงานกับสมาชิกเมื่อมาติดต่อสหกรณ์ และ 2) การให้ความคุ้มครองสุขภาพของสมาชิก ด้านการแบ่งผลกำไร ผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจในระดับปานกลางในทุกประเด็น คือ 1) อัตราการจ่ายแบ่งปันผล 2) ผลตอบแทนที่ได้ 3) การจัดสรรผลกำไร และ 4) ระยะเวลาในการจ่ายผลกำไร

ผลการวิจัยปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่ของสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่ในจังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีปัญหาในระดับปานกลางในด้านการให้บริการสินเชื่อ ด้านการจัดการวัตถุดิบ ด้านการตลาด ด้านสวัสดิการแก่สมาชิก ด้านการแบ่งผลกำไร และด้านการส่งเสริมให้ความรู้แก่สมาชิก ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดของปัญหาในแต่ละด้านดังนี้

ปัญหาด้านการตลาด ผู้ให้ข้อมูลมีปัญหาในระดับปานกลาง คือ 1) ความยุ่งยากในการรับซื้อไข่ 2) ราคาไข่ไม่เป็นธรรมแก่สมาชิก และ 3) การกระจายไข่สู่ตลาดช้า ปัญหาด้านการจัดการวัตถุดิบ ผู้ให้ข้อมูลมีปัญหาในระดับปานกลาง คือ 1) บางครั้งวัตถุดิบไม่มีในสต็อก 2) ราคาวัตถุดิบบางช่วงสูงเกินไป 3) คุณภาพวัตถุดิบไม่แน่นอน และ 4) การเบิกจ่ายล่าช้า/มากขึ้นตอน ปัญหาด้านการส่งเสริมให้ความรู้แก่สมาชิก ผู้ให้ข้อมูลมีปัญหาในระดับปานกลาง คือ 1) ไม่มีการจัดฝึกอบรมให้คำแนะนำแก่สมาชิกเท่าที่ควร 2) ขาดบุคลากรที่ให้ความรู้กับสมาชิก และ 3) ขาดการประชาสัมพันธ์แก่สมาชิก และผู้ให้ข้อมูลมีปัญหาในระดับน้อยเกี่ยวกับเรื่องขาดการรับฟังปัญหาของสมาชิก ปัญหาด้านการให้บริการสินเชื่อ พบว่าผู้ให้ข้อมูลมีปัญหาในระดับปานกลาง คือ 1) ขั้นตอนยุ่งยากล่าช้า 2) ระยะเวลาในการชำระคืนค่อนข้างเร็ว และ 3) กู้ได้ในวงเงินที่ไม่สูง ปัญหาด้านการให้สวัสดิการแก่สมาชิก ผู้ให้ข้อมูลมีปัญหาในระดับปานกลาง คือ 1) ไม่ตอบสนองความต้องการ 2) ไม่เพียงพอต่อความต้องการของสมาชิก และ 3) ผลตอบแทนน้อย และปัญหาด้านการแบ่งผลกำไร ผู้ให้ข้อมูลมีปัญหาในระดับปานกลาง คือ 1) ใช้ระยะเวลามากในการแบ่งผลกำไร และ 2) สัดส่วนในการแบ่งผลกำไรไม่เป็นธรรม

Title	Satisfaction of Layer raising Cooperative Members Towards the Operation in Chiangmai-Lamphun Layers Cooperative
Author	Mr. Witaya Tidlah
Degree of	Master of Science in Agricultural Extension
Advisory Committee Chairperson	Mr. Kittipong Tothirakul

ABSTRACT

The purposes of this study were to investigate the following: 1) socio-economic characteristics of Chiangmai-Lamphun layer raising cooperative members 2) satisfaction of Chiangmai-Lamphun layer raising cooperative members; and 3) problems encountered in the operation of layer raising. Respondents in this study consisted of 119 out of 169 layers raising cooperative members obtained by simple random sampling. A set of questionnaires was used as a tool for data collection and obtained data were analyzed for finding percentage, mean, and standard deviation.

Findings showed that almost three-fourths of the respondents were male, 42 years old on average, and elementary school graduates. They had 5 family members and layer care takers on average. They earned an income from layer raising for 500,000-1,000,000 bahts last year. Almost one-half of the respondents were also hired workers. It was found that all of the respondents perceived information about layer raising through farmer networks and the agricultural cooperatives. Besides, the respondents were members of the Bank for Agriculture and Agricultural cooperatives and farmer group.

With regards to the satisfaction of the cooperative members, it was found that they had a moderate level of satisfaction on cooperative member welfare, profit sharing, marketing, raw material management, credit service, and knowledge extension to cooperative members. Taking consideration in to details of each aspect, the following were revealed:

Marketing – The cooperative members had a high level of satisfaction of the selection of egg purchasing. However, they had a moderate level of satisfaction in the following: 1) egg distribution; 2) egg price that the cooperative purchases; and 3) egg transportation from the farm.

Raw material management – The cooperative members had a moderate level of satisfaction in the following: 1) procedures in making a requisition for products; 2) price of raw materials sold by the cooperative; 3) quality of raw materials; and 4) reservation of layer feed.

Knowledge extension of cooperative members – The cooperative members had a moderate level of satisfaction in the following: 1) knowledge extension of farm sanitation; 2) suggestions on medicine application techniques; 3) training on farm management; 4) suggestions on layer raising; 5) layer farm visiting of extension official; 6) suggestion on modern technology; and 7) public relations about the cooperative

Credit service – The cooperative members had a moderate level in all aspects as follows: 1) interest as determined by the cooperative; 2) duration of debt payment; 3) an amount of money to be borrowed; 4) rapidly in the approval of the loan; and 5) qualifications of the borrowers.

Cooperative member welfare – the cooperative members had a moderate level of satisfaction in the following: 1) convenient facilitation of cooperative staff to cooperative members; and 2) health care for cooperative members.

Profit sharing – The cooperative members had a moderate level of satisfaction in the following: 1) dividend payment rate; 2) return on investment; 3) allocation; and 4) duration of profit payment.

For problems encountered, as a whole, it was found that the cooperative members had a moderate level of problem on credit service, raw material management, marketing, cooperative member welfare, profit sharing, and knowledge extension, respectively, The following were problems in each aspect:

Problems in marketing – The cooperative members had a moderate level of problems in the following: 1) difficulties in egg purchase; 2) unreasonable price of the eggs; and 3) late egg distribution.

Problems in raw material management – The cooperative members had a moderate level of problems in the following: 1) raw materials are sometimes not in the stock; 2) the price of raw materials is sometimes very high; 3) uncertainly of raw material quality; and 4) late and complicated stages of financial transaction.

Knowledge extension - The cooperative had a moderate level of problems in the following: 1) inadequate training for cooperative members; 2) lacking of staff to external knowledge for cooperative members; and 3) lacking of public relations.

However, the cooperative members had a low level of problems in lacking of listening to problems of cooperative members and credit service. The cooperative members had a moderate level of problems in the following: 1) late and complicated stages; 2) rapid debt payment; and 3) not big amount of sum of a loan. The cooperative members had a moderate level of problems in the cooperative member welfare as follow: 1) the cooperative did not response to the needs of its members; 2) insufficient for the need of members; and 3) little return of investment. Lastly, the cooperative members had a moderate level of problems in time consuming for profit sharing and inequity of profit sharing.

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีก็เนื่องจากได้รับความกรุณาและช่วยแนะนำจากกรรมการที่ปรึกษาคือท่าน อาจารย์ กิตติพงษ์ ไตรธิกุล อาจารย์ รัฐพล ศรีบัวเผื่อน กรรมการ อาจารย์ ดร.วีรศักดิ์ ปกติ กรรมการ และรองศาสตราจารย์ ดร.บุญสม วราเอกศิริ ประธานกรรมการประจำหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร และคณาจารย์ผู้ให้ความรู้ทุกวิชา รวมถึงบุคลากรของภาควิชาส่งเสริมการเกษตรทุกท่าน ที่ท่านได้กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ ดูแล และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนได้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอโน้มระลึกถึงพระคุณของบิดา มารดา และผู้มีพระคุณทุกท่านที่คอยให้กำลังใจ สนับสนุนให้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจนกระทั่งสำเร็จตามความมุ่งหวัง

วิทยา ทิศาหัตถ์

ตุลาคม 2551

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
ABSTRACT	(5)
กิตติกรรมประกาศ	(8)
สารบัญ	(9)
สารบัญตาราง	(12)
สารบัญภาพ	(14)
บทที่ 1 บทนำ	1
ปัญหาการวิจัย	2
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
นิยามศัพท์ปฏิบัติการ	5
บทที่ 2 การตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง	6
ความรู้เรื่องการเลี้ยงไก่ไข่	6
ไข่และเนื้อไข่	6
คุณสมบัติพิเศษของสัตว์ปีกที่เหมาะสมจะผลิตเป็นระบบอุตสาหกรรม	7
ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการสร้างโรงเรือน	8
โภชนศาสตร์สัตว์ปีก	12
เทคโนโลยีการผลิตสัตว์ปีก	14
ความหมายของสหกรณ์	14
สหกรณ์การเกษตร	15
สหกรณ์ไก่ไข่เชิงใหม่-ลำพูน	16
ความพึงพอใจ	17
ความหมายของความพึงพอใจ	17
ตัวแปรและปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจ	18
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการทำงาน	19
สิ่งจูงใจที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ	22

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การวัดความพึงพอใจ	24
ลักษณะส่วนบุคคลที่มีผลต่อความพึงพอใจ	26
ภาคสรุป	30
กรอบแนวคิดในการวิจัย	31
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	32
สถานที่ดำเนินการวิจัย	32
ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง	32
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	34
การทดสอบเครื่องมือ	35
การเก็บรวบรวมข้อมูล	36
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	37
ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย	37
บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์	38
ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกร	38
ลักษณะส่วนบุคคล	38
ลักษณะเศรษฐกิจ	40
ลักษณะทางสังคม	44
ความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์โกไข่เชียงใหม่-ลำพูน	46
ด้านสวัสดิการแก่สมาชิก	47
ด้านการแบ่งผลกำไร	49
ด้านการตลาด	49
ด้านการจัดการวัตถุดิบ	52
ด้านการให้บริการสินเชื่อ	52
ด้านการส่งเสริมความรู้แก่สมาชิก	55
ปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงโกไข่ในจังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน	
เกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์	57
ปัญหาด้านการให้บริการสินเชื่อ	58

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ปัญหาด้านการจัดการวัตถุดิบ	58
ปัญหาด้านการตลาด	61
ปัญหาด้านการให้สวัสดิการแก่สมาชิก	61
ปัญหาด้านการแบ่งผลกำไร	64
ปัญหาด้านการส่งเสริมความรู้แก่สมาชิก	64
บทที่ 5 สรุปสรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	67
สรุปผลการวิจัย	67
ข้อเสนอแนะ	70
บรรณานุกรม	71
ภาคผนวก	73
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	74
ภาคผนวก ข ประวัติผู้วิจัย	80

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 กรดอะมิโนชนิดที่จำเป็นและไม่จำเป็นในสัตว์ปีก	13
2 จำนวนประชากรของเกษตรกรและกลุ่มตัวอย่างของผู้เลี้ยงไก่ไข่ที่เป็นสมาชิก ของสหกรณ์ไก่ไข่เชียงใหม่-ลำพูน	34
3 จำนวน และร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามเพศ	39
4 จำนวน และร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามอายุ	40
5 จำนวน และร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามระดับการศึกษา	40
6 จำนวน และร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน	41
7 จำนวน และร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามจำนวนแรงงานที่ใช้ในการเลี้ยงไก่ไข่	42
8 จำนวน และร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามรายได้จากการเลี้ยงไก่ไข่	43
9 จำนวน และร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามการประกอบอาชีพอื่น	44
10 จำนวน และร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามการรับข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่	45
11 จำนวน และร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามการรับข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่	46
12 ระดับความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินการของสหกรณ์ไก่ไข่เชียงใหม่-ลำพูน	47
13 จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่จังหวัด เชียงใหม่-ลำพูนต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ไก่ไข่เชียงใหม่-ลำพูน ด้านสวัสดิการ	48
14 จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่จังหวัด เชียงใหม่-ลำพูนต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ไก่ไข่เชียงใหม่-ลำพูน ด้านการจัดการด้านการแบ่งผลกำไร	50
15 จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่ในจังหวัด เชียงใหม่-ลำพูนต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ไก่ไข่เชียงใหม่-ลำพูน ด้านการตลาด	51
16 จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่ในจังหวัด เชียงใหม่-ลำพูนต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ไก่ไข่เชียงใหม่-ลำพูน ด้านการจัดการวัตถุดิบ	53
17 จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่ใน จังหวัดเชียงใหม่-ลำพูนต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ไก่ไข่เชียงใหม่-ลำพูน ด้านการบริการสินเชื่อ	55

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
18 จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่ใน จังหวัดเชียงใหม่-ลำพูนต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ไก่ไข่เชียงใหม่-ลำพูน ด้านการส่งเสริมความรู้แก่สมาชิก	56
19 ระดับปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่	58
20 จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การดำเนินงานของสหกรณ์ผู้เลี้ยงด้านการจัดการด้านสินเชื่อ	60
21 จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การดำเนินงานของสหกรณ์ผู้เลี้ยงด้านการจัดการด้านวัตถุดิบ	61
22 จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การดำเนินงานของสหกรณ์ผู้เลี้ยงด้านการตลาด	63
23 จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยว กับการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้เลี้ยงด้านการให้สวัสดิการแก่สมาชิก	64
24 จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยว กับการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้เลี้ยงด้านการแบ่งผลกำไร	66
25 จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การดำเนินงานของสหกรณ์ผู้เลี้ยงด้านการส่งเสริมความรู้แก่สมาชิก	67

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 วงจรแรงงูใจของมนุษย์	20
2 ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของการงูใจ	22
3 กรอบแนวคิดในการวิจัย	31

บทที่ 1

บทนำ

(INTRODUCTION)

การเลี้ยงไก่ของคนไทยเริ่มมาตั้งแต่สมัยใดไม่อาจสืบประวัติได้แต่มีเรื่องเล่าขานประวัติศาสตร์ไทยพอจับประเด็นได้ เช่น สมัยสมเด็จพระนเรศวรมหาราช พระองค์ทรงนิยมชมชอบการชนไก่เป็นอย่างมาก ก็คงต้องนับย้อนอดีตขึ้นไปอีกมากโข เพื่อคำนวณว่าพวกไก่ถูกนำมาเลี้ยงเป็นไก่บ้าน จนฝึกให้ตีกันกลายเป็นกีฬาชนไก่ได้ ดังที่เราทราบกันในปัจจุบัน นอกจากนี้หากเปรียบเทียบกับคนในชาติเพื่อนบ้านก็มีเรื่องเล่าที่เกี่ยวข้องกับไก่บ้าน เช่นกรณีที่มาของชื่อไก่พันธุ์ “ตะเภา” หลายคนอ้างว่ามาจากคนจีนที่เดินทางมาค้าขายกับคนไทยในช่วงต้นกรุงรัตนโกสินทร์ได้นำไก่ใส่เรือสำเภามาด้วยจน มาออกลูกออกหลานในประเทศไทย เป็นต้น การเลี้ยงไก่ของคนไทยส่วนหนึ่งยังเป็นการเลี้ยงแบบปล่อยปละละเลย ไม่ค่อยเอาใจใส่นัก แต่ในอีกด้านหนึ่ง ไก่ได้กลายเป็นอาชีพของคนไทยที่อาจทำให้เกิดความมั่งคั่ง หรืออาจหมดเนื้อหมดตัวไปกับตัวไก่นี้ได้เช่นกัน จะเห็นได้ว่าวิวัฒนาการการเลี้ยงไก่ของไทยเจริญก้าวหน้ารวดเร็วมาก ปัจจุบันทั้งการผลิตไข่และเนื้อไก่สามารถผลิตได้เกินความต้องการ กลายเป็นประเทศผู้ผลิตเพื่อส่งออก โดยเฉพาะกรณีไก่เนื้อไทย ดิฉันค้นคว้าผู้ส่งออกในลำดับต้น ๆ ของโลกได้ช่วยให้นำเงินตราเข้าประเทศปีละหมื่นกว่าล้านบาท

หัวใจสำคัญของการเลี้ยงไก่จนกลายเป็นอุตสาหกรรมอย่างเต็มตัวได้นั้นมีสามประการด้วยกัน คือ พันธุ์ อาหาร และการจัดการ โดยในแต่ละส่วนก็มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันทั้งสิ้น เช่น ผู้เลี้ยงควรต้องจัดหาพันธุ์ที่ดีตรงตามความต้องการ ไม่ว่าจะเพื่อการผลิตไข่หรือผลิตเนื้อ ไก่พันธุ์นั้นก็ต้องตอบสนองต่อการให้อาหารที่ดีและถูกสัดส่วน ภายใต้การจัดการเลี้ยงดูที่ถูกต้องและเหมาะสม โดยเฉพาะในสถานการณ์ปัจจุบันพันธุ์ไก่ได้มีการพัฒนา และปรับปรุงพันธุ์ให้มีคุณสมบัติตรงประสงค์และประสิทธิภาพการให้ผลผลิตดีขึ้น ด้านอาหารก็ได้พัฒนาก้าวหน้าไปมาก

การเลี้ยงไก่ไข่ก็เช่นกันได้พัฒนามาเป็นอาชีพอุตสาหกรรมที่สามารถทำกันในครอบครัว โดยไม่ต้องใช้แรงงานมากมายนั้น แต่หากต้องดำเนินการอย่างรอบรอบมีการวางแผนใช้เทคโนโลยีความรู้และการจัดการที่ดีเพื่อให้ประสิทธิภาพในการเลี้ยงไก่ไข่ให้ได้ผลผลิตไข่สามารถทำกำไรได้โดยไม่ขาดทุน

อาชีพการเลี้ยงไก่ไข่เป็นอาชีพที่เกษตรกรในเขตจังหวัดเชียงใหม่-ลำพูนเล็งเห็นความสำคัญของอาชีพนี้จึงมีผู้ประกอบการอาชีพนี้มากมายซึ่งเห็นว่าเป็นอาชีพที่ให้ผลตอบแทนคุ้มค่า

ใช้แรงงานในการดำเนินงานไม่มากและการจัดการฟาร์มก็ไม่ยุ่งยากมากนักแต่จะประสบปัญหาอยู่เพียงแต่เรื่อง การตลาดและการผลิตคือด้านการจัดการและต้นทุนเท่านั้น

เกษตรกรส่วนใหญ่ในพื้นที่จึงได้จัดตั้งสหกรณ์ขึ้นมาเพื่อมุ่งหวังว่าจะแก้ไขปัญหาระบบ การตลาด การผลิต และต้นทุน เป็นการรวมกลุ่มเพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรองให้แก่เกษตรกรและเป็นการดูแลกันเองภายในและการคอยช่วยเหลือซึ่งกันและกันด้วย

การดำเนินงานของสหกรณ์นี้ก็ได้นำมาดำเนินการใน ด้านการตลาดคือรับซื้อไข่จากสมาชิก สหกรณ์ และยังมีบริการต่างๆ แก่สมาชิกมีบริการเช่น ด้านต้นทุนผลิตก็มีบริการจัดหาวัตถุดิบในการเลี้ยงไก่มาให้บริการแก่สมาชิกและเกษตรกรที่ประกอบอาชีพเลี้ยงไก่ด้วย

จากที่กล่าวมาการดำเนินงานของสหกรณ์น่าจะเป็นที่พึงพอใจของสมาชิก แต่หากการ ดำเนินการปฏิบัติจริงของสหกรณ์ไม่เป็นไปตามที่มุ่งหวังของสมาชิก ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาถึงความ พึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ เพื่อเป็นข้อมูลต่อสหกรณ์ที่สามารถนำข้อมูล เหล่านี้ไปดำเนินการแก้ไขของสหกรณ์ในอนาคตต่อไป

ปัญหาการวิจัย

(Research Problems)

การเลี้ยงไก่ไข่เป็นอาชีพหนึ่งที่มีเกษตรกรในพื้นที่เชียงใหม่-ลำพูนให้ความสำคัญและ นำมาประกอบเป็นอาชีพภายในครัวเรือน เนื่องจากสามารถเลี้ยงเป็นอุตสาหกรรมภายในครอบครัว ได้ ดูแลกันภายในครอบครัวใช้แรงงานซึ่งสามารถจัดการได้ไม่ยาก ให้ผลตอบแทนต่อเกษตรกร ผู้เลี้ยงไก่ไข่จนสามารถมีรายได้พออยู่พอกินพอสมควร หากเนื่องจากเมื่อเลี้ยงขยายใหญ่ขึ้น (จำนวนการเลี้ยงมีจำนวนมากขึ้น) เป็นการเลี้ยงเพื่อขายไข่ไปหรือเป็นธุรกิจแบบจริงจัง การจัดการ ด้านการเลี้ยงจะต้องมีการจัดการด้านแรงงาน ด้านการตลาด ตลอดจนการดูแลเรื่องต้นทุนการผลิต เพราะเมื่อเกษตรกรเลี้ยงไก่ไข่ถึงขั้นระดับนี้ ต้องมีการจัดการด้านต่าง ๆ อันมีผลกระทบต่อการ ประกอบอาชีพซึ่งต้องระมัดระวังเพราะอาจส่งผลถึงรายได้ที่จะได้มาจากการประกอบอาชีพเลี้ยง ไก่ไข่นี้ได้

เมื่อทราบถึงแนวทางในการปฏิบัติว่ามีส่วนใดบ้างที่มีส่วนสำคัญในการประกอบอาชีพ การเลี้ยงไก่แล้ว ก็หันกลับมามองถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในการประกอบอาชีพนี้ พบว่าอุปสรรคส่วน ใหญ่ที่ผู้การประกอบอาชีพเลี้ยงไก่ไข่พบคือ ต้นทุนในการเลี้ยงค่อนข้างสูง ลงทุนไปกับการจัดการ ด้านอาหาร และวัตถุดิบที่นำมาใช้ภายในฟาร์มค่อนข้างสูง และประสบปัญหาด้านการตลาดคือ

ด้านการขายผลผลิตประกอบกับราคาขายไก่ที่ส่งสู่ตลาดราคาไม่ดีทำให้บวกลบกับกำไรต้นทุนแล้วได้ผลตอบแทน ไม่ได้ดีเท่าที่ควรหรือบางช่วงเวลาราคาผลผลิตตกต่ำถึงกับต้องประสบภาวะขาดทุนเลยทีเดียว

เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่-ลำพูนจึงได้รวมตัวกันจัดตั้งสหกรณ์ไก่ไข่เชียงใหม่-ลำพูนขึ้นเพื่อมุ่งหวังว่า จะแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยที่สหกรณ์นี้จะเป็นจุดศูนย์รวม รับซื้อผลผลิตจากฟาร์มของสมาชิกและมีวัตถุประสงค์ในการประกอบเป็นสุรอาหารของไก่ไข่ เช่น ข้าวโพด ปลาย่าง กากถั่วเหลือง กากถั่วเหลืองอบ ตลอดจนมีอาหารสำเร็จรูปจำหน่ายแก่สมาชิก การดำเนินงานของสหกรณ์ไก่ไข่เชียงใหม่-ลำพูนที่ผ่านมาได้มีสมาชิกของสหกรณ์แสดงความคิดเห็นว่าสหกรณ์ดำเนินงานไม่เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับ และหน้าที่ความรับผิดชอบของสหกรณ์ สมาชิกไม่สามารถพึ่งสหกรณ์ได้เต็มที่ หากที่ผลการดำเนินการที่ผ่านมาตรงกับความต้องการที่แท้จริง และทำให้เกิดความพึงพอใจ ต่อสมาชิกแล้ว สมาชิกสหกรณ์ไก่ไข่จังหวัดเชียงใหม่-ลำพูนก็จะสามารถประกอบอาชีพการเลี้ยงไก่ไข่ให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ซึ่งจากการดำเนินงานของสหกรณ์ไก่ไข่เชียงใหม่-ลำพูนนี้มีปัจจัยต่าง ๆ มาส่งผลกระทบต่อประกอบอาชีพ กิจกรรมเลี้ยงไก่ของสมาชิกมากมาย ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาถึงความพอใจของสมาชิกผู้เลี้ยงไก่ไข่จังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน ต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ไก่ไข่ ว่ามีความพอใจในระดับ ไດมีปัจจัยอะไรที่มีผลต่อความพึงพอใจของสมาชิก และมีปัญหาและข้อเสนอแนะต่อการดำเนินการของสหกรณ์ไก่ไข่จังหวัดเชียงใหม่-ลำพูนอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

(Objectives of the Research)

วัตถุประสงค์หลักของการวิจัยเพื่อการศึกษาถึง ความพึงพอใจของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ในจังหวัดเชียงใหม่-ลำพูนที่มีต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ไก่ไข่เชียงใหม่-ลำพูน โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะดังนี้

1. ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ในเขตจังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน ได้แก่ อายุ การศึกษา จำนวนสมาชิกแรงงานในครัวเรือนและรายได้
2. ความพึงพอใจของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ในเขตจังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน ต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ไก่ไข่เชียงใหม่-ลำพูน เรื่องการจัดการด้านการตลาด การจัดการวัตถุดิบ

การส่งเสริมให้ความรู้กับเกษตรกร วิชาการ การให้บริการสินเชื่อ สวัสดิการแก่สมาชิก และการแบ่งปันผลกำไรแก่สมาชิก

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่จังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน

ขอบเขตของการวิจัย (Scope of the Research)

การวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ในเขตจังหวัดเชียงใหม่-ลำพูนต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ไก่ไข่เชียงใหม่-ลำพูน มีขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูล คือเกษตรกรผู้เป็นสมาชิกและผู้ประกอบอาชีพเลี้ยงไก่ไข่และมีอำนาจการตัดสินใจในกิจกรรมฟาร์มในเขตจังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน ซึ่งประกอบด้วยผู้เลี้ยงไก่ไข่ในจังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน และเป็นสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่ในจังหวัดเชียงใหม่-ลำพูนจำนวนทั้งหมด 119 คน

2. การศึกษาครั้งนี้ได้ศึกษาถึงวิธีการดำเนินงานของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ในเขตจังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน ว่าเป็นที่พึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์ไก่ไข่เชียงใหม่-ลำพูนในระดับใด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ (Expected Results)

ผลการวิจัยครั้งนี้คาดว่าจะจะเป็นประโยชน์สำหรับตัวเกษตรกร บุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ดังนี้

1. เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่เองจะได้ทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและสามารถนำไปประยุกต์แก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างถูกต้อง

2. หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับอาชีพการเลี้ยงไก่ไข่ในเขตจังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน สามารถเอาผลการวิจัยไปวางแผนปรับกลยุทธ์ และหาวิธีการเพื่อนำไปสู่การประกอบอาชีพเลี้ยงไก่ไข่ให้ดีขึ้น

3. สามารถนำผลงานวิจัยไปปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานภายในสหกรณ์ไถ่ไข
เชิงใหม่-ลำพูน เพื่อให้ตรงกับความต้องการของสมาชิก

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

(Operational Definition of Terms)

เกษตรกร หมายถึง เกษตรกรผู้ประกอบอาชีพเลี้ยงไก่ไข่ และเป็นสมาชิกของสหกรณ์
ไถ่ไขจังหวัดเชิงใหม่-ลำพูน

ลักษณะส่วนบุคคล หมายถึง ลักษณะต่าง ๆ ของสมาชิกทั้งสถานภาพส่วนบุคคล
ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

ลักษณะทางเศรษฐกิจ หมายถึง ลักษณะที่บ่งบอกรายได้การประกอบอาชีพจำนวน
แรงงานที่ใช้เลี้ยงไก่

ลักษณะทางสังคม หมายถึง ลักษณะที่บ่งบอกทางสังคมของเกษตรกร ได้แก่
การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่ และการเป็นสมาชิกกลุ่มในชุมชน

ความพึงพอใจของสมาชิกผู้เลี้ยงไก่ไข่ หมายถึง ความรู้สึกที่ชอบหรือพอใจต่อการ
เลี้ยงไก่ไข่เชิงใหม่-ลำพูนต่ออาชีพการเลี้ยงไก่ไข่ ในความรู้สึกที่ได้รับตอบสนองทางด้านร่างกาย
และจิตใจที่จะทำให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเกิดความพึงพอใจ

การศึกษาความพึงพอใจที่เข้าร่วมโครงการในทัศนะของสมาชิกวัด โดยให้กลุ่มตัวอย่าง
ระบุความพึงพอใจออกเป็น 5 คะแนน ดังนี้

พึงพอใจมากที่สุด	5	คะแนน
พึงพอใจมาก	4	คะแนน
พึงพอใจปานกลาง	3	คะแนน
พึงพอใจน้อย	2	คะแนน
พึงพอใจน้อยที่สุด	1	คะแนน

จากนั้นนำคะแนนที่ผู้ให้ข้อมูลระบุมาคำนวณหาหน้าหนักเฉลี่ย (weight mean score:
WMS) โดยมีเกณฑ์เฉลี่ยดังนี้

ระดับความพึงพอใจมาก	มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ	3.68-5.00
ระดับความพึงพอใจปานกลาง	มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ	2.34-3.67
ระดับความพึงพอใจน้อย	มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ	1.00-2.33

บทที่ 2

การตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง

(REVIEW OF RELATED LITERATURES)

การศึกษาเอกสารและวรรณคดีที่เกี่ยวข้องบทนี้เพื่อให้เกิดแนวความคิดในการวิจัยแล
ดำเนิน การวิจัยได้อย่างถูกต้อง โดยครอบคลุมเนื้อหา ดังนี้

1. ความรู้เรื่องการเลี้ยงไก่ไข่
2. ความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์
3. ความพึงพอใจ
4. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการทำงาน
5. สิ่งจูงใจที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ
6. การวัดความพึงพอใจ
7. ลักษณะส่วนบุคคลที่มีผลต่อความพึงพอใจ

ความรู้เรื่องการเลี้ยงไก่ไข่

ไข่และเนื้อไก่

สุวรรณ เกษตรสุวรรณ (2529: 133) อ้างในสุชน ตั้งทวีพัฒน์ (2542: 48) ได้ศึกษาพบว่าไข่มีคุณสมบัติคล้ายกับ นมสดในปัญหาการเก็บรักษาคุณภาพเปลือกไข่ที่ห่อหุ้มเนื้อไข่ไว้ นั้นมีอยู่ทั่วผิวพื้นซึ่งเป็นทางเข้าออกของออกซิเจนและคาร์บอนไดออกไซด์ ไข่ที่ออกมาใหม่ ๆ นั้นที่ผิวเปลือกไข่ยังเป็นช่องระบายความชื้นและคาร์บอนไดออกไซด์ ทำให้เนื้อไข่หดตัวและเกิดช่องอากาศทางด้านป้านของไข่ในขณะเดียวกันรูเหล่านี้ยังเป็นช่องที่จุลินทรีย์ต่าง ๆ จะเข้าไปสู่ภายในไข่และทำให้เนื้อไข่ที่อยู่ภายในเสื่อมคุณภาพหรือเสียสภาพที่จะใช้เป็นอาหารของคนเราได้

อรวรรณ ชินราสี (2547: 34) ได้ศึกษาและรายงานว่า การจัดอนุกรมวิธานสัตว์ปีก (classification of birds) สัตว์ปีกจัดอยู่ใน Phylum Chordata เป็นสัตว์มีกระดูกสันหลังอยู่ใน Class Aves ซึ่งเป็นสัตว์จำพวกนก สัตว์ปีกที่จัดว่ามีความสำคัญทางเศรษฐกิจใน Order ต่าง ๆ และได้ศึกษาพบว่าแต่เดิมประเทศไทยนิยมเลี้ยงไก่พื้นเมืองโดยปล่อยให้หากินเองตามธรรมชาติรอบ ๆ

บริเวณบ้านจุดประสงค์เลี้ยงเพื่อเป็นไก่ชนผลพลอยได้เพื่อบริโภคเนื้อและไข่แต่ไม่ประสบความสำเร็จเพราะขาดการปรับปรุงพันธุ์ และเกิดโรคระบาด

สุกิจ ชันชรปราบ (2534) ได้กล่าวว่า การเลี้ยงไก่แบบการค้าในไทย เริ่มต้นปี พ.ศ. 2446 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงริเริ่มการเลี้ยงแบบสมัยใหม่ทรงส่งไก่พันธุ์เล็กฮอร์นขาวพันธุ์โรดไอซ์แลนด์แดง และพันธุ์ บาร์พลิมัทรีอ แต่เมื่อพระองค์สวรรคตการเลี้ยงไก่จึงชะงักลง

พ.ศ. 2467 หม่อมเจ้าสิทธิพร กฤษดากร ทรงสร้างฟาร์มแบบเปิด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้ส่งไก่พันธุ์เล็กฮอร์นประมาณ 500 ตัว มาเลี้ยงแบบการค้า แต่ไม่ประสบความสำเร็จด้านการตลาด นอกจากนี้หลวงสุวรรณ วากกสกิจ ได้นำไก่จากฟาร์มบางเปิดไปเลี้ยงในโรงเรียนฝึกหัดครูประถมเกษตรกรรมบางสะพานใหญ่ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แต่กิจการต้องยกเลิกในที่สุด

พ.ศ. 2477 หลวงสุวรรณ วากกสกิจ ได้วางนโยบายและส่งเสริมการเลี้ยงไก่อีกครั้งแต่เกิดโรคระบาดใหญ่ในราว พ.ศ. 2482 ทำให้ไก่ที่เลี้ยงอยู่ตายเกือบทั้งหมด การเลี้ยงไก่จึงชะงักลง

พ.ศ. 2489 หลวงสุวรรณ วากกสกิจ ขึ้นเป็นอธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จึงได้เริ่มต้นส่งเสริมการเลี้ยงไก่อีกครั้ง ต่อมา พ.ศ. 2492 ได้เริ่มส่งไก่พันธุ์โรดไอซ์แลนด์แดง กับพันธุ์เล็กฮอร์นขาว จากสหรัฐอเมริกา และส่งไก่พันธุ์ออสเตรเลียจากออสเตรเลีย เพื่อเลี้ยงสาธิตให้ประชาชนสนใจเลี้ยงเป็นอาชีพ โดยรัฐบาลให้งบประมาณสนับสนุน

พ.ศ. 2494-2495 การเลี้ยงไก่ได้ตื่นตัวขึ้นจึงได้ทดลองเลี้ยงไก่ถูกผสมที่ให้ผลผลิตสูงและทางองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ ได้ส่งผู้เชี่ยวชาญมาช่วยเหลือทั้งด้านการเลี้ยงและการป้องกันโรค

พ.ศ. 2500-2502 การส่งเสริมการเลี้ยงไก่ไข่เป็นอาชีพของหลวงสุวรรณ วากกสกิจ นั้นว่าประสบความสำเร็จส่วนกิจการไก่เนื้อเริ่มพัฒนาหลังกิจการไก่ไข่ โดยเริ่มส่งสายพันธุ์ไก่เนื้อเข้ามาในปี พ.ศ. 2500 และสามารถผลิตจนส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศได้ในปี พ.ศ. 2516 จนถึงปัจจุบัน

คุณสมบัติพิเศษของสัตว์ปีกที่เหมาะสมจะผลิตเป็นระบบอุตสาหกรรม

สุชน ตั้งทวีพัฒน์. (2542: 48) ได้กล่าวพอสรุปได้ดังนี้

1. สามารถเริ่มต้นจากธุรกิจขนาดเล็กลงทุนน้อย และเมื่อเกิดความมั่นคงในการผลิตและการตลาดแล้ว จึงค่อยทำการขยายกิจการเป็นการเลี้ยงแบบอุตสาหกรรมในภายหลัง

2. สามารถขยายพันธุ์ในระยะเวลาอันสั้น และเพิ่มปริมาณการผลิตได้ครั้งละจำนวนมาก โดยใช้เครื่องฟักไข่ และลูกสัตว์ปีกอายุ 1 วัน ไม่จำเป็นต้องกินอาหารจึงสามารถขนส่งในระยะทางไกล ๆ ได้สามารถเลี้ยงได้จำนวนมากในพื้นที่จำกัด

3. สามารถให้ผลตอบแทนเร็ว ผู้ประกอบการจึงไม่จำเป็นต้องมีทุนหมุนเวียนมาก

4. ผลผลิตของสัตว์ปีกสามารถบริโภคได้ทุกเพศ ทุกวัย ทุกศาสนาและเมื่อเปรียบเทียบราคากับคุณค่าทางอาหารแล้ว จะเห็นว่ามีราคาถูกกว่าผลผลิตของสัตว์ชนิดอื่น

อรรถพร ชินราศรี (2547: 35) ได้ศึกษาพบว่าไก่ลูกผสมทางการค้าสายพันธุ์ไก่ไข่ ได้แก่ พันธุ์อาร์เบอร์เอเคอร์ (Arbor Acre) ดีคาลป์ (Dekalb) บราวน์นิค (Brownin nick) โกโต (Goto) ซุปเปอร์ฮาร์โก (Super Hararco) อีซ่าบราวน์ (Isa Brown) เซฟเวอร์ (Shaver) เอเอบราวน์ (AA brown) ไฮเซกบราวน์ (Hisex Brown) ฮัมบาร์ด (Hubbard) เป็นต้น

อรรถพร ชินราศรี (2547: 46-49) ได้ศึกษาพบว่าโรงเรือน การออกแบบโรงเรือนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมจะทำให้ไก่อยู่ได้อย่างสบาย การสุขภาพและการป้องกันโรคทำได้ง่าย มีการเจริญเติบโตตามปกติ ให้ผลผลิตสูง ต้นทุนการผลิตลดลงและผลตอบแทนมากขึ้น

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการสร้างโรงเรือน

สุชน ตั้งทวีวัฒน์ (2542: 48) ได้กล่าวพอสรุปได้ดังนี้

1. การเลือกสถานที่ สถานที่หรือทำเลที่เหมาะสม หมายถึงสถานที่เอื้ออำนวยต่อการเจริญเติบโตของไก่ลดความเสี่ยงและช่วยลดต้นทุนการผลิตให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ การเลือกทำเลจึงควรคำนึงถึงคือ

- พื้นที่ควรระบายน้ำได้ดี ฟาร์มเลี้ยงไก่นั้นควรอยู่ในที่สูงเพื่อช่วยในการระบายน้ำตลอดจนป้องกันไม่ให้น้ำท่วมในฤดูฝน

- มีน้ำจืดเพียงพอ การเลี้ยงไก่นั้นจำเป็นต้องอาศัยน้ำจืดที่สะอาด และจะต้องมีปริมาณมากพอเพื่อใช้กินและล้างทำความสะอาดโรงเรือนและอุปกรณ์ต่าง ๆ

- ไฟฟ้า มีความจำเป็นต่อการเลี้ยงไก่ เพราะอุปกรณ์ที่จำเป็น เช่น เครื่องกก เครื่องผสมอาหารตลอดจนแสงสว่างภายในโรงเรือน ดังนั้นฟาร์มไก่จึงควรตั้งอยู่ในทำเลที่ไฟฟ้าสามารถเข้าถึง

- การคมนาคม การที่ฟาร์มไก่อยู่ใกล้ทางคมนาคม ทำให้เกิดความสะดวกในการเลี้ยงหลายอย่างและลดค่าใช้จ่ายในการขนส่ง

- ควรอยู่ห่างจากแหล่งชุมชนพอสมควร เพื่อลดความเดือดร้อนหรือรบกวนผู้อื่น

- ตั้งอยู่ห่างไกลจากฟาร์มเลี้ยงสัตว์ปีก เพื่อสะดวกในการป้องกันโรคระบาด
- การเลือกสถานที่ใช้เลี้ยงไก่ควรอยู่ในที่ที่อาจขยายออกไปได้ ถ้าหากกิจการเลี้ยงไก่

เจริญขึ้น

2. การจัดวางผังฟาร์ม การจัดวางผังฟาร์มที่ไม่ถูกต้อง มีผลทำให้การจัดการฟาร์มเป็นไปด้วยความยุ่งยาก และอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อผลผลิตในฟาร์ม หลักสำคัญในการจัดวางผังฟาร์ม มีดังนี้

- ทิศทางของโรงเรือน ควรสร้างให้ยาวอยู่ในแนวทิศตะวันออก-ตะวันตกเฉียงเหนือ เพราะจะช่วยลดความร้อนจากแสงแดด และอยู่ในแนวทิศทางลมธรรมชาติ ซึ่งจะพัดจากทิศเหนือไปทิศใต้ในฤดูหนาว และพัดจากทิศใต้ไปทิศเหนือในฤดูร้อนและฤดูฝน

- ควรอยู่ห่างจากบริเวณที่มีการเลี้ยงไก่อย่างหนาแน่นและมีรั้วล้อมรอบมิดชิด
- จัดให้มีทางเข้าออกเพียงทางเดียวและต้องผ่าน โรงฉีดพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อโรคก่อนเข้า

ฟาร์ม

- จัดให้มีสถานที่อาบน้ำฆ่าเชื้อโรคและเปลี่ยนเสื้อผ้าเป็นชุดของฟาร์ม สำหรับผู้ที่ จะเข้าไปฟาร์ม ทั้งนี้จะต้องถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด

- จัดวางโรงเรือนเลี้ยงไก่และโรงเรือนอื่นๆ อย่างมีระเบียบ ในกรณีเลี้ยงไก่ต่างกัน หลายอายุให้โรงเรือนไก่เล็กอยู่ด้านในสุด และโรงเรือนไก่ใหญ่อยู่ด้านนอกสุด โรงเก็บอาหารและ ส่วนของสำนักงานฟาร์มให้อยู่ด้านนอกสุด

- โรงเรือนเลี้ยงไก่ควรอยู่ห่างกันไม่น้อยกว่า 50 เมตรสำหรับโรงเรือนที่เลี้ยงไก่อายุ เท่ากันและห่างกัน 100 เมตรสำหรับโรงเรือนเลี้ยงไก่อายุต่างกัน โดยเฉพาะไก่เล็ก โรงเรือนเลี้ยงไก่ จะต้องอยู่ห่างจากรั้วฟาร์มหรือเขตที่ปักอาศัยไม่น้อยกว่า 300 เมตร

- อาคารบ้านพักอาศัย ควรแยกจากเขตเลี้ยงไก่

3. ประเภทของโรงเรือน

3.1 การแบ่งตามช่วงอายุหรือชนิดของสัตว์

- โรงเรือนไก่เล็กเป็นโรงเรือนสำหรับเลี้ยงไก่ ตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 5-6 สัปดาห์ในไก่กระต่ายนิยมใช้เลี้ยงตั้งแต่แรกฟักจนถึงระยะส่งตลาด สำหรับการเลี้ยงไก่ไข่และไก่ พันธุ์ใช้เป็นโรงเรือนสำหรับกกลูกไก่เพียงอย่างเดียว แต่ยังไม่เป็นที่นิยมเพราะลูกไก่เมื่อพ้นระยะกก คืออายุ 5-6 สัปดาห์ไปแล้วจะต้องย้ายไปเลี้ยงยังอีกโรงเรือนหนึ่ง ข้อดีของการใช้โรงเรือนแบบนี้ คือสามารถกกลูกไก่ได้ในจำนวนมาก โดยไม่ต้องคำนึงถึงจำนวนไก่ในระยะสาวหรือในระยะไข่แต่ มีข้อเสียคือ เป็นการสร้างภาวะเครียดให้กับไก่ในขณะที่ทำการเคลื่อนย้าย และยังเป็นการสิ้นเปลือง แรงงาน ทำให้ค่าใช้จ่ายสูงขึ้น

- โรงเรือนไก่รุ่นเป็นโรงเรือนสำหรับเลี้ยงไก่ตั้งแต่อายุ 6-7 สัปดาห์ จนถึงอายุ 18 สัปดาห์จึงย้ายไปยังโรงเรือนไก่ไข่หรือไก่พันธุ์ต่อไปแต่ด้วยระบบการป้องกันโรคที่ทันสมัยจึงสามารถเลี้ยงไก่ตั้งแต่ระยะแรกเกิดจนถึงอายุ 18 สัปดาห์ หรือก่อนไข่ในโรงเรือนเดียวกันจำนวนลูกไก่ที่นำมาเลี้ยงต้องคำนวณจากจำนวนไก่สาวที่สามารถเลี้ยงได้เท่านั้น ดังนั้นจำนวนลูกไก่ที่จะนำมาเลี้ยงจะน้อยกว่าจำนวนลูกไก่ที่เลี้ยงในโรงเรือนแบบแรก

- โรงเรือนไก่ไข่โดยทั่วไปผู้เลี้ยงจะย้ายไก่สาวไปยังโรงเรือนไก่ไข่เมื่อไก่อายุได้ประมาณ 18 สัปดาห์ และเลี้ยงจนกระทั่งปลดไก่ มีทั้งโรงเรือนที่เลี้ยงแบบปล่อยพื้นและเลี้ยงแบบกรงคับกรณีการเลี้ยงไก่ไข่แบบปล่อยพื้นสามารถเลี้ยงไก่ไข่ตั้งแต่ ระยะกก ระยะรุ่น และระยะไข่หรือไก่พันธุ์ในโรงเรือนเดียวกันจำนวนลูกไก่ที่จะนำมาเลี้ยงต้องคำนวณจากจำนวนไก่ไข่หรือพันธุ์ที่สามารถเลี้ยงได้เท่านั้น การเลี้ยงแบบนี้มีข้อดีคือ ไม่จำเป็นต้องเคลื่อนย้ายไก่ในโรงเรือนหนึ่งไปยังโรงเรือนหนึ่ง เป็นการช่วยลดความเครียด ประหยัดแรงงานและค่าใช้จ่าย

3.2 การแบ่งตามลักษณะ โรงเรือน

- โรงเรือนระบบเปิด (open house) หมายถึง โรงเรือนที่ยอมให้อากาศภายนอกผ่านเข้าออกภายในโรงเรือนได้ โรงเรือนเป็นวัสดุโปร่ง สภาพแวดล้อมภายในโรงเรือนจะเปลี่ยนแปลงตามสภาพภูมิอากาศภายนอก ข้อดีคือค่าก่อสร้างจะถูกกว่า ข้อเสียคือควบคุมสภาพแวดล้อมได้ยาก สัตว์อยู่ไม่สุขสบาย ผลผลิตต่ำ

- โรงเรือนระบบปิดหรือโรงเรือนระบบระเหยไอน้ำจากน้ำ (evaporative cooling system, evap) หมายถึง โรงเรือนที่ควบคุมสภาพแวดล้อมได้ ผังโรงเรือนจะปิดทึบ โดยการบังคับอากาศที่จะผ่านเข้าโรงเรือนให้ผ่านแผ่นทำความเย็นที่มีน้ำไหลผ่าน (cooling pad) ทำให้อุณหภูมิของอากาศลดลงและมีระบบดูดอากาศออกภายนอกโรงเรือน ทำให้เกิดการเคลื่อนตัวของอากาศเร็วตามอัตราที่กำหนดและทำให้อากาศภายในโรงเรือนเย็นสม่ำเสมอซึ่ง จะกล่าวรายละเอียดในภายหลัง

4. ลักษณะโครงสร้างของโรงเรือนโรงเรือนที่เหมาะสมสำหรับการเลี้ยงไก่ควรมีลักษณะต่างๆ ดังนี้

- ความกว้าง ควรมีความกว้างประมาณ 7-12 เมตร ถ้ากว้างมากเกินไปจะทำให้ความลาดเอียงของหลังคาน้อยเกินไป อากาศถ่ายเทไม่สะดวก แสงสว่างไม่เพียงพอ ทำให้อุณหภูมิภายในโรงเรือนสูง ในทางตรงกันข้ามถ้าสร้างโรงเรือนแคบเกินไปแสงแดดและฝนจะสาดเข้ามาภายในโรงเรือนได้ และต้นทุนค่าก่อสร้างต่อหน่วยจะสูงขึ้น

- ความยาว ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น จำนวนไก่ที่เลี้ยง พื้นที่ เงินทุน ความยาวของเครื่องให้อาหารอัตโนมัติ และความสะดวกในการปฏิบัติงานไม่ควรสร้างยาวเกิน 120 เมตร

- ความสูง จากพื้นถึงชายคา ประมาณ 2.8-3 เมตร ความสูงของหลังคาจะมีความสัมพันธ์กับความกว้าง วัสดุทำหลังคา ประเภทของการเลี้ยง เช่น ถ้าเลี้ยงแบบปล่อยพื้น หลังคาจะสูงน้อยกว่าการเลี้ยงแบบกรงค้ำหรือแบบพื้นระแนง กรณีที่ความสูงไม่เพียงพอ จะทำให้การระบายอากาศและแสงสว่างไม่พอ การทำงานไม่สะดวก กรณีที่สูงเกินไปแสงแดดและฝนจะสาดได้ง่าย และต้นทุนการก่อสร้างจะสูงเกิน

- หลังคา นิยมใช้หลังคาแบบหน้าจั่ว 2 ชั้น เพราะช่วยระบายอากาศได้ดีกว่าแบบอื่น ๆ ความลาดเอียงของหลังคา คือ ถ้ามุงจากเอียง 30-45 องศา สังกะสีเอียง 8-15 องศา กระเบื้องลอนคู่เอียง 20 องศา ชายคากว้าง 1-1.5 เมตร ความลาดเอียงของหลังคามีผลต่อการครอบคลุมพื้นที่ของโรงเรือน การระบายอากาศ และการระบายน้ำฝน หลังคาที่ปูด้วยกระเบื้อง จะมีความทนทานมากกว่า

- ฝาผนัง นิยมใช้ลวดตาข่ายกันด้านข้างโรงเรือน เพื่อให้มีการระบายอากาศดี และป้องกันนกต่างๆ เข้ามาแพร่เชื้อโรคในโรงเรือน ด้านหัวและท้ายโรงเรือนจะปิดทึบก็ได้ ภายในโรงเรือนอาจใช้ลวดตาข่าย กันแบ่งคอกตามการใช้ประโยชน์ ด้านข้างโรงเรือนใช้ม่านปิดกันป้องกันฝนสาดหรือลมโกรกในระยะใกล้

- พื้นคอก แบ่งออกเป็นแบบพื้นคอนกรีต พื้นดิน หรือแบบยกพื้น ซึ่งอาจเป็น พื้นไม้ระแนงพื้นลาดหรือกึ่งพื้นคอนกรีตกึ่งพื้นระแนงในสัดส่วน 60 : 40 พื้นคอนกรีตทำความสะอาดได้ง่ายและปูด้วยวัสดุรองพื้น พื้นลวดหรือพื้นไม้ระแนง (wire of slat floor) โคยยกสูงจากพื้นประมาณ 1 เมตร พื้นลวดหรือไม้ระแนงอาจจะยกไว้ข้างใดข้างหนึ่งของคอกหรือยกพื้นไว้ทั้งสองด้าน และตอนกลางเป็นพื้นคอนกรีตปูด้วยวัสดุรองพื้น ข้อดีคือใช้วัสดุรองพื้นลดการระบายอากาศดีขึ้น และเลี้ยงไก่ได้จำนวนมากขึ้น ข้อเสียคือค่าใช้จ่ายสูง การทำงานไม่สะดวก เกิดแผลบริเวณอก และฝ่าเท้า ไข่แตกกร้าวมากขึ้นและการผสมพันธุ์ลดลง

- วัสดุรองพื้น (litter) วัสดุรองพื้นที่ดีควรมีคุณสมบัติ คือ ดูดซับความชื้นได้ดี น้ำหนักเบา ควรมีขนาดพอเหมาะคือไม่เล็กกว่า 6 มิลลิเมตร ราคาถูกและหาได้ง่ายในท้องถิ่น วัสดุรองพื้นที่เหมาะสมควรมีความชื้นประมาณ 20-30 เปอร์เซ็นต์ ไม่ควรเปียกชื้นหรือแห้งเกินไป

โภชนศาสตร์สัตว์ปีก

อรรพรรณ ชินราศรี (2547: 61-64) ได้ศึกษาพบว่า ในการเลี้ยงสัตว์ปีกเพื่อการค้าต้องเสียต้นทุนค่าอาหารไม่น้อยกว่า 60-70 เปอร์เซ็นต์ ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด ถ้ามีความเข้าใจในเรื่องอาหารและเลือกวิธีการให้อาหารที่ถูกต้องสำหรับสัตว์ปีกแต่ละช่วงอายุ จะทำให้สัตว์มีสุขภาพแข็งแรง ประสิทธิภาพการเจริญเติบโตดี และให้ผลผลิตสูงขึ้น ทำให้ต้นทุนการผลิตต่ำลง และผลตอบแทนเพิ่มมากขึ้น

1. ประโยชน์ของอาหาร

- เพื่อการดำรงชีพ (maintenance) ทำให้ขบวนการต่างๆ ในร่างกายดำเนินไปอย่างปกติ เช่น การหายใจ การหมุนเวียนโลหิต การย่อยดูดซึมอาหาร การขับถ่าย การควบคุมอุณหภูมิในร่างกาย รวมถึงการดำเนินกิจกรรมประจำวัน

- เพื่อการเจริญเติบโต (growth) เพื่อเสริมสร้างกระดูกและกล้ามเนื้อ

- เพื่อการสืบพันธุ์และการให้ผลผลิต (reproduction and production) อาหารส่วนที่เหลือใช้จากการเจริญเติบโตจะถูกนำไปใช้ในการสืบพันธุ์ให้ไข่และลูกหลานต่อไป

- เพื่อสะสมไขมัน (fattening) อาหารส่วนที่เหลือใช้จะถูกเก็บสะสมไว้ในรูปไขมันโดยสะสมอยู่ในร่างกาย

2. ประเภทของโภชนะแบ่งตามองค์ประกอบทางเคมี แบ่งออกได้เป็น 6 ประเภท

(1) น้ำ (water) น้ำเป็นส่วนประกอบทางเคมีที่สำคัญ ร่างกายไก่มีน้ำเป็นส่วนประกอบประมาณ 60-70 เปอร์เซ็นต์คาร์โบไฮเดรต (carbohydrate) เป็นแหล่งของพลังงานที่สำคัญในร่างกาย เพราะอาหารประเภทคาร์โบไฮเดรตเป็นองค์ประกอบในสูตรอาหารสัตว์ประมาณ 40-80 เปอร์เซ็นต์เราจึงถือว่าเป็นอาหารหลัก (basal feed) อาหารประเภทคาร์โบไฮเดรตแบ่งออกเป็น 2 พวก ตามลักษณะความยากง่ายในการย่อย ได้แก่

(2) แป้งและน้ำตาล เรียกตามเคมีวิเคราะห์ว่า ไนโตรเจน ฟรี เอกสแทรก (nitrogen free extract) เป็นส่วนที่ละลายง่ายและย่อยง่ายโดยเอนไซม์จากสัตว์ อาหารสัตว์ที่มีคาร์โบไฮเดรตชนิดนี้สูง ได้แก่เมล็ดธัญพืช เช่น ข้าว ข้าวโพด ในพืชหัว เช่น มันเทศ มันสำปะหลัง

(3) เยื่อใย (crude fiber) เป็นส่วนที่อยู่ในดินและใบพืชทั่ว ๆ ไป ประกอบด้วยสารเซลลูโลส เฮมิเซลลูโลส และลิกนินรวมอยู่ด้วยเล็กน้อย สัตว์ปีกหรือสัตว์กระเพาะเดี่ยวไม่สามารถย่อยสารเยื่อใยเหล่านี้ได้ อย่างไรก็ตามสารเยื่อใยยังมีความจำเป็นในอาหารสัตว์ปีก เพราะช่วยกระตุ้นการเคลื่อนไหวของลำไส้ทำให้การขับถ่ายดีขึ้น

(4) ไขมัน (fat) ไขมันมี 2 ชนิด คือไขมันที่ประกอบด้วยกรดไขมันอิ่มตัว (saturated fatty acids) ได้แก่ ไขมันที่ได้จากสัตว์ เช่น ไขมันโค (beef tallow) ไขมันสุกร (lard) ส่วนไขมันอีกชนิดหนึ่งเป็นไขมันที่ประกอบด้วย กรดไขมันที่ไม่อิ่มตัว (unsaturated fatty acid) เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งได้แก่ น้ำมันพืช (vegetable oils)

(5) โปรตีน (protein) อยู่ในรูปโปรตีนรวม (crude protein) ประกอบด้วยโปรตีนแท้และสารประกอบในโตรเจนที่ไม่ใช่โปรตีน ดังนั้นคุณภาพและปริมาณของโปรตีนจึงถูกกำหนดโดยดูจากกรดอะมิโนที่เป็นองค์ประกอบ ในสัตว์ทั่วไปกรดอะมิโนที่จำเป็นมี 10 ชนิด แต่จากการวิจัยพบว่ากรดอะมิโนที่จำเป็นในสัตว์ปีกมี 13 ชนิด

ตารางที่ 1 กรดอะมิโนชนิดที่จำเป็นและไม่จำเป็นในสัตว์ปีก

ลำดับ	กรดอะมิโนที่จำเป็น	กรดอะมิโนที่ไม่จำเป็น
1	Arginine	Alanine
2	Cystine	Aspartic acid
3	Glycine	Glutamic acid
4	Histidine	Hydroxyproline
5	Isoleucine	Proline
6	Leucine	Serine
7	Lysine	
8	Methionine	
9	Phenylalanine	
10	Threonine	
11	Tryptophan	
12	Tyrosine	
13	Valine	

(6) วิตามิน (vitamin) วิตามินพวกที่ละลายในไขมัน (fat-soluble vitamins) ซึ่งประกอบด้วย วิตามิน A D E และ K

เทคโนโลยีการผลิตสัตว์ปีก

อรรถพร ชินราศ (2547: 189) ได้ศึกษาพบว่า สถานการณ์ของธุรกิจไก่เนื้อ และไก่ไข่ ภายหลังการระบาดของโรคไข้หวัดนก ธุรกิจไก่ไข่ได้รับผลกระทบมากเช่นกัน เพราะสภาพการเลี้ยงไก่ไข่ของประเทศโดยรวมเป็นการเลี้ยงระบบโรงเรือนเปิด ทำให้มีการระบาดของโรคง่ายและรุนแรง ในช่วงที่ผ่านมามีไก่ไข่ติดโรคและไก่ไข่ที่ถูกทำลายมากกว่า 10 ล้านตัวจาก 40 ล้านตัว ส่วนฟาร์มไก่ไข่ที่เหลือรอดก็ประสบปัญหาหลายด้าน เช่น ต้องแบกรับภาระค่าอาหารที่ขยับตัวสูงขึ้น เพิ่มค่าเลี้ยงดูไก่ไข่ในฟาร์ม ในขณะที่ไข่ไก่ที่ผลิตได้กลับจำหน่ายไม่ได้ เนื่องจากผู้บริโภคตื่นตระหนกและขาดความมั่นใจในด้านความปลอดภัย จึงเกิดภาวะไข่ไก่ล้นตลาดและ ผู้เลี้ยงดังกล่าวต้องเลิกกิจการไป ปัจจุบัน (ประมาณเดือนเมษายน – มิถุนายน 2547) สถานการณ์ไข่ไก่ภายในประเทศปรับตัวดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากความต้องการบริโภคปรับตัวสูงขึ้น ในขณะที่สินค้าในระบบมีไม่เพียงพอ ทั้งสาเหตุจากไข่ไก่ติดโรคไข้หวัด ไก่ไข่ถูกทำลาย และผู้เลี้ยงที่อยู่ในระหว่างรอเงินชดเชยจากภาครัฐเพื่อจะเริ่มต้นเลี้ยงใหม่ และผู้เลี้ยงที่เลิกกิจการไปเป็นจำนวนมาก ทำให้ราคาไข่ปรับตัวสูงขึ้น ไข่คละหน้าฟาร์มจำหน่ายฟองละ 2.50 บาท แต่จำหน่ายให้แก่ผู้บริโภค ฟองละ 3-3.50 บาท จึงส่งผลให้บริษัทเอกชนที่ผลิตไข่ไก่แบบครบวงจรปรับราคาลูกไก่ไข่เป็นตัวละ 22-25 บาท และไก่สาวเป็นตัวละ 130-140 บาท

ความหมายของสหกรณ์

สหกรณ์ปัจจุบันตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 มีความหมายดังนี้ (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2522 อ้างใน นกมล ดันตยานุสรณ์, 2548)

สหกรณ์คือ "องค์การของบรรดานุคคล ซึ่งรวมกลุ่มกันโดยสมัครใจในการดำเนินวิสาหกิจที่พวกเขาเป็นเจ้าของร่วมกัน และควบคุมตามหลักประชาธิปไตย เพื่อสนองความต้องการ (อันจำเป็น) และความหวังร่วมกันทางเศรษฐกิจ สังคม และ วัฒนธรรม"

สหกรณ์คือ ธุรกิจรูปหนึ่งที่เกิดจากการรวมคนเพื่อทำให้เกิดพลัง พร้อมทั้งการนำเอาพลังที่เกิดขึ้นทั้งหมดไปใช้ในการแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิก โดยวิธีถูกต้องตามกฎหมาย เพื่อช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

สหกรณ์เกิดขึ้นจากการที่คณะบุคคลได้รับความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพ และมีความต้องการที่จะรวมกลุ่มกันเป็นรูปสหกรณ์ โดยใช้สหกรณ์เป็นแนวทางในการช่วยแก้ปัญหา

ทางเศรษฐกิจและสังคม

ลัดดา พิศาลบุตร และนรินทร์พร จุลมนต์ (2535: 99-100) ได้ศึกษาพบว่า คำว่า “สหกรณ์” มาจากภาษาสันสกฤต “สห” แปลว่า “ร่วมกัน” “กรณ์” แปลว่า “การกระทำ” คำว่า สหกรณ์จึงแปลว่า “การกระทำร่วมกัน” หรือ “การร่วมมือกัน” จากคำแปลนี้จะมีผู้สงสัยและสอบถามว่าถ้าเป็นเช่นนี้การกระทำร่วมกันทุกอย่างก็เป็นสหกรณ์ หรือ เช่นการร่วมเดินขบวน ร่วมกันการเรียกร้องค่าแรงงานจากนายจ้าง การลงแขก การทอดกฐิน เป็นต้น ถ้าแปลคำว่าสหกรณ์ตามตัวอักษรแล้วคำตอบคือใช่ แต่ถ้าแปลตามหลักการและความหมายแล้ว คำตอบคือไม่ใช่ว่า สหกรณ์จะต้องประกอบด้วยลักษณะเฉพาะที่สำคัญดังนี้

1. สหกรณ์คือ ธุรกิจรูปหนึ่ง ที่มีการประกอบธุรกิจเช่นเดียวกับธุรกิจรูปอื่น ๆ โดยใช้ปัจจัย 4 คือ คน เงิน ทรัพยากร และการจัดการ
2. เกิดขึ้นจากการรวมคนและรวมทุนด้วยความสมัครใจ เพื่อร่วมกันช่วยแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม
3. มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินธุรกิจที่แน่นอน เพื่อช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
4. มีการจดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย โดยมีฐานะเป็นนิติบุคคล
5. สมาชิกทุกคนมีสิทธิเสมอภาคเท่าเทียมกัน โดยมีกฎหมายสหกรณ์และข้อบังคับสหกรณ์เป็นแนวทางในการดำเนินธุรกิจ

สหกรณ์การเกษตร

สหกรณ์การเกษตร คือ สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่ผู้มีอาชีพทางการเกษตร ร่วมกันจัดตั้งขึ้น และจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลก่อนนายทะเบียนสหกรณ์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สมาชิกดำเนินการร่วมกันและ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพของสมาชิก และช่วยยกฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น

ความเป็นมา สหกรณ์การเกษตรแห่งแรกได้จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2459 ชื่อว่า สหกรณ์วัดจันทร์ ไม่จำกัดสินใช้ ในจังหวัดพิษณุโลก เป็นสหกรณ์ การเกษตรชนิดไม่จำกัด มีขนาดเล็กในระดับหมู่บ้านตั้งขึ้นในหมู่เกษตรกรที่มี ไร่ได้ดำและมีหนี้สินมากมีสมาชิกแรกตั้ง จำนวน 16 คน ทุนดำเนินงาน จำนวน 3,080 บาท เป็นค่าธรรมเนียมแรกเข้า จำนวน 80 บาท และเป็นทุนจากการกู้แบงก์สยามกัมมาจล (ธนาคารไทยพาณิชย์ในปัจจุบัน) จำนวน 3,000 บาท

วัตถุประสงค์ สหกรณ์การเกษตรดำเนินธุรกิจแบบอเนกประสงค์ เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกดำเนินธุรกิจร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และช่วยเหลือส่วนรวมโดยใช้หลักคุณธรรม จริยธรรมอันดีงามตามพื้นฐานของมนุษย์ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิกและส่วนรวมให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์

ประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับ ทำให้สมาชิกมีปัจจัยการผลิตเพิ่มขึ้นจากการกู้เงินสหกรณ์ ในอัตราดอกเบี้ยต่ำมาประกอบอาชีพทำให้มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองหรือมีที่ดินทำกินมากกว่าเดิม ทั้งในรับความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการผลิต ตั้งแต่การใช้พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ การใช้ปุ๋ย การใช้ยางปราบศัตรูพืชการเก็บรักษาผลผลิตอย่างมีคุณภาพผลผลิตที่ได้จึงเป็นไปตามความต้องการของตลาด ส่งผลให้สหกรณ์และบุคคลในครอบครัวมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา และการอนามัย (ลัดดา พิศาลบุตร และนรินทร์พร จุลมนต์, 2535: 99-100)

สหกรณ์โกไข่เชียงใหม่-ลำพูน

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากใบสำคัญจัดตั้งสหกรณ์และข้อมูลที่ได้มาจากบอร์ดแสดงประวัติของสหกรณ์สรุปได้ดังนี้

ประวัติ จดทะเบียนก่อตั้งเมื่อวันที่ 18 กันยายน พ.ศ. 2543 ประเภทสหกรณ์การเกษตร เลขหมายทะเบียนสหกรณ์ที่ ก.024543 ตามความในพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 (ใบสำคัญรับจดทะเบียนสหกรณ์) โดยการรวมกลุ่มของผู้เลี้ยงไก่ไข่ภายในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดลำพูน

วัตถุประสงค์ เพื่อแก้ไขปัญหาเรื่องการตลาด การต่อรองกับพ่อค้าคนกลาง ปัญหาการจัดสรรเรื่องอาหารไก่ไข่ วัตถุดิบอาหารสัตว์ เวชภัณฑ์ยา และการร่วมมือช่วยเหลือกันระหว่างเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่เอง

การดำเนินงานของสหกรณ์

1 ด้านการตลาดไข่ โดยสหกรณ์จะรับซื้อไข่ไก่จากเกษตรกรผู้เป็นสมาชิกแบบไม่อัน แต่อาจมีราคาต่ำกว่าท้องตลาดเล็กน้อย แล้วนำไข่ไก่ที่รับซื้อไปขายส่งแก่ผู้รับซื้อหรือผู้ค้ารายใหญ่ต่อไป ซึ่งกำไรส่วนนี้จะนำไปใช้ในการดำเนินงานของสหกรณ์

2 ด้านการจัดสรรวัตถุดิบอาหารสัตว์ โดยที่สหกรณ์จะมีวัตถุดิบที่ใช้ในการประกอบเป็นอาหารสัตว์ เช่น ข้าวโพด ปลาป่น กากถั่ว ถั่วเหลืองอบ แกลบ หินเกล็ด หินแป้ง จำหน่ายแก่เกษตรกร ผู้เลี้ยงไก่ไข่ทุกราย โดยสมาชิกจะซื้อได้ราคาถูกกว่าและสิ้นปีก็ได้เงินปันผลอีกด้วย

โดยสหกรณ์จะซื้อวัตถุดิบจากผู้ผลิตโดยตรงแล้วจะนำมาจำหน่ายให้สมาชิกโดยนำกำไรจากการจำหน่ายวัตถุดิบนี้มาใช้ในการดำเนินงานของสหกรณ์ต่อไป

3 ด้านการดำเนินการด้านเวชภัณฑ์ โดยที่สหกรณ์มีเวชภัณฑ์ จำหน่ายแก่เกษตรกรทั่วไป แต่สมาชิกจะซื้อได้ในราคาถูกกว่าและสิ้นปีก็จะได้รับเงินปันผลกลับคืน

4 ด้านการจัดสรรบุคลากร สหกรณ์มีบุคลากรทั้งหมด 12 คน ประกอบด้วย ผู้จัดการ 1 คน บัญชี 1 คน ผู้เชื้คสต็อก 1 คน เสมียน 1 คน พนักงานในสำนักงาน 5 คน และพนักงานต่าง ๆ รวม 12 คน มีลูกจ้างประจำและรายวันรวมอีก 10 คน เป็นคนงานตัดไม้กว่า 10 คน โดยมีผู้จัดการสหกรณ์เป็นผู้ดูแลจัดการทั้งหมด

5. ด้านการจ่ายเงินหรือการชำระหนี้ โดยผู้เป็นสมาชิกสามารถนำสินค้าไปใช้ก่อนได้ จากนั้นจึงค่อยมาชำระภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยไม่คิดดอกเบี้ย โดยทุก 2 ปี จะมีการเลือกตั้งคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่บริหารงาน จัดทำแนวทางและนโยบายทิศทางของสหกรณ์ เพื่อที่จะให้ผู้จัดการนำไปปฏิบัติต่อไป

ความพึงพอใจ

ความหมายของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ หมายถึง พอใจ ชอบใจ เป็นลักษณะนามธรรมอันเป็นเรื่องของจิตใจ ความรู้สึกที่มีความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ แล้วแต่ทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งกระทบว่าเป็นแง่ลบหรือแง่บวก เกิดขึ้นเมื่อบุคคลประสบกับบุคคล สิ่งของ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม หรือมารยาทในสังคม อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา ความพึงพอใจเป็นเรื่องของบุคคลที่มีทัศนคติกับพฤติกรรมที่สอดคล้องและมีความสัมพันธ์อย่างมีเหตุผล เป็นเรื่องของความรู้สึก ความนึกคิด ความเชื่อ ความรู้ ความเข้าใจระหว่างบุคคลหนึ่งกับบุคคลอื่นๆที่ดีหรือสิ่งของต่าง ๆ ก็ดี ให้มีความสอดคล้องกันหรือมีลักษณะให้อยู่กับร่องกับรอยพอสมควร ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้นิยามของความพึงพอใจไว้แตกต่างกัน ดังนี้

Wolman (1973) อ้างใน นภาจรัส อามาตย์โยธิน (2535: 17) ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ความพึงพอใจหมายถึง ความรู้สึกมีความสุขเมื่อได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย (goals) ความต้องการ (wants) หรือแรงจูงใจ (motivation) ในขณะที่ White อ้างใน นิคม พรหมข้อย (2529: 11) กล่าวว่าความพึงใจเป็นเรื่องของบุคคลเป็นความรู้สึกส่วนตัวของบุคคลความหมาย

ดังกล่าวสอดคล้องกับ Good อ้างใน วัฒนา บุตรดี (2533: 10) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า หมายถึงคุณภาพ ประสิทธิภาพหรือ ระดับความพึงพอใจซึ่งเป็นผลมาจากความสนใจต่าง ๆ และทัศนคติของบุคคลที่มีต่องาน

Vroom อ้างใน สมเกียรติ ฉายา (2539: 6-7) ได้กล่าวว่า ทัศนคติและความพึงพอใจ สิ่งหนึ่งสิ่งใดสามารถใช้ทดแทนกันได้ เพราะสองคำนี้จะหมายถึงผลที่ได้จากการที่บุคคลเข้าไปมีส่วนร่วมในสิ่งนั้นๆ ทัศนคติทางบวกจะแสดงให้เห็นสภาพความพึงพอใจ ซึ่งสอดคล้องกับ

อนุศักดิ์ จันทร์มา (2537: 17) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า หมายถึง ทัศนคติที่เป็นคุณลักษณะรวมยอดของความรู้สึกพอใจและไม่พอใจที่ผ่านมา ทัศนคติที่จะแสดงออกให้ทราบ ว่าเรามีความพึงพอใจหรือไม่ โดยประเมินดูงานและปฏิบัติงาน สอดคล้องกับนักวิชาการต่างประเทศบ้างให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า หมายถึงสิ่งใดก็ตามที่สามารถลดความตึงเครียดของมนุษย์ให้น้อยลง และความตึงเครียดเหล่านี้เป็นผลจากความต้องการของมนุษย์ เมื่อมนุษย์มีความต้องการมากก็จะเกิดปฏิกิริยาเรียกร้อง เมื่อใดความต้องการได้รับการตอบสนอง ความตึงเครียดก็จะน้อยลงหรือหมดไป ทำให้เกิดความพึงพอใจ และบ้างก็ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นส่วนบุคคลเมื่อความต้องการขั้นพื้นฐานทั้งร่างกายและจิตใจได้รับการตอบสนอง พฤติกรรมเกี่ยวกับความพึงพอใจของมนุษย์เป็นความพยายามที่จะขจัดความตึงเครียดหรือความกระวนกระวายหรือภาวะไม่สมดุลทางร่างกาย เมื่อสามารถขจัดสิ่งต่าง ๆ ออกไปมนุษย์ย่อมจะได้รับความพึงพอใจในสิ่งที่ต้องการ

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า “ความพึงพอใจ” เป็นเพียงปฏิกิริยาด้านความรู้สึกต่อสิ่งเร้าหรือกระตุ้น ที่แสดงผลออกมาในลักษณะของผลลัพธ์สุดท้ายของกระบวนการประเมิน โดยบ่งบอกถึงทิศทางของผลการประเมินว่าเป็นไปในลักษณะทิศทางบวกหรือทิศทางลบหรือไม่มีปฏิกิริยา คือ เฉยๆ ต่อสิ่งเร้าหรือสิ่งกระตุ้นนั้นก็ได้รับการแสดงความรู้สึกดีใจ ยินดีของเฉพาะบุคคลในการตอบสนองความต้องการในส่วนที่ขาดหายไป ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยสามารถสนองความต้องการของบุคคลทั้งทางร่างกายและจิตใจได้อย่างเหมาะสมและเป็นการแสดงออกทางพฤติกรรมของบุคคลที่จะเลือกปฏิบัติในกิจกรรมนั้น ๆ

ตัวแปรและปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจ

ความพึงพอใจของมนุษย์เป็นการแสดงออกทางพฤติกรรมที่เป็นนามธรรมไม่สามารถมองเห็นเป็นรูปร่างได้ การที่เราจะทราบว่าบุคคลมีความพึงพอใจหรือไม่สามารถสังเกตได้โดยการแสดงออกที่ค่อนข้างสลับซับซ้อนและต้องมีสิ่งเร้าที่ตรงต่อความต้องการของบุคคลจึงจะทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจ การที่คนจะรักและพอใจในงานตลอดคนที่ทำงานหรือไม่ นั่นขึ้นอยู่กับ

ความมั่นคง ความสบายใจและสถานที่ทำงาน บุคคลย่อมอยากได้เงินเดือนสูง ในสภาพการทำงานที่ดีต้องการการยอมรับของหมู่คณะ ความรู้สึกมีส่วนร่วมในองค์การและความต้องการความรู้สึกว่ากำลังปฏิบัติงานด้วยความก้าวหน้า มีความมั่นใจในการทำงานให้สำเร็จสิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดความพอใจในงานตรงกันข้ามเมื่อบุคคลไม่เป็นที่ยอมรับของหมู่คณะไม่ได้รับความยุติธรรม หรือรู้สึกว่าการปฏิบัติงานไม่ก้าวหน้า รู้สึกไม่มั่นใจในความสำเร็จเพราะงานยากหรือเกินกำลังที่จะทำ บุคคลจะเกิดความรู้สึกไม่พึงพอใจ (อรุณ รักธรรม, 2527: 94-95)

Scashore and Thomas อ้างใน เทพพนม เมืองแมน และสวิง สุวรรณ (2539: 103) ได้แบ่งตัวแปรที่มีผลต่อความพึงพอใจในงานได้ 3 กลุ่ม ดังนี้

1. ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม (environmental variables) ได้แก่ การเมืองและเศรษฐกิจ ลักษณะอาชีพ สิ่งแวดล้อมของหน่วยงาน เทคโนโลยี งานและสิ่งแวดล้อมของงาน
2. ตัวแปรด้านบุคคล (personal variables) ได้แก่ อายุ เพศ ความสามารถ บุคลิกภาพ
3. ผลสืบเนื่องที่สัมพันธ์กับความพอใจงาน ซึ่งวัดได้จากบุคคล องค์การและระดับสังคม ทำให้เกิดพฤติกรรมที่เกิดจากการปรับปรุงตนเองและสิ่งแวดล้อม หากประสบการณ์ที่ได้ไม่เป็นที่พึงพอใจจะนำมาซึ่งปัญหา เช่น การหลีกเลี่ยง แต่หากพึงพอใจก็จะเกิดพฤติกรรมนั้นซ้ำอีก

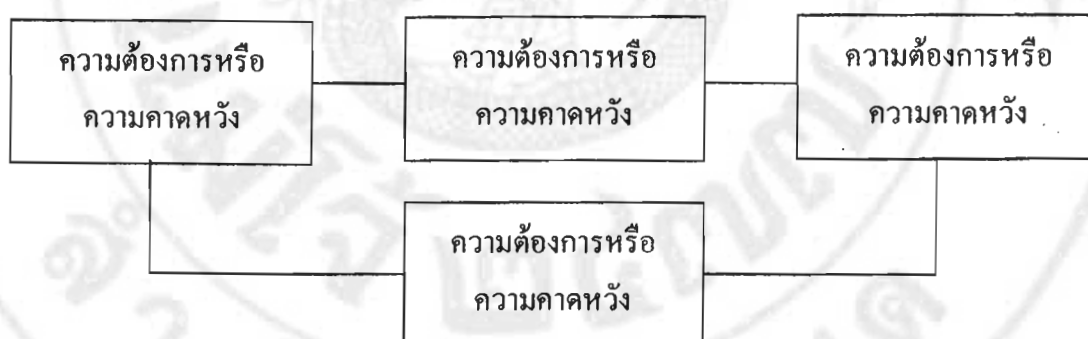
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการทำงาน

เสถียร เหลืองอร่าม อ้างใน จิรายุส เมืองมาหล้า (2548: 26) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นผลมาจากการพอใจใ้มนุษย์ทำงาน โดยจะออกมาในรูปของความพึงพอใจที่คนทำงานมากได้เงินมากบรรยากาศในสถานที่ทำงานซึ่งเป็นการสร้างแรงจูงใจให้เกิดความพึงพอใจในงานด้วยเงินหรือรางวัลตอบแทนความสำเร็จในการทำงานซึ่งเป็นที่ยอมรับโดยสามารถทำงานด้วยตนเอง และมีโอกาสดำเนินการในตำแหน่งหน้าที่การงาน นอกจากนี้ถ้าหน่วยงานออกแบบงานให้ผู้ปฏิบัติเกิดความพอใจในงานแล้วหน่วยงานก็จะมีทางหาความร่วมมือจากพนักงานได้มากขึ้น และผู้ปฏิบัติงานก็จะเต็มใจทำงานมากขึ้น

สมยศ นาวิการ (2522: 391) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจในการปฏิบัติงานว่า คือ ความรุนแรงของความต้องการของผู้ปฏิบัติงาน สำหรับผลลัพธ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ความพอใจอาจจะเป็นบวกหรือลบได้ในสถานการณ์ของการทำงาน ในทางทฤษฎีแล้วผลลัพธ์อย่างใดอย่างหนึ่งจะต้องให้ความพอใจ เพราะว่าผลลัพธ์ดังกล่าวนี้จะเกี่ยวพันกับความต้องการของบุคคล ส่วน Smith อ้างใน ณเรศ เรืองเดช (2536:8) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความพึงพอใจในการทำงานเป็น

ผลงานทางจิตวิทยา สรีระวิทยา และสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานได้พุดอย่าง
จริงใจว่าเขาพอใจกับการทำงาน

คีสิน กุสลาณภาพ และสุรเชษฐ์ ชีรมณี อ้างใน สมเกียรติ ฉายไธน์ (2539: 9) ได้ให้
พรรณนาความพึงพอใจในการทำงานเกี่ยวข้องกับทัศนคติ หรือความถนัดของบุคคลที่มีต่องาน
ความรู้สึกว่าบุคคลได้รับจากการทำงานจากสังคม จากสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่บุคคลนั้น
เกี่ยวข้องอยู่ Mullins อ้างใน สมเกียรติ ฉายไธน์ (2539: 9-10) ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจใน
งาน กับทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ หลายๆ ด้านเป็นสภาพภายในที่มีความสัมพันธ์กับ
ความรู้สึกของบุคคลที่ประสบความสำเร็จในงาน ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ เกิดจากแรงจูงใจ
ของมนุษย์ในการทำงาน ซึ่งเป็นแรงผลักดันบางประการในตัวผู้ปฏิบัติงาน เกิดอาการที่ตนเอง
พยายามจะบรรลุถึงเป้าหมายบางอย่าง เพื่อที่จะสนองต่อความต้องการหรือความคาดหวังที่
ผู้ปฏิบัติงาน เมื่อบรรลุเป้าหมายนั้นแล้วจะเกิดความพึงพอใจในการทำงาน ซึ่งเป็นผลสะท้อนกลับ
ยังจุดเริ่มต้น

ภาพที่ 1 วงจรแรงจูงใจของมนุษย์

Gilmer *et al.* และ Ghiselli and Brow อ้างใน ขนิษฐา โสภานนท์ (2538: 21) กล่าวถึง
องค์ประกอบต่างๆ ที่ทำให้ผู้ปฏิบัติงาน เกิดความพึงพอใจในงาน ประกอบด้วย

1. ความมั่นคงปลอดภัย (security) ในการทำงาน
2. โอกาสก้าวหน้าในงาน (opportunity for advancement)
3. ค่าจ้าง (wages)
4. ลักษณะของงานที่ทำ (intrinsic aspect of the job) ความรู้ความสามารถของ
ผู้ปฏิบัติงาน และได้ทำงานตามที่ถนัดก็จะพอใจ
5. การนิเทศงาน (supervision)

6. ลักษณะทางสังคม (social aspect of the job) ถ้างานใดผู้ปฏิบัติงานสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เขาก็จะพอใจในงานนั้น

7. การคมนาคม และการติดต่อสื่อสาร (communication)

8. สิ่งตอบแทน (benefits) เช่น เงินบำเหน็จ บำนาญ เมื่อออกจากงาน การรักษาพยาบาล ที่อยู่อาศัย

9. สภาพการทำงาน (working conditions) ได้แก่ แสง เสียง อากาศ ชั่วโมงการทำงาน ถ้าสะดวกสบายเหมาะสมกับการปฏิบัติงานก็จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความพึงพอใจ

10. ระดับอาชีพ ถ้าอาชีพอยู่ในฐานะสูง หรือระดับสูงก็จะเป็นที่นิยมนับถือของคนทั่วไปและเป็นที่พึงพอใจของผู้ประกอบอาชีพนั้น

11. คุณภาพของผู้บังคับบัญชา หมายถึง ความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้บังคับบัญชา

จากเหตุผลดังที่กล่าวแล้วนั้น ทั้งปัจจัยที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจและปัจจัยที่ก่อให้เกิดความไม่พึงพอใจ ต่างมีพื้นฐานอยู่ที่ความต้องการของบุคคล ซึ่ง Berelson and Steiner อ้างใน นาสัย ทนุผล (2529: 122) ได้กล่าวว่าแรงจูงใจใดๆ ก็ตามที่มีความเข้มข้นสูงสุด มักจะมีอิทธิพลต่อการผลักดันด้านพฤติกรรม เพื่อสนองความต้องการอันเป็นบ่อเกิดของแรงจูงใจนั้น ความเข้มข้นของแรงจูงใจในมนุษย์มักจะมีแนวโน้มที่ลดน้อยถอยลงด้วยสาเหตุหนึ่งสาเหตุใดดังต่อไปนี้

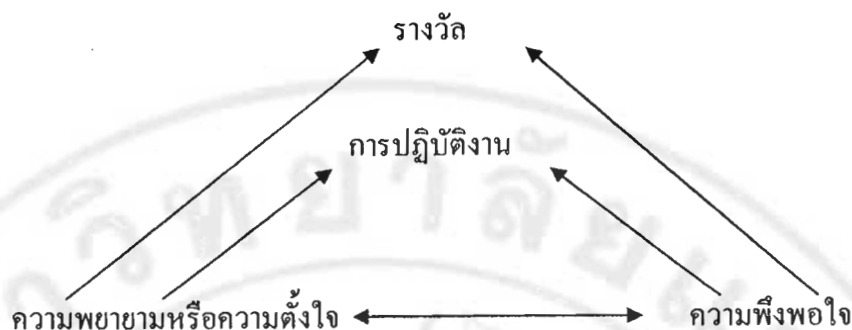
1. เมื่อได้รับการตอบสนองแล้ว แรงกระตุ้นหรือแรงจูงใจในเรื่องนั้นมักจะหมดไป
2. ความขัดแย้งหรือไม่สมปรารถนาในสิ่งที่ต้องการ แรงจูงใจก็จะลดถอยและน้อยไปในที่สุด ความขัดข้องไม่สมปรารถนาดังกล่าวอาจนำมาซึ่งความรู้สึกไม่พอใจในการทำงาน และมีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบด้วยกันคือ

การปฏิบัติงาน

รางวัลที่ได้รับจากการปฏิบัติงาน

ความพยายามหรือความตั้งใจที่จะปฏิบัติงาน

ความพึงพอใจ

ภาพที่ 2 ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของการจูงใจ

เมื่อพิจารณาจากปลายลูกศร พบว่า ความตั้งใจในการปฏิบัติงานขึ้นอยู่กับรางวัลที่จะได้รับ และรางวัลนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการในการปฏิบัติงาน ในทำนองเดียวกันการปฏิบัติงานขึ้นอยู่กับความพึงพอใจในงานที่ทำ และความพึงพอใจในงานที่ทำจะมีแค่นั้นก็ขึ้นอยู่กับรางวัลนั่นเอง

สิ่งจูงใจที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ

สิ่งจูงใจ หมายถึง องค์ประกอบต่างๆ ซึ่งอาจจะเป็นวัตถุหรือหรือสถานะใดๆ ซึ่งจะเป็นเครื่องโน้มน้าวจิตใจ ทำให้ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานนั้น ๆ ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้งานนั้นประสบความสำเร็จ ตามจุดหมายที่วางไว้หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งคือ เครื่องล่อใจนั่นเอง Barnard อ้างใน วัฒนา บุตรดี (2533: 12) ได้กล่าวถึงสิ่งจูงใจที่ใช้เป็นเครื่องกระตุ้นเพื่อให้บุคคลเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานว่า

1. สิ่งจูงใจที่เป็นวัตถุ (material inducement) สิ่งเหล่านี้ได้แก่ เงินทอง สิ่งของหรือสถานะทางกายภาพที่มีให้แก่ผู้ปฏิบัติ และสิ่งจูงใจที่ไม่ใช่วัตถุ (personal non-material opportunities) เช่น อำนาจ เกียรติภูมิ การใช้สิทธิ์พิเศษมากกว่าคนอื่น
2. สภาพทางกายภาพที่พึงปรารถนา (desirable physical condition) หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมการทำงาน ความพร้อมของเครื่องมือ
3. ผลประโยชน์ทางอุดมคติ (ideal benefaction) หมายถึง การสนองความต้องการในด้านความภูมิใจที่ได้แสดงฝีมือ การได้แสดงความสามารถต่อองค์กรของตน
4. ความดึงดูดใจทางสังคม (associational) หมายถึง การมีความสัมพันธ์กับบุคคลในหน่วยงาน การอยู่ร่วมกันและความมั่นคงของสังคม จะเป็นหลักประกันในการทำงาน

5. การปรับทัศนคติและสภาพของงานให้เหมาะกับบุคคล (adaptation of conditions to habitual method and attitudes) คือการปรับปรุงตำแหน่งความเหมาะสมให้สอดคล้องกับระหว่างงานกับคน

6. โอกาสในการมีส่วนร่วมในการทำงาน (opportunity of enlarged participation) คือเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการทำงานจะทำให้เขารู้สึกว่าเขาเป็นผู้ที่มีความสำคัญในหน่วยงานและ จะทำให้บุคคลมีกำลังใจในการทำงานมากขึ้น

ตามที่ Barnard กล่าวสรุปไว้ว่า สิ่งจูงใจสามารถแบ่งออกได้ 2 อย่าง คือที่เป็นรูปธรรม และในรูปของนามธรรม ในขณะที่ Zelenil *et al.* อ้างใน วัลยา บุตรดี (2533: 14) ได้กล่าวถึงทฤษฎีเกี่ยวกับการให้รางวัล เพื่อบูชาใจในการสร้างแรงจูงใจ เพื่อให้เกิดความพึงพอใจแบ่งได้ 2 ประเภทคือ

1. ประเภทที่เป็นรางวัลภายนอก (external rewards) ได้แก่ ค่าใช้จ่าย เงินเดือนสภาพของงาน สิ่งอำนวยความสะดวก การจัดองค์การ นโยบาย การบริหาร สถานภาพความมั่นคงของงาน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ ถ้าให้บุคคลในหน่วยงานได้ดี ก็จะก่อให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

2. ประเภทที่เป็นรางวัลภายใน (internal rewards) เป็นรางวัลที่ผู้ปฏิบัติงานได้รับจากเพื่อนร่วมงาน เช่น การยกย่องให้เกียรติ ชมเชย ความเป็นมิตร ความรัก ความซื่อสัตย์ สรุปง่าย ๆ คือเป็นรางวัลทางด้านจิตใจ อันจะทำให้ผู้ปฏิบัติมีขวัญและกำลังใจในการที่จะปฏิบัติงานนั้นให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการนอกจากนี้ในสาขานักการศึกษาและนักจิตวิทยาของประเทศไทยได้มองถึงประเภทของสิ่งจูงใจว่ามี 2 ประเภทคือ สิ่งจูงใจที่ไม่ใช่เงิน ถ้ามองในแง่ของการบริหาร การวางแผน การบริหาร โดยใช้หลัก (put the right man on the right job) คือ ใช้คนให้รักษาพยาบาลและการสนทนากการ (สมพงษ์ เกษมสิน อ้างใน วัลยา บุตรดี, 2533: 14-15)

ในการปฏิบัติงานใดก็ตาม กำลังกายจะต้องถูกกำกับด้วยกำลังใจเสมอ ซึ่งกำลังใจในที่นี้หมายถึง ขวัญนั่นเอง ถ้าบุคคลใดปฏิบัติหน้าที่โดยไม่มีขวัญก็เป็นการยากที่จะทำให้งานนั้นดำเนินไปโดยสะดวก แม้กระทั่งในการทำศึกสงครามผู้นำจะต้องสร้างขวัญและกำลังใจให้กับบรรดาทหารที่ออกรบ ไม่ให้เสียขวัญหรือเสียกำลังใจ ในเรื่องที่ว่าผู้วิจัยทำอยู่นี้เป็นเรื่องที่ศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของเกษตรกรในการเข้าร่วมโครงการ ปรับโครงสร้างระบบการผลิตการเกษตร ซึ่งเกษตรกรเหล่านั้นก็ต้องการขวัญและกำลังใจเช่นเดียวกัน ได้มีนักจิตวิทยาทั้งของไทยและต่างประเทศได้ให้ความหมายของคำว่า ขวัญ (morale) ไว้หลายความหมาย เช่น

Yoder อ้างใน จูดี รอดประเสริฐ (2537: 19) และสมเจตน์ ชันติโชติ (2529 อ้างใน จูดี รอดประเสริฐ, 2537: 19) ได้ให้ความหมายของคำว่า ขวัญ คือองค์ประกอบแห่งพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติที่แสดงออกในรูปของความรู้ที่มีต่องาน ถ้าผู้ปฏิบัติมีความสนุกสนานในการทำ รู้สึกรักงาน ผูกพันต่องานและรู้สึกว่าการมีความมั่นคงเรียกว่า ผู้ปฏิบัติมีขวัญดี แต่ถ้าตรงกันข้ามก็เรียกว่า

ขวัญไม่ดีหรือขาดขวัญ เสียขวัญ และ (ฐิติ รอดประเสริฐ, 2537: 19) กล่าวว่า ขวัญคือ พฤติกรรมของคนที่แสดงออกด้านจิตใจสะท้อนถึงลักษณะการทำงาน

เสถียร เหลืองอร่าม (2529: 77) อ้างใน จิรายุส เมืองมาหล้า ได้ให้คำจำกัดความของคำว่าขวัญ คือการแสดงออกด้านจิตใจที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและสังคม

สุรางค์ ไคว์ตระกูล (2514: 346) อ้างในฐิติ รอดประเสริฐ (2537: 19) กล่าวว่าขวัญเป็นนามธรรมไม่มีรูปร่าง ขวัญที่ดีในการปฏิบัติงาน คือ ความตั้งใจของคนที่มีอุทิศเวลาและแรงกายเพื่อสนองความต้องการและวัตถุประสงค์ขององค์กร

ฉกาจ สุธรรมจรรยา (2538: 18-20) กล่าวในทำนองเดียวกันว่า ความต้องการและแรงจูงใจจะเป็นตัวกำหนด หรือควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ที่แสดงออกในกิจกรรมต่างๆ ของการทำงาน เมื่อความต้องการผลักดัน หรือได้รับแรงจูงใจจนได้รับการตอบสนองตามเป้าหมาย บุคคลจะเกิดความพึงพอใจ ความพึงพอใจในงานของบุคคลจึงเป็นสิ่งที่ผู้บริหารองค์กร สามารถสร้างหรือควบคุมให้บังคับแก่ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรได้ โดยผู้บริหารในฐานะที่เป็นผู้ให้การตอบสนองความต้องการของบุคคล จำเป็นต้องมีการเลือกให้ผลประโยชน์ในสิ่งที่ผู้ปฏิบัติงานกำลังมุ่งหวังหรืออยากได้ หากผู้บริหารสามารถให้ได้อย่างถูกต้องตรงตามแรงจูงใจอยากได้ พฤติกรรมของบุคคลในองค์กรจะแสดงออกในทางบวก แต่อย่างไรก็ตามการจูงใจมิใช่สิ่งที่จะกระทำได้ง่ายๆ จะต้องใช้วิธีการหลายๆ อย่างและต้องมีการวิเคราะห์ส่วนประกอบและปัจจัยต่างๆ ที่จะหาช่องทางวิธีการจูงใจให้บังเกิดผล เช่น การสนองความต้องการทางด้านร่างกายโดยการจ่ายผลตอบแทนรูปตัวเงิน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถจับจ่ายใช้สอยเพื่อความต้องการในเบื้องต้น จากนั้นต่อมาจัดให้มีการความมั่นคงในหน้าที่การงาน (job continuity) เพื่อการสนองความต้องการพื้นฐานในระยะยาว การให้ความสำคัญกับผู้ปฏิบัติงานให้เขารู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร และได้รับความอบอุ่นจากเพื่อนร่วมงาน และผู้บังคับบัญชา การพิจารณาเลื่อนตำแหน่งที่สูงขึ้นในระยะเวลาพอควรการให้โอกาสผู้ปฏิบัติงานได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น และมีความรู้สึกร่วมมีส่วนร่วมในการบริหารหรือแสดงว่าผู้บริหารยอมรับในความสามารถ บุคคลในองค์กรก็จะเกิดความพึงพอใจในการทำงาน

การวัดความพึงพอใจ

การวัดความพึงพอใจ เป็นการวัดความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในลักษณะหนึ่งลักษณะใด ซึ่งบุญเรียง ขจรศิลป์ (2528: 53) ได้เสนอไว้ว่าเทคนิคของ Likert เป็นแบบหนึ่ง

สามารถใช้กับสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างกว้างขวาง ได้แก่การสร้างประโยคหรือข้อความเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ที่ต้องการวัด โดยกำหนดหัวข้อให้เลือก ซึ่งโดยทั่วไปกำหนดไว้ 5 หัวข้อ เมื่อวัดทัศนคติในประเด็นต่างๆ ทุกประเด็นก็ควรนำคะแนนที่ได้ในแต่ละประเด็นมาหาค่าเฉลี่ยเป็นค่าทัศนคติและนุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ (2531: 178) ก็ได้กล่าวไว้ในทำนองเดียวกันวิธีการของ Likert นั้นสามารถวัดทัศนคติได้อย่างกว้างขวางกว่าแบบอื่นๆ และสามารถวัดทัศนคติได้เกือบทุกเรื่องและให้ค่าความเที่ยงตรงสูง

บุญเรียง ขจรศิลป์ (2528: 137) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการวัดความพึงพอใจไว้ว่าความพึงพอใจเป็นทัศนคติอย่างหนึ่ง ซึ่งทัศนคติหรือเจตคติเป็นนามธรรม เป็นการแสดงออกค่อนข้างสลับซับซ้อน จึงเป็นการยากที่จะวัดทัศนคติได้โดยตรง แต่เราสามารถที่จะวัดทัศนคติได้โดยทางอ้อมได้ โดยวัดจากความคิดเห็นของบุคคลที่ต้องการจะศึกษาแทน ฉะนั้นการวัดความพึงพอใจก็มีขอบเขตจำกัดด้วยและอาจมีความคลาดเคลื่อนเกิดขึ้น

บุญเรียง ขจรศิลป์ (2528: 25) กล่าวว่าความพึงพอใจหรือทัศนคติหรือเจตคติเป็นนามธรรมเป็นการแสดงออกค่อนข้างสลับซับซ้อน จึงเป็นการยากที่จะวัดทัศนคติได้โดยตรงแต่ก็สามารถวัดได้โดยอ้อมโดยการวัดความคิดเห็นและใช้เทคนิคของ Likert ในการวัดซึ่งกำหนดหัวข้อให้เลือกโดยทั่วไป จะกำหนดไว้ 5 ข้อ เมื่อวัดทัศนคติในทุกประเด็นแล้วก็จะนำผลของ คะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย และผลออกมาเป็นค่าของทัศนคติ ซึ่งสอดคล้องกับ นุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ (2531: 185) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่าเทคนิคนี้ สามารถนำไปใช้วัดกับทัศนคติอื่น ๆ ได้ และให้ความเที่ยงตรงสูง และโยธิน ศันสนบุตธ อ่างใน นิคม พรหมชัย (2529: 14) ได้กล่าวถึงวิธีการวัด คือ การใช้แบบ สอบถาม การสัมภาษณ์ การสังเกต วิธีการหนึ่งก็ได้

การวัดความพึงพอใจนั้นเป็นเรื่องยากพอสมควร เนื่องจากความพึงพอใจเป็นเรื่องของจิตใจ และในการวัดจะวัดจะต้องอาศัยข้อมูลหลาย ๆ ด้านประกอบกัน เพราะความพึงพอใจของแต่ละคน ซึ่งจะแตกต่างกันไปตามสถานภาพของแต่ละบุคคล ความพึงพอใจเป็นทัศนคติอย่างหนึ่งในด้านการวัดความพึงพอใจนั้น บุญเรียง ขจรศิลป์ (2528: 137-153) ให้ทรรศนะว่าความพึงพอใจหรือทัศนคติ หรือเจตคติเป็นนามธรรมเป็นการแสดงออกค่อนข้างซับซ้อน จึงเป็นการยากที่จะวัดทัศนคติได้โดยตรง แต่เราสามารถวัดทัศนคติได้โดยทางอ้อม ซึ่งจะทำให้ได้โดยการวัดความคิดเห็นของบุคคลเหล่านั้นแทน ฉะนั้นการวัดความเห็นไม่ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริง ซึ่งความคลาดเคลื่อนนี้ย่อมเกิดขึ้นได้ เป็นธรรมชาติของการวัดทั่ว ๆ ไปเทคนิคของ Likert สามารถนำมาใช้กับสภาพการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวาง ดังเช่น นุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ (2531: 189) ได้กล่าวว่าเทคนิคของ Likert สามารถนำมาวัดทัศนคติได้เกือบทุกเรื่องและให้ค่าเที่ยงตรงสูง และสามารถกระทำได้หลายวิธีและจะเลือกวิธีใดก็ตมคำนึงเรื่องที่จะศึกษาว่าวิธีใดจะถูกต้องและเหมาะสมมาก

ที่สุด วิธีการโดยทั่วไปมีดังต่อไปนี้

1. การใช้แบบสอบถาม เป็นวิธีที่นิยมแพร่หลายวิธีหนึ่ง โดยขอร้องให้ผู้ที่เราต้องการแสดงความคิดเห็นในแบบฟอร์ม ที่กำหนดคำตอบให้เลือกหรือตอบคำถามอิสระคำถามที่ถาม อาจจะถามเกี่ยวกับเรื่อง การบริหารความสัมพันธ์ สวัสดิการขององค์การที่ผู้ตอบแบบสอบถามทำงานอยู่หรืออื่น ๆ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาข้อสรุปที่แน่นอนต่อไป
2. วัดโดยการสัมภาษณ์ ซึ่งวิธีนี้จะต้องใช้เทคนิคการวางอุบายอย่างมาก มิฉะนั้นจะได้คำตอบ ซึ่งมีความไม่เที่ยงตรงหรือไม่มีผล
3. การสังเกต วิธีนี้ไม่ค่อยแพร่หลาย และไม่สามารถทำได้ในองค์การที่มีผู้ปฏิบัติงานมากมาย คงทำให้ในองค์การที่มีผู้ปฏิบัติงานไม่มากนัก วิธีนี้ผู้สังเกตต้องใช้ความพยายามอย่างสูง และต้องใช้เวลาและความถี่ในการสังเกตอย่างทั่วถึง
4. การวัดความพึงพอใจ เป็นการวัดความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง และบุญเรียง ขจรศิลป์ (2528: 153) ได้เสนอว่าเทคนิคของ Likert เป็นแบบหนึ่งที่สามารถใช้กับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวาง และในเรื่องนี้ บุญธรรม กิจปริดา บริสุทธิ์ (2531: 178) ได้กล่าวไว้ทำนองเดียวกันว่าวิธีการของ Likert นั้นสามารถวัดทัศนคติได้อย่างกว้างขวางกว่าแบบอื่น ๆ และสามารถวัดทัศนคติได้เกือบทุกเรื่องและให้ค่าความเที่ยงตรงสูง

ลักษณะส่วนบุคคลที่มีผลต่อความพึงพอใจ

อายุ ผู้วิจัยสรุปจาก จิรายุส เมืองมาหล้า (2548) ซึ่งสามารถสรุปเป็นประเด็นอายุกับความพึงใจจากงานวิจัยต่างๆ มีสาระสำคัญดังนี้ จากผลการศึกษาของ Ghiselli and Brown พบว่าอายุมีทั้งส่วนที่สัมพันธ์กับความพึงพอใจและพบว่า ผู้ปฏิบัติงานที่มีอายุระหว่าง 25-34 ปี และระหว่าง 45-54 ปี มีความพึงพอใจในงานน้อยกว่ากลุ่มอายุน้อย ๆ ส่วน Manning ได้ศึกษาไว้ว่าอายุไม่มีผลต่อความพึงพอใจในองค์ประกอบของปัจจัยค่าเงินหรือปัจจัยกระตุ้น ส่วน มนูญ บุญเชิด และ จรุง ขาสวรรณ ได้รายงานมาว่า อายุไม่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานและอาชีพแต่สำหรับ Quitugua ได้กล่าวว่าความพึงพอใจในการปฏิบัติงานแปรเปลี่ยนไปได้ตามอายุ ส่วน พิศพรต หุ่นเจริญ ได้ศึกษาไว้พบว่า อายุที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจแตกต่างกันในแต่ละองค์ประกอบของงาน

และวัลยา บุตรดี (2533: 12) ได้ศึกษาพบว่า ผู้ให้ข้อมูลที่มีความแตกต่างกันในด้านอายุ มีระดับความพึงพอใจในงานที่ปฏิบัติแตกต่างกันในองค์ประกอบด้าน ความสำเร็จของงาน ความ

ยอมรับนับถือ ความก้าวหน้าในตำแหน่งงาน เงินเดือนค่าตอบแทน และสวัสดิการ นโยบายและการบริหาร และความมั่นคงในชีวิตราชการ

ประสบการณ์และการทำงาน ผู้วิจัยสรุปจาก จิริยส เมืองมาหล่า (2548) ซึ่งสรุปได้จาก วีระชาติ แก้วไสย และมนูญ บุญเชิด ได้ศึกษาและรายงานไว้ว่า ประสบการณ์การทำงานไม่ได้ทำให้ ความรู้สึกต่อองค์ประกอบที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ และไม่พึงพอใจการปฏิบัติงานแตกต่างกัน และสนธิ คชสิทธิ์ ก็ได้ศึกษาเช่นกัน พบว่า ประสบการณ์ในการทำงานมากและประสบการณ์ใน การทำงานน้อยไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องความพึงพอใจ แต่ในเรื่องเดียวกันนี้ Velez ในการ ปฏิบัติงานแตกต่างกัน ส่วนพิรพต หุ่นเจริญ และ นิยม ศรีวิเศษ รายงานไว้ว่า ผู้มีประสบการณ์มาก และประสบการณ์น้อยมีความพึงพอใจแตกต่างกันไปในบางด้านขององค์ประกอบของงานซึ่ง คำนึ่ง นกแก้ว และ สกฤต วรรณพงษ์ ได้ศึกษาไว้เช่นกัน ประสบการณ์การทำงาน 1-5 ปี กับ 6 ปีขึ้นไปและประสบการณ์การทำงาน 1-10 ปี และ 11 ปีขึ้นไป มีความพึงพอใจแตกต่างกันในบางด้าน ขององค์ประกอบของงาน ชลิต พลศิลป์ ได้ระบุไว้ว่า ประสบการณ์ในการทำงานมากและน้อย มี ความพึงพอใจในการทำงานตามปัจจัยเชิงใจและค่าจูงใจโดยรวมและหลายด้านแตกต่างกัน ขณะเดียวกัน เกล็ดแก้ว ร่วมลือ ก็ได้ศึกษาพบว่าผู้ที่มีการประสบการณ์การทำงาน 4 ปีขึ้นไป มีความพึง พพอใจในการทำงานมากกว่าผู้ที่มีการประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 6 เดือนเต็ม-4 ปี ทุกด้านของ องค์ประกอบของงาน

และวัลลภา บุตรดี (2533:12) ศึกษาพบว่า ผู้ให้ข้อมูลที่มีความแตกต่าง กันใน องค์ประกอบด้าน ความสำเร็จของงาน ความยอมรับนับถือ ความก้าวหน้าในตำแหน่งงาน เงินเดือน ค่าตอบแทนและสวัสดิการ ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน นโยบายและการบริหาร ความปลอดภัย ในการทำงาน และความมั่นคงในชีวิตราชการ

วุฒิการศึกษา ผู้วิจัยสรุปจาก เอื้อน หุ่นเที่ยง (2539) ซึ่งสรุปได้จาก มนุญ บุญเชิด ที่พบว่า วุฒิการศึกษาส่งผลให้ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน ส่วน สนธิ คชสิทธิ์ พบว่าวุฒิปริญญาตรีและต่ำกว่าปริญญาตรี กับวุฒิที่สูงกว่าปริญญาตรี ไม่มีความแตกต่างกันในเรื่อง ของความพึงพอใจ แต่จะแตกต่างกันบางรายด้วยองค์ประกอบของงาน พิรพต หุ่นเจริญ ได้ทำการ วิจัยพบว่า วุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน ในองค์ประกอบ ของงานและ ชลิต พลศิลป์ ได้ระบุว่าวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป มีความพึงพอใจในการทำงานตามปัจจัยเชิงใจและปัจจัยค่าจูงใจ โดยรวมแล้วจะแตกต่างกันอย่างไม่ มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ปัจจัยค่าจูงใจเมื่อวิเคราะห์ตามรายงานด้วยจะแตกต่างกันในบางองค์ประกอบ ของงานส่วน เกล็ดแก้ว ร่วมลือ ให้ทัศนะว่าผู้ที่มีการวุฒิปริญญาตรีหรือสูงกว่ามีความพึงพอใจในการ ทำงานมากกว่าผู้ที่มีการวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีทุกองค์ประกอบของงาน ซึ่งในเรื่องวุฒิการศึกษานี้ สกฤต วรรณพงษ์ ก็ได้รายงานไว้ว่า วุฒิการศึกษาไม่ทำให้ความรู้สึกต่อองค์ประกอบ ที่ทำให้เกิด ความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน เช่นเดียวกับ คำนึ่ง นกแก้ว ที่ได้ศึกษา

ไว้และพบว่า วุฒิทางการศึกษาดำกว่าปริญญาตรี และปริญญาตรีไม่มีความแตกต่างในองค์ประกอบ
ทุก ๆ ด้าน

นอกจากนี้ วัลยา บุตรดี (2533: 13) ได้ศึกษาพบว่า ผู้ให้ข้อมูลที่มีความแตกต่างกันใน
ด้านวุฒิการศึกษา มีระดับความพึงพอใจในงานที่ปฏิบัติแตกต่างกันในองค์ประกอบด้วยความ
ยอมรับนับถือ

สถานภาพการสมรส ผู้วิจัยสรุปจาก จิรายุส เมืองมาหล้า (2548) จากผลการศึกษาของ
สนธิ ศุภสิทธิ์ และเขาวลัทธิ เล่าหะจินดา พบว่าผู้ที่เป็นโสดกับผู้ที่แต่งงานแล้วมีความพึงพอใจ
ในการทำงานแตกต่างกัน และพิรพรด หุ่นเจริญ ก็ได้ระบุว่าสถานภาพสมรสแตกต่างกันจะมีความ
พึงพอใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกันในแต่ละองค์ประกอบของงาน แต่ในเรื่องนี้ Hammer ได้ศึกษา
และพบว่า สถานภาพการสมรสไม่ทำให้ความพึงพอใจในการทำงานแตกต่างกัน

ระดับตำแหน่ง ผู้วิจัยสรุปจาก นกคณ ดันตยานุสรณ์ (2548) เป็นปัจจัยที่เป็น
เครื่องบ่งชี้ถึงความก้าวหน้าในการทำงานและเป็นเครื่อง บ่งชี้ถึงสถานภาพทางสังคมของบุคคล
เสถียร เหลืองอร่าม พบว่า ตำแหน่งมีส่วนสร้างแรงจูงใจ และความพึงพอใจที่จะทำงาน คนที่มี
ตำแหน่งสูง ๆ ย่อมจะมีความภูมิใจในความสำเร็จของตนเอง มีผลทำให้ประสิทธิภาพการทำงาน
สูงขึ้นไปด้วย ชีรา เทมินทร์ พบว่าตำแหน่งมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการทำงาน

จุมพล หนิมพานิช อ่างใน อนันต์ ปัญญาวิวัฒน์ (2534: 20) ได้กล่าวถึงการเลื่อนระดับใน
การทำงานว่า การเลื่อนระดับมีประสิทธิภาพมากที่สุด ที่จะจูงใจให้บุคคลปฏิบัติงาน เพราะบุคคล
โดยทั่วไปได้รับสถานภาพเกียรติภูมิ เพิ่มขึ้นนอกจากเงินเดือน เขาจะได้รับการยกย่องและการรู้จัก
จากบุคคลโดยทั่วไปในองค์กร จึงเป็นสิ่งที่ปรารถนาและเป็นสิ่งจูงใจในการปฏิบัติ และทำให้พึง
พอใจในงานที่ทำด้วย

รายได้ (เงินเดือน รายได้เสริม รายได้จากคู่สมรส) ผู้วิจัยสรุปจาก สวัสดิ์ กันจินะ
(2538) เป็นปัจจัยที่แสดงถึงฐานะทางเศรษฐกิจ ไม่ว่าจะเป็นรายได้จากเงินเดือนและสวัสดิการ
รายได้จากการประกอบอาชีพส่วนตัว หรือรายได้จากคู่สมรส สมพงษ์ เกษมสิน พบว่าค่าจ้างและ
เงินเดือนมีความสัมพันธ์โดยตรงกับการปฏิบัติงานของคน

อรุณ รักธรรม (2523: 145) ได้กล่าวว่า เงินเดือนและสวัสดิการข้าราชการมี
ความสำคัญต่อการปฏิบัติงานเป็นสิ่งจูงใจให้ข้าราชการปฏิบัติเต็มความสามารถและให้ข้าราชการ
พึงพอใจที่จะปฏิบัติงานอยู่นานที่สุด ส่วนธรรมนูญ ศิริพันธ์ (2530: 76) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยบาง
ประการที่มีความสัมพันธ์ต่อการแสดงบทบาทในการสื่อสารของเกษตรตำบลในจังหวัดพัทลุง
พบว่า เกษตรตำบลมีความพึงพอใจมากต่อเงินเดือนที่ได้รับ

ความดีความชอบ ผู้วิจัยสรุปจาก นกคณ ดันตยานุสรณ์ (2548) ซึ่งสรุปจาก บุญธรรม
จิตอนันต์ พบว่าถึงความดีความชอบว่าการพิจารณาความดีความชอบที่ยุติธรรมเหมาะสมเป็น

แรงจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น Fayol ได้กล่าวว่า รางวัลอื่น ๆ และผลตอบแทนควรจะมีคุณธรรม และควรจะช่วยให้เกิดสิ่งจูงใจ เพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานดีขึ้น จุมพล หนิมพานิช ได้กล่าวเพิ่มเติมว่ารางวัลหรือผลตอบแทนสามารถก่อให้เกิดความพึงพอใจในงานและผู้บริหารที่ต้องการสนับสนุนความพึงพอใจงานของผู้ร่วมงาน ความเหมาะสมของรางวัลหรือผลตอบแทนเป็นสิ่งสำคัญ

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมีลักษณะเป็นนามธรรม เป็นสภาพความรู้สึกพอใจของผู้ทำงานที่มีต่องาน ซึ่งเป็นผลมาจากแรงจูงใจบางอย่างเราจะพยายามสนองความต้องการของคนเพื่อเป็นพลังชักจูง หรือกระตุ้นให้มีการประกอบกิจกรรมขึ้นและจะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวขึ้น ก็ย่อมขึ้นอยู่กับความสอดคล้องของพฤติกรรมของผู้บริหารกับพื้นฐานแห่งความต้องการของมนุษย์ที่มีปัจจัย หรือองค์ประกอบในการปฏิบัติงานเป็นสิ่งจูงใจ หรือเครื่องล่อใจให้บุคลากรในหน่วยงานเกิดความพึงพอใจในงานที่ปฏิบัติ ความพึงพอใจในงานเป็นผลจากองค์ประกอบของงานที่เป็นปัจจัย 2 ปัจจัยตามทฤษฎีองค์ประกอบคู่ ของ

ผู้วิจัยสรุปจาก นกคณ ดันตยานุสรณ์ (2548) คือปัจจัยค่าจูงและปัจจัยจูงใจ ที่ปัจจัยหนึ่งจะทำให้คนมีความต้องการที่ไม่มีวันสิ้นสุดมีจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จะช่วยลดความไม่พอใจที่จะทำงานได้แต่ไม่สามารถสร้างความพึงพอใจที่แท้จริงและถาวรได้ ส่วนอีกปัจจัยหนึ่งจะเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานอย่างแท้จริง ซึ่งทั้ง 2 ปัจจัยนี้เป็นองค์ประกอบของงาน เป็นตัวการสร้างความพึงพอใจให้บุคคลปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและช่วยป้องกันมิให้เกิดความไม่พอใจในงานด้วยฉะนั้นหากหน่วยงานมีปัจจัยจูงใจและปฏิบัติค่าจูงที่ทำให้เป็นที่ถูกใจของปฏิบัติงานได้แล้วผู้ปฏิบัติงานก็จะให้ความร่วมมือในการทำงานเป็นอย่างดีอันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพของงานประการหนึ่ง และจะเป็นการช่วยในผู้ปฏิบัติงานเกิดความสุขและมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานที่ตนรับผิดชอบ ทั้งนี้เจ้าพนักงานส่งเสริมไข่มุกประจำเชียงใหม่-ลำพูน ผู้มีบทบาทสำคัญในการปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมจัดการเกี่ยวกับทรัพยากรครอบครัวไข่มุกและวัสดุในท้องถิ่น ซึ่งจะสามารถปฏิบัติงานนี้ให้สำเร็จลงได้ก็ขึ้นอยู่กับ ความพอใจในงานที่ปฏิบัติเป็นสำคัญ หากองค์ประกอบทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความพึงพอใจก็จะเป็นสิ่งจูงใจให้งานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ องค์ประกอบที่มีอยู่ในงานตามทฤษฎีองค์ประกอบคู่ของ Herzberg ได้มีผู้นำมาเป็นแนวทางในการวิจัยหลายเรื่อง ผู้วิจัยเองก็มีความสนใจในเรื่องที่ Herzberg เสนอ จึงได้นำมาใช้เพื่อการวิจัยครั้งนี้ โดยเลือกองค์ประกอบของงานที่เป็นปัจจัยจูงใจและปัจจัยค่าจูงมาประยุกต์ใช้รวม 10 ด้าน ได้แก่ ความสำเร็จของงาน ความยอมรับนับถือ ลักษณะของงาน ความรับผิดชอบ ความก้าวหน้าในตำแหน่งงาน เงินเดือนค่าตอบแทนและสวัสดิการ ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน นโยบายและการบริหาร ความปลอดภัยในการทำงานและความมั่นคงในชีวิตราชการ

ภาคสรุป

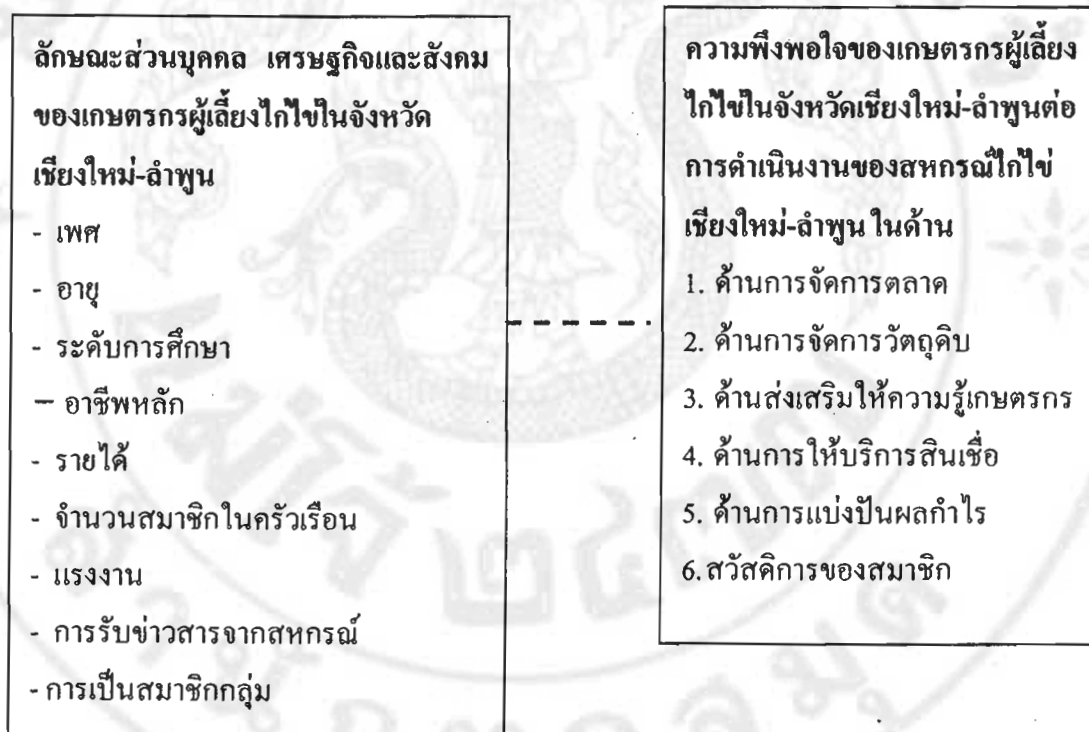
(Overview)

สหกรณ์ไก่อไข่เชียงใหม่-ลำพูน จัดตั้งขึ้นมีจุดประสงค์ช่วยเหลือเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ ในจังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน โดยการช่วยเหลือด้านการตลาดของไข่ ด้านการจัดการด้านวัตถุดิบ ด้านการส่งเสริมให้ความรู้กับเกษตรกร ด้านวิชาการ ด้านการให้บริการสินเชื่อ ด้านสวัสดิการแก่สมาชิก ด้านการแบ่งปันผลกำไรแก่สมาชิก ผู้วิจัยต้องการศึกษาว่าการดำเนินงานของสหกรณ์ไก่อไข่ เชียงใหม่-ลำพูนนี้ สมาชิกสหกรณ์ไก่อไข่เชียงใหม่-ลำพูน จะมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของ สหกรณ์ไก่อไข่เชียงใหม่-ลำพูนในระดับใด

การวิจัยครั้งนี้มุ่งที่จะศึกษาถึงความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์ไก่อไข่เชียงใหม่-ลำพูน ต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ไก่อไข่เชียงใหม่-ลำพูน โดยเน้นถึงการดำเนินด้านการตลาดของไข่ ด้านการจัดการด้านวัตถุดิบ ด้านการส่งเสริมให้ความรู้กับเกษตรกร ด้านวิชาการ ด้านการให้บริการสินเชื่อ ด้านสวัสดิการแก่สมาชิก ด้านการแบ่งปันผลกำไรแก่สมาชิก ซึ่งสามารถนำไปปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานของสหกรณ์ไก่อไข่เชียงใหม่-ลำพูนต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย
(Conceptual Framework of the Study)

ลักษณะส่วนบุคคล สภาพเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ในจังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน ที่มีผลต่อความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่ในจังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน ต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ไก่ไข่เชียงใหม่-ลำพูน ในด้าน 1) การตลาด 2) การจัดการวัตถุดิบ 3) ส่งเสริมให้ความรู้ 4) สินเชื่อ 5) แบ่งปันผลกำไร

ภาพที่ 3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

(RESEARCH METHODOLOGY)

การศึกษาความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่ในจังหวัดเชียงใหม่-ลำพูนต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ไก่ไข่จังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน ผู้วิจัยได้วางแผนวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

สถานที่ดำเนินการวิจัย

(Locale of the Research)

สถานที่ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดพื้นที่ในเขตจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดลำพูน เหตุผลที่ผู้วิจัยเลือกพื้นที่ในเขตจังหวัดเชียงใหม่-ลำพูนเป็นสถานที่วิจัย เนื่องจากเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ ซึ่งเป็นสมาชิกของสหกรณ์ไก่ไข่จังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน ประกอบกิจการอยู่ในพื้นที่ 2 จังหวัด และเป็นแหล่งผลิตไข่ไก่ที่ใหญ่ที่สุดในภาคเหนือ โดยคิดเป็นร้อยละ 30-40 ของไข่ไก่ทั่วประเทศ

ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

(The Population and Sampling Procedure)

ประชากรการวิจัยครั้งนี้คือ เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์ไก่ไข่จังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน ในเขตพื้นที่ของ 2 จังหวัด คือจังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดลำพูน โดยศึกษาจากผู้มีอำนาจเด็ดขาดในการบริหารจัดการคัดเลือกภายในฟาร์ม (เจ้าของฟาร์มไก่ไข่) ซึ่งมีจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์ไก่ไข่จังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน จำนวนทั้งสิ้น 169 ราย เพื่อการเก็บข้อมูลที่ต้องใช้ซึ่งคุณภาพของผลการวิจัยที่จะได้รับ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดการสุ่มตัวอย่างเพื่อเป็นตัวแทนของประชากร โดยจะทำการสุ่มตัวอย่างในแต่ละขั้นตอนโดยใช้วิธีคำนวณจากสูตรของ Yamane (1973: 275 อ้างใน บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2531: 51) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

จากสูตร

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (จำนวนตัวอย่างที่ต้องสุ่ม)

N = จำนวนประชากรทั้งหมด (169 ราย)

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยินยอมให้เกิดขึ้น (0.05)

$$n = \frac{169}{1 + 169(0.05)^2}$$

$$n = \frac{169}{1.4225}$$

$$n = 118.80$$

ดังนั้น จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมคือ 119 รายเนื่องจากจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละอำเภอของแต่ละจังหวัดแตกต่างกัน จึงได้มีการคำนวณหาสัดส่วนของขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร

$$n_i = \frac{nN_i}{N}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

N_i = จำนวนประชากรในแต่ละกลุ่ม

n_i = จำนวนตัวอย่างของแต่ละกลุ่ม

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรของเกษตรกรและกลุ่มตัวอย่างผู้เลี้ยงไก่ไข่ที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์
ไก่ไข่เชิงใหม่-ลำพูน

ลำดับ	อำเภอ	จำนวนประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง
1	หางดง	30	21
2	สันป่าตอง	15	11
3	กิ่งอำเภอดอยหล่อ	12	8
4	จอมทอง	25	18
5	แม่ริม	9	6
6	เมือง	4	3
7	สันกำแพง	16	11
8	สันทราย	11	8
9	สารภี	8	6
10	แม่แตง	8	6
11	เมืองลำพูน	9	6
12	ดอยสะเก็ด	6	4
13	ป่าซาง	12	8
14	กิ่งแม่ฮอน	4	3
รวม		169	119

จากนั้นจึงดำเนินการคัดเลือกตัวอย่างโดยอาศัยการสุ่ม (random) โดยนำชื่อประชากรในแต่ละเขตมาสุ่มจับฉลากให้ได้กลุ่มตัวอย่างจนได้ครบตามจำนวนที่ได้กำหนดไว้ เช่น อำเภอหางดงมีจำนวนประชากร 30 ราย นำมาสุ่มจับฉลากครั้งละ 1 รายให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดไว้คือ 21 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

(Research Instrument)

เครื่องมือนี้ใช้ในการเก็บข้อมูลการวิจัย คือ แบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบปลายปิด (close-ended questions) และคำถามปลายเปิด (open-ended questions) แบบสอบถามนี้จะแบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสถานะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพ ซึ่งได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ของครัวเรือน จำนวนสมาชิกในครอบครัว แรงงานที่ใช้ในการประกอบกิจการในการเลี้ยงไก่ไข่ การถือครองที่ดิน และการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่ไข่และประสบการณ์การฝึกอบรมทางด้านการเลี้ยงไก่

ตอนที่ 2 เป็นชุดคำถามเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ไก่ไข่เชียงใหม่-ลำพูน ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ การส่งเสริมและฝึกอบรมของสหกรณ์ การดำเนินการจัดการขายวัตถุดิบ อาหาร-ยาสัตว์ ด้านการตลาด และการปันผลกำไรของสหกรณ์ที่มีต่อลูกสมาชิก เป็นต้น

แบบวัดข้อมูลเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่จังหวัดเชียงใหม่-ลำพูนต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ไก่ไข่เชียงใหม่-ลำพูน นั้นเป็นการวัดแบบ rating scale โดยแบ่งความพึงพอใจเป็น 5 คำตอบ คือ

- 5 - พึงพอใจมากที่สุด
- 4 - พึงพอใจมาก
- 3 - พึงพอใจปานกลาง
- 2 - พึงพอใจน้อย
- 1 - พึงพอใจน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการประกอบกิจการของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ในเขตจังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน

การทดสอบเครื่องมือ (Pre-Testing of Instrument)

การศึกษาเรื่องความพึงพอใจของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ในเขตจังหวัดเชียงใหม่-ลำพูนต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ไก่ไข่จังหวัดเชียงใหม่-ลำพูนใช้เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมา แล้วทดสอบความเที่ยงตรง (validity) และความเชื่อถือ (reliability) ของแบบ สอบถามดังนี้

1. การทดสอบความเที่ยงตรง (validity) เป็นการหาความสอดคล้องของเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดขึ้น โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นแล้วนำไปเสนอคณะกรรมการที่

ปรึษา พิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงของเนื้อหา คำถามที่ใช้ เพื่อแก้ไขให้ถูกต้อง และครอบคลุมมากที่สุด

2. การทดสอบความเชื่อถือได้ (reliability) เป็นการนำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำไปทดสอบกับเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ในเขตจังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน จำนวน 20 ราย

เมื่อได้แบบสอบถามที่รวบรวมข้อมูลมาแล้วจึงนำวิเคราะห์ หาความเชื่อมั่น โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient of Alpha) แล้วนำข้อมูลที่ได้กลับมาปรับปรุงไขข้อบกพร่อง เพื่อให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540) กล่าวถึงทฤษฎีใน สูตร Cronbach (1970) ดังนี้

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[\frac{1 - \sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α = ความเที่ยงของแบบวัด
 k = จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
 S_i^2 = ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
 S_t^2 = ความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด

ผู้วิจัยได้ทดสอบความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถาม จำนวน 20 ชุด ซึ่งได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.84 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟามากกว่า 0.70 จึงสามารถนำแบบสอบถามไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไปได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

(Data Gathering)

1. ทำหนังสือถึงผู้จัดการสหกรณ์ไก่ไข่จังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน พร้อมแนบแบบสัมภาษณ์ เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บและรวบรวมข้อมูลสำหรับใช้ในการศึกษา
2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์ โดยนัดหมายสัมภาษณ์ตามวันเวลาและสถานที่ซึ่งกำหนดไว้แล้ว
3. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาสรุปผล แปลผลและรายงานผลการวิจัย

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

(Analysis of Data)

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package of the Social Sciences: SPSS for Windows) พอสรุปได้ดังนี้

1. วิเคราะห์ลักษณะบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ในเขตจังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) เพื่ออธิบายข้อมูล ซึ่งประกอบด้วยค่าสถิติร้อยละ (percentage) เพื่อแจกแจงความถี่และจัดลำดับค่าเฉลี่ยเลขคณิต (arithmetic means) เพื่อวัดความแนวโน้มเข้าสู่ศูนย์กลางและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) เพื่อวัดการกระจาย

2. วิเคราะห์ความพึงพอใจของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ในเขตจังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน โดยใช้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ย (mean) โดยแบ่งออกเป็น 5 คำตอบ คือ 5 คะแนน “ความพึงพอใจมากที่สุด” 4 คะแนน “ความพึงพอใจมาก” 3 คะแนน “พึงพอใจปานกลาง” 2 คะแนน “พึงพอใจน้อย” 1 คะแนน “พึงพอใจน้อยที่สุด”

จากนั้นนำคะแนนที่ผู้ให้ข้อมูลระบุมาคำนวณหาน้ำหนักเฉลี่ย (weight mean score: WMS) โดยมีเกณฑ์เฉลี่ยดังนี้

ระดับความพึงพอใจมาก	มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ	3.68-5.00
ระดับความพึงพอใจปานกลาง	มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ	2.34-3.67
ระดับความพึงพอใจน้อย	มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ	1.00-2.33

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

(Research Duration)

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการวางแผนการดำเนินการวิจัย โดยใช้เวลาทั้งสิ้น 13 เดือน คือตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2550 ถึง เดือนตุลาคม 2551

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์

(RESULTS AND DISCUSSION)

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความพึงพอใจของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ในจังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน ที่มีต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ไก่ไข่เชียงใหม่-ลำพูน โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อศึกษาลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ในจังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน และศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ในจังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 119 คน ผลการศึกษาแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกร

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่จังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน ต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ไก่ไข่เชียงใหม่-ลำพูน

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์ไก่ไข่สหกรณ์ไก่ไข่เชียงใหม่-ลำพูนของสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่จังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน

ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกร

ลักษณะส่วนบุคคล

เพศ

ผู้ให้ข้อมูลเกือบสามในสี่ (ร้อยละ 74.79) เป็นเพศชาย และมีเพียง ร้อยละ 25.21 เท่านั้นที่เป็นเพศหญิง ทั้งนี้เนื่องจากในสังคมไทยส่วนใหญ่ถือว่าเพศชายเป็นหัวหน้าครอบครัวโดยเฉพาะการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรม การรับผิดชอบในงานที่หนักกว่า ยกเว้นกรณี ส่วนหนึ่งเพศหญิงจะเป็นหัวหน้าครอบครัวเอง เนื่องจากมีสถานภาพโสดหรือหม้าย และบางครอบครัวสามีออกไปทำงานนอกบ้าน (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 จำนวน และร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	89	74.79
หญิง	30	25.21
รวม	119	100.00

อายุ

ผลการศึกษาพบว่าผู้ให้ข้อมูลมีอายุเฉลี่ยประมาณ 42 ปี โดยผู้ให้ข้อมูลมีอายุน้อยที่สุดคือ 29 ปี และผู้ให้ข้อมูลที่มีอายุมากที่สุดคือ 57 ปี ผู้ให้ข้อมูลมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 59.66) มีอายุระหว่าง 41-50 ปี รองลงมาร้อยละ 26.90 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 7.56 มีอายุมากกว่า 50 ปี โดยผู้ให้ข้อมูลที่มีอายุต่ำกว่า 31 ปี มีเพียงร้อยละ 5.88 (ตารางที่ 4)

จากการศึกษาพบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่อยู่ในวัยก่อนสูงอายุ (ตั้งแต่ 41-50) ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นพ่อ แม่ หรือผู้อาวุโสของครอบครัวที่ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าครอบครัวที่ทำหน้าที่เป็นผู้ตัดสินใจในเรื่องสำคัญของครอบครัว และเป็นผู้เริ่มในการตัดสินใจในการเลือกประกอบอาชีพ

ตารางที่ 4 จำนวน และร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามอายุ

ช่วงอายุ (ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
30 และต่ำกว่า	7	5.88
31 – 40	32	26.89
41 – 50	71	59.66
มากกว่า 50	9	7.57
รวม	119	100.00

$\bar{X} = 41.55$

S.D. = 6.40

Min-Max = 29-57

ระดับการศึกษา

จากการศึกษาพบว่าผู้ให้ข้อมูลเกือบสองในสาม (ร้อยละ 64.71) มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา รองลงมาร้อยละ 15.13 ไม่ได้เรียนหนังสือ ร้อยละ 6.72 จบการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 4.20 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปว.ช. ในขณะที่ร้อยละ 1.68 จบการศึกษาในระดับอนุปริญญา/ปว.ส. (ตารางที่ 5)

แสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลเกือบสี่ในห้ามีการศึกษาไม่เกินการศึกษาระดับประถมศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ให้ข้อมูล เป็นหัวหน้าครอบครัว และมีอายุค่อนข้างมากซึ่งในอดีต การให้บริการทางการศึกษายังไม่ทั่วถึง โดยเฉพาะสังคมในชนบทโอกาสที่จะได้เรียนหนังสือมีน้อยมากเพียงแต่เรียนเพื่ออ่านออกเขียนได้เท่านั้นทำให้ส่วนใหญ่มีการศึกษาเพียงระดับประถมศึกษา

ตารางที่ 5 จำนวน และร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่ได้เรียนหนังสือ	18	15.13
ประถมศึกษา	77	64.71
มัธยมศึกษาตอนต้น	9	7.56
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	5	4.20
อนุปริญญา/ปวส.	2	1.68
ปริญญาตรี	8	6.72
รวม	119	100.00

ลักษณะเศรษฐกิจ

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

ผู้ให้ข้อมูลมีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 5 คน โดยผู้ให้ข้อมูลมีสมาชิกในครัวเรือนน้อยที่สุดคือ 2 คน และผู้ให้ข้อมูลที่มีสมาชิกในครัวเรือน มากที่สุดคือ 8 คน โดยพบว่าผู้ให้ข้อมูลเกือบสองในสาม (ร้อยละ 62.60) มีสมาชิกในครอบครัวระหว่าง 4-5 คน รองลงมาร้อยละ 21.37 มีสมาชิกในครัวเรือน 6-7 คน ร้อยละ 12.21 มีสมาชิกในครัวเรือนจำนวน 2-3 คน และร้อยละ 3.82 มีสมาชิกในครัวเรือนมากกว่า 8 คน ตามลำดับ (ตารางที่ 6)

แสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ยประมาณ 5 คน ลักษณะครัวเรือนของผู้ให้ข้อมูลเป็นแบบครอบครัวเดี่ยว ซึ่งประกอบด้วย พ่อ แม่ ลูก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบริบททางสังคมของชุมชนเริ่มเปลี่ยนแปลงไป คือจากเดิมที่เป็นครอบครัวขนาดใหญ่ที่ พ่อ แม่ ลูก ปู่ย่าตา ยายอยู่ร่วมกัน แต่ในปัจจุบันอิทธิพลของชุมชนเมืองมีผลทำให้สังคมชนบทเปลี่ยนไปคือมีวิถีชีวิตคล้ายคนในชุมชนเมือง มีการแยกตัวไปตั้งครอบครัวเดี่ยวต่าง จากครอบครัวใหญ่แบบในอดีต

ตารางที่ 6 จำนวน และร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (คน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2-3	16	12.21
4-5	82	62.60
6-7	28	21.37
8 และมากกว่า 8	5	3.82
รวม	119	100.00
$\bar{X} = 4.84$	S.D. = 1.27	Min-Max = 2-8

แรงงานที่ใช้ในการเลี้ยงไก่ไข่

ผู้ให้ข้อมูลมีจำนวนแรงงานที่ใช้ในการเลี้ยงไก่ไข่ เฉลี่ยประมาณ 5 คน โดยผู้ให้ข้อมูลมีจำนวนแรงงานที่ใช้ในการเลี้ยงไก่ไข่น้อยที่สุดคือ 2 คน และมากที่สุดคือ 8 คน โดยผู้ให้ข้อมูลมากกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 54.20) มีจำนวนแรงงานที่ใช้ในการเลี้ยงไก่ไข่อยู่ระหว่าง 4-5 คน รองลงมาร้อยละ 23.67 มีแรงงาน ที่ใช้ในการเลี้ยงไก่ไข่ ระหว่าง 6-7 คน ร้อยละ 16.30 มีแรงงานที่ใช้ในการเลี้ยงไก่ไข่ระหว่าง 2-3 คน และมีเพียงร้อยละ 6.10 ที่มีแรงงานที่ใช้ในการเลี้ยงไก่ไข่มากกว่า 8 คน (ตารางที่ 7)

แสดงให้เห็นว่า ผู้ให้ข้อมูลใช้แรงงานในครัวเรือนในการเลี้ยงไก่ทั้งหมด ทั้งนี้เนื่องมาจากจำนวนสมาชิกในครัวเรือนมีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกับจำนวนแรงงานที่ใช้ในการเลี้ยงไก่ไข่เฉลี่ย

ตารางที่ 7 จำนวน และร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามจำนวนแรงงานที่ใช้ในการเลี้ยงไก่ไข่

จำนวนแรงงานที่ใช้ในการเลี้ยงไก่ไข่ (คน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2-3	21	16.03
4-5	71	54.20
6-7	31	23.67
8 และมากกว่า 8	8	6.10
รวม	119	100.00
$\bar{X} = 4.97$ S.D. = 1.43 Min-Max = 2-8		

รายได้จากการเลี้ยงไก่ไข่ (ปีที่ผ่านมา)

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมากกว่าหนึ่งในสาม (ร้อยละ 36.13) มีรายได้จากการเลี้ยงไก่ไข่ในปีที่ผ่านมาระหว่าง 500,000–1,000,000 บาท รองลงมาร้อยละ 31.93 มีรายได้จากการเลี้ยงไก่ไข่ระหว่าง 1,000,001–3,000,000 บาท ร้อยละ 14.29 มีรายได้จากการเลี้ยงไก่ไข่ระหว่าง 300,001–500,000 บาท โดยที่ร้อยละ 12.61 มีรายได้จากการเลี้ยงไก่ไข่มากกว่า 3,000,000 บาท และร้อยละ 5.04 มีรายได้จากการเลี้ยงไก่ไข่ระหว่าง 100,000–300,000 บาท (ตารางที่ 8)

จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า ผู้ให้ข้อมูลมีรายได้จากการเลี้ยงไก่ไข่ในปีที่ผ่านมาค่อนข้างแตกต่างกันมาก ทั้งนี้ผู้ให้ข้อมูลต่างละรายมีพื้นที่ในการสร้างโรงเรือนที่ใช้ในการเลี้ยงไก่และทุนในการดำเนินการแตกต่างกันทำให้ศักยภาพในการผลิตไข่ไก่แตกต่างกันจึงให้มีรายได้จากขายผลผลิตจากการเลี้ยงไก่ไข่อ่อน้างแตกต่างกันด้วย

ตารางที่ 8 จำนวน และร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามรายได้จากการเลี้ยงไก่ไข่

รายได้จากการเลี้ยงไก่ไข่ (บาท/ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
100,000 - 300,000	6	5.04
300,001 - 500,000	17	14.29
500,001 - 1,000,000	43	36.13
1,000,001 - 3,000,000	38	31.93
มากกว่า 3,000,000	15	12.61
รวม	119	100.00

$\bar{X} = 146667.55$

S.D. = 1232.57

Min-Max=100000-3500000

การประกอบอาชีพอื่น

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ให้ข้อมูลนอกจากประกอบอาชีพการเลี้ยงไก่แล้วเกือบครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 42.02) ยังประกอบอาชีพรับจ้าง รองลงมาร้อยละ 34.45 ประกอบอาชีพค้าขาย ร้อยละ 14.29 มีอาชีพเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ และร้อยละ 9.24 รับราชการ (ตารางที่ 9)

แสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่นอกจากประกอบอาชีพเลี้ยงไก่แล้วยังมีการประกอบอาชีพอื่น โดยประกอบอาชีพรับจ้าง และค้าขาย กล่าวคือเมื่อสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่ เชียงใหม่-ลำพูน จำกัด ได้ส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงไก่ไข่ให้ผู้ให้ข้อมูลจึงสนใจที่จะเป็นสมาชิก เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว

ตารางที่ 9 จำนวน และร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามการประกอบอาชีพอื่น

การประกอบอาชีพอื่น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ค้าขาย	41	34.45
รับราชการ	11	9.24
รับจ้าง	50	42.02
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	17	14.29
รวม	119	100.00

ลักษณะทางสังคม

การรับข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่

ผลการศึกษาการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่นั้น พบว่าผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่จากเจ้าหน้าที่การเกษตร รองลงมาร้อยละ 72.27 และ 68.9 รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่จากเครือข่ายเกษตรกร และสหกรณ์การเกษตร ตามลำดับ ร้อยละ 35.29 รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่จากนิตยสารการเกษตร ร้อยละ 19.33 รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่จากสื่อวิทยุ และร้อยละ 17.65 รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่จากโทรทัศน์ (ตารางที่ 10)

แสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดได้รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่จากเจ้าหน้าที่การเกษตร และจากเครือข่ายเกษตรกร ทั้งนี้เนื่องมาจากเกษตรกรจะนำไข่ไก่ไปส่งกับเจ้าหน้าที่การเกษตรทุกวัน และเจ้าหน้าที่การเกษตรจะมีการพูดคุยในการเรื่อง เช่น สภาวะตลาด ราคาไข่ไก่ และราคาวัตถุดิบ กับเกษตรกรอย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ 10 จำนวน และร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามการรับข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่

(n = 119)

การรับข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่	จำนวน	ร้อยละ
เจ้าหน้าที่การเกษตร	119	100.00
เครือข่ายเกษตรกร	86	72.27
สหกรณ์ไก่ไข่	82	68.91
นิตยสารการเกษตร	42	35.29
วิทยุ	23	19.33
โทรทัศน์	21	17.65

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

การเป็นสมาชิกสถาบันการเกษตร

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมากกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 55.46) ได้ระบุว่าเป็นสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร รองลงมาร้อยละ 47.06 เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกร ร้อยละ 26.89 ยังเป็นสมาชิกกลุ่มสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 10.08 เป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร และร้อยละ 9.24 เป็นสมาชิกสถาบันหรือกลุ่มด้านการเกษตรอื่น ๆ (กองทุนหมู่บ้าน) ตามลำดับ (ตารางที่ 11)

แสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และกลุ่มสหกรณ์การเกษตร ทั้งนี้เนื่องจากสหกรณ์การเกษตร และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มีสำนักงานกระจายไปทั่วถึงในท้องถิ่นต่าง ๆ และมีเงื่อนไขการเข้าเป็นสมาชิกไม่ค่อยยุ่งยากมากนัก และที่สำคัญคือในการกู้ยืมเงินมาลงทุนสามารถทำได้ง่าย

ตารางที่ 11 จำนวน และร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามการเป็นสมาชิกสถาบันการเกษตรอื่น

(n = 119)

สถาบันการเกษตร	จำนวน	ร้อยละ
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์	66	55.46
กลุ่มเกษตรกร	56	47.06
กลุ่มสหกรณ์การเกษตร	32	26.89
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	12	10.08
สถาบันหรือกลุ่มด้านการเกษตรอื่น ๆ	11	9.24

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินงาน ของสหกรณ์ไก่อี๋เชียงใหม่-ลำพูน

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่จังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน (ตารางที่ 12) ในด้าน การตลาด การจัดการวัตถุดิบ การส่งเสริมให้ความรู้แก่สมาชิก การให้บริการสินเชื่อ สวัสดิการแก่สมาชิก การแบ่งผลกำไร โดยให้ผู้ให้ข้อมูลแสดงระดับความพึงพอใจออกมาเป็น 5 คำตอบ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด มีค่าคะแนนเป็น 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับดังมีรายละเอียดพอสรุปได้ดังต่อไปนี้

ผลการวิจัยความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินการของสหกรณ์ไก่อี๋เชียงใหม่-ลำพูน พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.21) โดยมีความพึงพอใจในระดับปานกลางในด้านสวัสดิการแก่สมาชิก (ค่าเฉลี่ย 3.39) ด้านการแบ่งผลกำไร (ค่าเฉลี่ย 3.29) ด้านการตลาด (ค่าเฉลี่ย 3.23) ด้านการจัดการวัตถุดิบ (ค่าเฉลี่ย 3.13) ด้านการให้บริการสินเชื่อ (ค่าเฉลี่ย 3.11) และด้านการส่งเสริมให้ความรู้แก่สมาชิก (ค่าเฉลี่ย 3.09) ตามลำดับ (ตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 ระดับความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินการของสหกรณ์ไก่ไข่เชียงใหม่-ลำพูน

ความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินการของ สหกรณ์ไก่ไข่เชียงใหม่-ลำพูน	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับ ความพึงพอใจ
ด้านสวัสดิการแก่สมาชิก	3.39	0.95	ปานกลาง
ด้านการแบ่งผลกำไร	3.29	0.97	ปานกลาง
ด้านการตลาด	3.23	0.93	ปานกลาง
ด้านการจัดการวัตถุดิบ	3.13	0.99	ปานกลาง
ด้านการให้บริการสินเชื่อ	3.11	0.94	ปานกลาง
ด้านการส่งเสริมให้ความรู้แก่สมาชิก	3.09	0.98	ปานกลาง
รวม	3.21	0.96	ปานกลาง

ด้านสวัสดิการแก่สมาชิก

ผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ไก่ไข่เชียงใหม่-ลำพูนในด้านสวัสดิการแก่สมาชิกโดยรวมในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.39) โดยผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง คือ 1) การอำนวยความสะดวกของพนักงานกับสมาชิกเมื่อมาติดต่อสหกรณ์ และ 2) การให้ความคุ้มครองสุขภาพของสมาชิก (ค่าเฉลี่ย 3.64 และ 3.14 ตามลำดับ) (ตารางที่ 13)

แสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ไก่ไข่เชียงใหม่-ลำพูน ในด้านสวัสดิการแก่สมาชิกในระดับปานกลางเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกของพนักงานกับสมาชิกเมื่อมาติดต่อสหกรณ์ทั้งนี้เนื่องจากสหกรณ์มีเจ้าหน้าที่อยู่ภายในสหกรณ์ทำหน้าที่ในการให้บริการแก่สมาชิก (10-15 คน) ทำให้สามารถบริการสมาชิกได้ในระดับหนึ่งสำหรับในเรื่องของการให้ความคุ้มครองสุขภาพของสมาชิก เกษตรกรมีความพึงพอใจไม่มากนักทั้งนี้เนื่องจากทางสหกรณ์มีการให้อื่นคุ้มครองชีวิตเพียงอย่างเดียว และวงเงินประกันไม่สูงมากนัก

ตารางที่ 13 จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่จังหวัดเชียงใหม่-ลำพูนต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ไก่ไข่
เชียงใหม่-ลำพูน ด้านสวัสดิการแก่สมาชิก

สวัสดิการแก่สมาชิก	ความพึงพอใจ					แปลผล	
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย	SD
การอำนวยความสะดวกของพนักงานกับสมาชิกเมื่อมาติดต่อสหกรณ์	16 (13.44)	60 (50.40)	49 (41.16)	12 (10.08)	2 (1.68)	3.64	0.90
การให้ความคุ้มครองสุขภาพของสมาชิก	12 (10.08)	23 (19.32)	62 (52.08)	14 (11.76)	8 (6.72)	3.14	0.99
รวม						3.39	0.95

หมายเหตุ: 1) ระดับความพึงพอใจ พึงพอใจมาก ค่าเฉลี่ย 3.68-5.00 พึงพอใจปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.34-3.67 พึงพอใจน้อย ค่าเฉลี่ย 1.00-2.33

2) ตัวเลขในเครื่องหมายวงเล็บ () หมายถึง ร้อยละของความคิดเห็นแต่ละรายการ

ด้านการแบ่งผลกำไร

ผลการศึกษาพบว่าผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ไก่ไข่ เชียงใหม่-ลำพูน (ตารางที่ 14) ในด้านการแบ่งผลกำไรโดยรวมในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.29) โดยผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจในระดับปานกลางในทุกประเด็นคือ 1) อัตราการจ่ายแบ่งปันผล 2) ผลตอบแทนที่ได้ 3) การจัดสรรผลกำไร และ 4) ระยะเวลาในการจ่ายผลกำไร (ค่าเฉลี่ย 3.51, 3.29, 3.28 และ 3.09 ตามลำดับ)

แสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ไก่ไข่ เชียงใหม่-ลำพูนใน ด้านการแบ่งผลกำไรในระดับปานกลางเกี่ยวกับอัตราการจ่ายแบ่งปันผล ผลตอบแทนที่ได้ และการจัดสรรผลกำไรของสหกรณ์ ทั้งนี้เนื่องจากสหกรณ์มีการแบ่งผลกำไร ตามจำนวนการถือหุ้น และการร่วมกิจกรรมกับของสมาชิก และสหกรณ์มีการประชุมชี้แจงผลการดำเนินงานของสหกรณ์ให้สมาชิกทราบทุกปี

ด้านการตลาด

ผลการศึกษาพบว่าผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ไก่ไข่ เชียงใหม่-ลำพูน ในด้านการตลาดโดยรวมในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.23) โดยหัวข้อที่ผู้ให้ข้อมูล มีความพึงพอใจในระดับมาก คือ การคัดเลือกการรับซื้อไข่ (ค่าเฉลี่ย 3.56) ผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง คือ 1) การกระจายไข่เพื่อส่งตลาด 2) ราคาไข่ที่สหกรณ์รับซื้อ 3) การ ขนส่งไข่จากฟาร์มสมาชิกส่งสหกรณ์ (ค่าเฉลี่ย 3.19, 3.10 และ 3.08 ตามลำดับ)

จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลพึงพอใจต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ไก่ ไข่เชียงใหม่-ลำพูน ด้านการตลาดในระดับมาก เกี่ยวกับเรื่องการคัดเลือกการรับซื้อไข่ ทั้งนี้ เนื่องจากในการรับซื้อไข่ไก่จากสมาชิคนั้นทางสหกรณ์มีระบบการรับซื้อแบบเหมารวมไม่คัดแยก ขนาดของไข่ ทำให้ราคาเฉลี่ยที่ขายได้เป็นที่พึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่เชียงใหม่- ลำพูน (ตารางที่ 15)

ตารางที่ 14 จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่ในจังหวัดเชียงใหม่-ลำพูนต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ ไก่ไข่
เชียงใหม่-ลำพูน ด้านการแบ่งผลกำไร

การแบ่งผลกำไร	ความพึงพอใจ						ระดับพึงพอใจ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย	
อัตราการจัดแบ่งปันผล	17 (14.29)	48 (40.34)	38 (31.93)	11 (9.24)	5 (4.20)	3.51	ปานกลาง
ผลตอบแทนที่ได้	12 (10.08)	34 (28.57)	53 (44.54)	16 (13.45)	4 (3.46)	3.29	ปานกลาง
การจัดสรรผลกำไร	10 (8.40)	44 (36.97)	39 (32.77)	21 (17.66)	5 (4.20)	3.28	ปานกลาง
ระยะเวลาในการจ่ายผลกำไร	7 (5.88)	33 (27.73)	68 (57.14)	5 (18.50)	6 (5.04)	3.09	ปานกลาง
รวม						3.29	ปานกลาง

หมายเหตุ: 1) ระดับความพึงพอใจ พึงพอใจมาก ค่าเฉลี่ย 3.68-5.00 พึงพอใจปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.34-3.67 พึงพอใจน้อย ค่าเฉลี่ย 1.00-2.33

2) ตัวเลขในเครื่องหมายวงเล็บ () หมายถึง ร้อยละของความคิดเห็นแต่ละรายการ

ตารางที่ 15 จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่จังหวัดเชียงใหม่-ลำพูนต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ไก่ไข่เชียงใหม่-ลำพูน ด้านการตลาด

ด้านการตลาด	ความพึงพอใจ						ระดับพึงพอใจ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย	
การคัดเลือกการรับซื้อไข่	8 (6.72)	68 (57.14)	30 (25.21)	9 (7.56)	4 (3.36)	3.56	มาก
การกระจายไข่เพื่อส่งตลาด	7 (5.88)	36 (30.25)	57 (47.90)	11 (9.24)	8 (6.72)	3.19	ปานกลาง
ราคาไข่ที่สหกรณ์รับซื้อ	6 (5.04)	49 (41.18)	44 (36.97)	16 (13.45)	4 (3.36)	3.10	ปานกลาง
การขนส่งไข่จากฟาร์มสมาชิกส่งสหกรณ์	10 (8.41)	33 (27.73)	41 (34.45)	27 (22.69)	8 (6.72)	3.08	ปานกลาง
รวม						3.23	ปานกลาง

หมายเหตุ: 1) ระดับความพึงพอใจ พึงพอใจมาก ค่าเฉลี่ย 3.68-5.00 พึงพอใจปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.34-3.67 พึงพอใจน้อย ค่าเฉลี่ย 1.00-2.33

2) ตัวเลขในเครื่องหมายวงเล็บ () หมายถึง ร้อยละของความถี่เห็นแต่ละรายการ

ด้านการจัดการวัตถุดิบ

ผลการศึกษาในตารางที่ 16 พบว่าผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ไก่ไข่เชิงใหม่-ลำพูน ในด้านการจัดการวัตถุดิบโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.13) โดยหัวข้อที่ผู้ให้ข้อมูล มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง คือ 1) ขั้นตอนการเบิกจ่ายสินค้า 2) ราคาวัตถุดิบที่สหกรณ์ขาย 3) คุณภาพของวัตถุดิบ/สินค้า 4) การสำรองวัตถุดิบอาหารสัตว์ (ค่าเฉลี่ย 3.27, 3.25, 3.17 และ 2.82 ตามลำดับ)

แสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ไก่ไข่เชิงใหม่-ลำพูน ในด้านการจัดการวัตถุดิบในระดับปานกลางเกี่ยวกับขั้นตอนการเบิกจ่ายสินค้า ราคาวัตถุดิบที่สหกรณ์ขาย และคุณภาพของวัตถุดิบ/สินค้า ทั้งนี้เนื่องมาจากทางสหกรณ์ในการจ่ายเงินค่าผลผลิตเจ้าหน้าที่จะเป็นตัวแลกเปลี่ยนกับเกษตรกร โดยเกษตรกรจะนำไปเบิกเงินกับสหกรณ์อีกครั้งหนึ่ง สำหรับในส่วน of ราคาและคุณภาพวัตถุดิบนั้น สหกรณ์ได้จำหน่ายในราคาที่เท่ากับราคาท้องตลาด แต่ทางสมาชิกสามารถนำผลผลิตมาแลกเปลี่ยนเป็นปัจจัยการผลิตได้

ด้านการให้บริการสินเชื่อ

การศึกษาพบว่าผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ไก่ไข่เชิงใหม่-ลำพูน (ตารางที่ 17) ในด้านการให้บริการสินเชื่อโดยรวมในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.11) โดยผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจในระดับปานกลางในทุกประเด็น คือ 1) ดอกเบี้ยที่ทางสหกรณ์ กำหนด 2) ระยะเวลาชำระคืน 3) วงเงินในการขอสินเชื่อ 4) ความรวดเร็วในการอนุมัติ และ 5) คุณสมบัติของผู้ขอสินเชื่อ (ค่าเฉลี่ย 3.23, 3.14, 3.14, 3.08 และ 2.96 ตามลำดับ)

แสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ไก่ไข่เชิงใหม่-ลำพูน ในด้านการให้บริการสินเชื่อในระดับปานกลางเกี่ยวกับดอกเบี้ยที่ทางสหกรณ์ กำหนด ระยะเวลาชำระคืนเหมาะสม และจำนวนวงเงินในการขอสินเชื่อเหมาะสม ทั้งนี้เนื่องมาจากสหกรณ์จะมีการคิดอัตราดอกเบี้ยกับสมาชิกในอัตราที่ต่ำกว่าสถาบันการเงินอื่น ๆ ในขณะที่เดียวกัน สหกรณ์มีระยะเวลาในการชำระเงินตามความสามารถของเกษตรกร หรือเกษตรกรสามารถนำผลผลิตมาชำระและหักเงินกู้ได้

ตารางที่ 16 จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่จังหวัดเชียงใหม่-ลำพูนต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ไก่ไข่
เชียงใหม่-ลำพูน ด้านการจัดการวัตถุดิบ

ด้านการจัดการวัตถุดิบ	ความพึงพอใจ						ระดับพึงพอใจ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย	SD
ขั้นตอนการเบิกจ่ายสินค้า	2 (1.68)	57 (47.9)	38 (31.93)	15 (12.61)	7 (5.88)	3.27	0.92
ราคาวัตถุดิบที่สหกรณ์ขาย	10 (8.4)	38 (31.93)	50 (4.02)	14 (11.76)	7 (5.88)	3.25	0.98
คุณภาพของวัตถุดิบ/สินค้า	4 (3.36)	52 (43.7)	31 (26.05)	24 (20.17)	8 (6.72)	3.17	1.01
การสำรองวัตถุดิบอาหารสัตว์	7 (5.88)	23 (19.33)	42 (35.29)	36 (30.25)	11 (9.24)	2.82	1.04
รวม						3.13	0.99

หมายเหตุ: 1) ระดับความพึงพอใจ พึงพอใจมาก ค่าเฉลี่ย 3.68-5.00 พึงพอใจปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.34-3.67 พึงพอใจน้อย ค่าเฉลี่ย 1.00-2.33

2) ตัวเลขในเครื่องหมายวงเล็บ () หมายถึง ร้อยละของความคิดเห็นแต่ละรายการ

ตารางที่ 17 จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่จังหวัดเชียงใหม่-ลำพูนต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ไก่ไข่
เชียงใหม่-ลำพูน ด้านการให้บริการสินค้า

ด้านการให้บริการสินค้า	ความพึงพอใจ					แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย SD
ดอกเบี้ยที่ทางสหกรณ์กำหนด	42 (35.28)	31 (26.04)	49 (41.16)	18 (15.12)	7 (5.88)	1.04 ปานกลาง
ระยะเวลาชำระคืน	7 (5.88)	35 (29.40)	40 (33.60)	22 (18.48)	5 (4.20)	0.93 ปานกลาง
วงเงินในการขอสินเชื่อ	5 (4.20)	36 (30.24)	55 (46.20)	17 (14.28)	6 (5.04)	0.90 ปานกลาง
ความรวดเร็วในการอนุมัติ	5 (4.20)	40 (33.61)	41 (34.45)	25 (21.02)	8 (6.72)	0.99 ปานกลาง
คุณสมบัติของผู้ขอสินเชื่อ	5 (4.20)	20 (16.81)	62 (52.10)	29 (24.37)	3 (2.52)	0.83 ปานกลาง
รวม						3.11 0.94 ปานกลาง

หมายเหตุ: 1) ระดับความพึงพอใจ พึงพอใจมาก ค่าเฉลี่ย 3.68-5.00 พึงพอใจปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.34-3.67 พึงพอใจน้อย ค่าเฉลี่ย 1.00-2.33

2) ตัวเลขในเครื่องหมายเล็บ () หมายถึง ร้อยละของความถี่เห็นแต่ละรายการ

ด้านการส่งเสริมความรู้แก่สมาชิก

ผลการศึกษาพบว่าผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ไก่ไข่ เชียงใหม่-ลำพูน (ตารางที่ 18) ในด้านการส่งเสริมความรู้ให้แก่สมาชิกโดยรวมในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.09) โดยหัวข้อที่ผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจในระดับปานกลางคือ 1) การให้ความรู้ด้าน สุขอนามัยภายในฟาร์ม 2) การให้คำแนะนำเกี่ยวกับเทคนิคการใช้ยาภายในฟาร์ม 3) การฝึกอบรม ด้านการจัดการฟาร์ม 4) การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่ 5) การตรวจเยี่ยมฟาร์มของสมาชิก 6) การให้คำแนะนำเกี่ยวกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ และ 7) การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสหกรณ์ (ค่าเฉลี่ย 3.50, 3.37, 3.07, 2.95, 2.94, 2.90 และ 2.90)

แสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ไก่ไข่ เชียงใหม่-ลำพูนในด้านการส่งเสริมความรู้ให้แก่สมาชิกในระดับปานกลางเกี่ยวกับการให้ความรู้ ด้านสุขอนามัยภายในฟาร์ม และการให้คำแนะนำเกี่ยวกับเทคนิคการใช้ยาภายในฟาร์ม ทั้งนี้ เนื่องจากสหกรณ์จะมีเจ้าหน้าที่เข้าไปตรวจเยี่ยมฟาร์มของเกษตรกรอย่างสม่ำเสมอ มีการแนะนำ ในเรื่องการจัดการฟาร์มให้ถูกสุขลักษณะ และมีการสาธิตวิธีการใช้ยาภายในฟาร์มให้เกษตรกร สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

ตารางที่ 18 จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่จังหวัดเชียงใหม่-ลำพูนต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ไก่ไข่ เชียงใหม่-ลำพูน ด้านการส่งเสริมให้ความรู้แก่สมาชิก

ด้านการส่งเสริมให้ความรู้แก่สมาชิก	ความพึงพอใจ					S.D.	แปลผล ระดับพึงพอใจ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
การให้ความรู้ด้านสุขอนามัยภายในฟาร์ม	13 (10.92)	50 (42.02)	42 (35.29)	11 (9.24)	3 (2.52)	3.50	ปานกลาง
การให้คำแนะนำเกี่ยวกับเทคนิคการใช้ยาภายในฟาร์ม	22 (18.49)	30 (25.21)	41 (34.45)	22 (18.49)	4 (3.36)	3.37	ปานกลาง
การฝึกอบรมด้านการจัดการฟาร์ม	13 (10.92)	24 (20.17)	47 (39.5)	28 (23.53)	7 (5.88)	3.07	ปานกลาง
การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่	9 (7.56)	24 (20.17)	44 (36.97)	36 (30.25)	6 (5.04)	2.95	ปานกลาง
การตรวจเยี่ยมฟาร์มของสมาชิก	7 (5.88)	17 (14.29)	69 (57.98)	14 (11.76)	12 (10.08)	2.94	ปานกลาง
การให้คำแนะนำเกี่ยวกับเทคโนโลยีสมัยใหม่	6 (5.04)	27 (22.69)	44 (36.97)	33 (27.73)	9 (7.56)	2.90	ปานกลาง
การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสหกรณ์	4 (3.36)	18 (15.13)	67 (56.3)	22 (18.49)	8 (6.72)	2.90	ปานกลาง
รวม						3.09	ปานกลาง

**ปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่ในจังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน
เกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์**

ผลการวิจัยปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่ของสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่ในจังหวัดเชียงใหม่-ลำพูนพบว่าผู้ให้ข้อมูลมีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.08) โดยมีปัญหาในระดับปานกลางในด้านการให้บริการสินเชื่อ (ค่าเฉลี่ย 3.31) ด้านการจัดการวัตถุดิบ (ค่าเฉลี่ย 3.21) ด้านการตลาด (ค่าเฉลี่ย 3.14) ด้านสวัสดิการแก่สมาชิก (ค่าเฉลี่ย 3.06) ด้านการแบ่งผลกำไร (ค่าเฉลี่ย 2.95) และด้านการส่งเสริมให้ความรู้แก่สมาชิก (ค่าเฉลี่ย 2.82) ตามลำดับ (ตารางที่ 19)

ตารางที่ 19 ระดับปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์ไก่ไข่เชียงใหม่-ลำพูน

ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของ สหกรณ์ไก่ไข่เชียงใหม่-ลำพูน	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับ ความพึงพอใจ
ด้านการให้บริการสินเชื่อ	3.31	0.95	ปานกลาง
ด้านการจัดการวัตถุดิบ	3.21	1.25	ปานกลาง
ด้านการตลาด	3.14	1.15	ปานกลาง
ด้านสวัสดิการแก่สมาชิก	3.06	1.27	ปานกลาง
ด้านการแบ่งผลกำไร	2.95	1.25	ปานกลาง
ด้านการส่งเสริมให้ความรู้แก่สมาชิก	2.82	1.28	ปานกลาง
รวม	3.08	1.19	ปานกลาง

ปัญหาด้านการให้บริการสินเชื่อ

ผลการศึกษาพบว่าผู้ให้ข้อมูลมีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่ เชียงใหม่-ลำพูน (ตารางที่ 20) ในด้านการให้บริการสินเชื่อโดยรวมในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.31) โดยหัวข้อที่ผู้ให้ข้อมูลมีปัญหาในระดับปานกลาง คือ 1) ขั้นตอนยุ่งยากล่าช้า 2) ระยะเวลาในการชำระคืนค่อนข้างเร็ว และ 3) กู้ได้ในวงเงินที่ไม่สูง (ค่าเฉลี่ย 3.65, 3.38 และ 2.91 ตามลำดับ) จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลมีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่ เชียงใหม่-ลำพูน ในด้านการให้บริการสินเชื่อเกี่ยวกับขั้นตอนยุ่งยากล่าช้า และระยะเวลาในการชำระคืนค่อนข้างเร็ว ทั้งนี้เนื่องมาจากการให้สินเชื่อกับสมาชิกรุ่น ทางสหกรณ์มีการพิจารณาประวัติการทำกิจกรรมการเงินกับสหกรณ์ เช่น การจำหน่ายผลผลิต ประวัติการกู้เงินและการชำระเงินในอดีตเป็นต้น สำหรับในเรื่องของการชำระเงินที่กู้ยืมคืนให้กับสหกรณ์นั้น สหกรณ์ก็ได้กำหนดหลักเกณฑ์ให้สมาชิกที่กู้เงินต้องชำระเงินคืนทุกปี และต้องชำระเงินกู้ให้หมดภายใน 5 ปี ซึ่งบางครั้งเกษตรกรไม่สามารถชำระคืนได้ทันทำให้สมาชิกมีปัญหาในเรื่องดังกล่าว

ปัญหาด้านการจัดการวัตถุดิบ

ผลการศึกษาพบว่าผู้ให้ข้อมูลมีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่ เชียงใหม่-ลำพูน (ตารางที่ 21) ในด้านการจัดการวัตถุดิบ โดยรวมในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.14) โดยหัวข้อที่ผู้ให้ข้อมูลมีปัญหาในระดับปานกลางคือ 1) บางครั้งวัตถุดิบไม่มีในสต็อก 2) ราคาวัตถุดิบบางช่วงสูงเกินไป 3) คุณภาพวัตถุดิบไม่แน่นอน และ 4) การเบิกจ่ายล่าช้า/มากขั้นตอน (ค่าเฉลี่ย 3.29, 3.21, 3.17 และ 3.17 ตามลำดับ)

จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลมีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่ เชียงใหม่-ลำพูน ในด้านการจัดการวัตถุดิบเกี่ยวกับวัตถุดิบไม่มีในสต็อก ราคา และคุณภาพวัตถุดิบไม่แน่นอน ทั้งนี้เนื่องมาจากในบางช่วงเวลาที่เกษตรกรต้องการซื้อวัตถุดิบทางสหกรณ์ไม่มีจำหน่าย หรือขาดตลาดต้องใช้เวลาในการรอคอยวัตถุดิบ ซึ่งทางเกษตรกรบางรายรอไม่ได้เพราะต้องใช้อย่างเร่งด่วนจึงต้องไปซื้อจากแหล่งอื่นๆ ซึ่งมีราคาสูงตลอดจนในบางครั้งราคาวัตถุดิบไม่มีความแน่นอนมีการขึ้นลงตลอดเวลา ทำให้เกษตรกรไม่ทราบข่าวล่วงหน้าและมีความพึงพอใจในระดับที่เป็น

ตารางที่ 20 จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์ฯ ที่ใช้เชิงใหม่-ลำพูน ในด้านการให้บริการสินเชื่อ

การให้บริการสินเชื่อ	ความพึงพอใจ					แปลผล	
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย	SD
ขั้นตอนยุ่งยากล่าช้า	37 (31.09)	29 (24.37)	31 (26.05)	18 (6.72)	4 (3.37)	3.65	1.17
ระยะเวลาในการชำระคืนก่อนช้าเร็ว	22 (18.50)	37 (31.09)	36 (30.25)	12 (10.108)	12 (10.08)	3.38	1.19
กู้ได้ในวงเงินที่ไม่สูง	21 (17.64)	23 (19.33)	23 (19.33)	28 (23.53)	24 (20.17)	2.91	1.40
รวม						3.31	0.95

หมายเหตุ: 1) ระดับปัญหา มีปัญหามาก ค่าเฉลี่ย 3.68-5.00 มีปัญหาปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.34-3.67 มีปัญหาน้อย ค่าเฉลี่ย 1.00-2.33

2) ตัวเลขในเครื่องหมายวงเล็บ () หมายถึง ร้อยละของความคิดเห็นแต่ละรายการ

ปัญหาด้านการตลาด

ผลการศึกษาพบว่าผู้ให้ข้อมูลมีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่ เชียงใหม่-ลำพูน ในด้านการตลาดโดยรวมในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.14) โดยหัวข้อที่ผู้ให้ข้อมูลมีปัญหาในระดับปานกลาง คือ 1) ความยุ่งยากในการรับซื้อไข่ 2) ราคาไข่ไม่เป็นธรรมแก่สมาชิก และ 3) การกระจายไข่สู่ตลาดช้า (ค่าเฉลี่ย 3.29, 3.25 และ 2.88 ตามลำดับ) (ตารางที่ 22)

จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลมีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่ เชียงใหม่-ลำพูน ในด้านการตลาดเกี่ยวกับความยุ่งยากในการรับซื้อไข่ และราคาไข่ไม่เป็นธรรมแก่สมาชิกมากกว่าเรื่องอื่นๆ ทั้งนี้เนื่องมาจากในบางช่วงเวลาที่ไปจำหน่ายผลผลิตมีเกษตรกรได้นำสินค้าหรือผลผลิตไปส่งที่สหกรณ์เพื่อจำหน่ายพร้อมกันจำนวนมากจึง ทำให้บางครั้งต้องใช้เวลาในการรอคิว ในขณะที่เดียวกันในเรื่องของราคาดังกล่าวสหกรณ์ไม่ได้มีการแจ้งปรับเปลี่ยนราคาสินค้าหรือราคาไข่ที่รับซื้อทุกวันเหมือนกับบริษัทเอกชน โดยทางสหกรณ์จะมีการแจ้งราคาสินค้าและราคาซื้อขายไข่ไก่ทุก 3 วัน ซึ่งเมื่อมีการขยับ ราคารับ ซื้อไข่สูงขึ้นอย่างรวดเร็วบางครั้งสหกรณ์อาจก็ยังปรับราคาไม่ทันในทันที ตามภาวะตลาดทำให้เสียผลประโยชน์ตรงส่วนนี้

ปัญหาการให้สวัสดิการแก่สมาชิก

ผลการศึกษาพบว่าผู้ให้ข้อมูลมีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่ เชียงใหม่-ลำพูน (ตารางที่ 23) ใน ด้านการให้สวัสดิการแก่สมาชิกโดยรวมใน ระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.06) โดยหัวข้อที่ผู้ให้ข้อมูลมีปัญหาใน ระดับปานกลางคือ 1) ไม่ตอบสนองความต้องการ 2) ไม่เพียงพอต่อความต้องการของสมาชิก และ 3) ผลตอบแทนน้อย (ค่าเฉลี่ย 3.12, 3.03 และ 3.03 ตามลำดับ)

จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลมีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์ไก่ไข่ เชียงใหม่-ลำพูน ในด้านการให้สวัสดิการแก่สมาชิกโดยสวัสดิการที่ทางสหกรณ์มีให้กับสมาชิคนั้นไม่ตรง และเพียงพอกับความต้องการของสมาชิก ผลตอบแทนที่ได้รับน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับแหล่งอื่น ๆ ทั้งนี้เนื่องจากสหกรณ์มีสวัสดิการช่วยเหลือกรณีการเสียชีวิต และวงเงินที่ได้รับไม่สูงมากนัก เมื่อเปรียบเทียบกับความเป็นสมาชิกของบริษัทเอกชนหรือองค์กรอื่น

ตารางที่ 22 จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่เชิงใหม่-ลำพูน ด้านการจัดการตลาด

การจัดการด้านการตลาด	ความพึงพอใจ						แปลผล ระดับพึงพอใจ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย	
ความยุ่งยากในการรับซื้อไข่	18 (5.13)	39 (32.77)	30 (25.21)	23 (19.33)	9 (7.56)	3.29	ปานกลาง
ราคาไข่ไม่เป็นธรรมแก่สมาชิก	19 (15.97)	35 (29.41)	32 (26.89)	23 (19.33)	10 (8.40)	3.25	ปานกลาง
การกระจายไข่สู่ตลาดช้า	11 (9.24)	20 (16.84)	44 (36.97)	32 (26.89)	12 (10.08)	2.88	ปานกลาง
รวม						3.14	ปานกลาง

หมายเหตุ: 1) ระดับปัญหา มีปัญหามาก ค่าเฉลี่ย 3.68-5.00 มีปัญหาปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.34-3.67 มีปัญหาน้อย ค่าเฉลี่ย 1.00-2.33

2) ตัวเลขในเครื่องหมายวงเล็บ () หมายถึง ร้อยละของความคิดเห็นแต่ละรายการ

ตารางที่ 23 จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่เชิงใหม่-ลำพูน ด้านการให้สวัสดิการแก่สมาชิก

การให้สวัสดิการแก่สมาชิก	ความพึงพอใจ				แปลผล	
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย SD ระดับพึงพอใจ
ไม่ตอบสนองความต้องการ	21 (17.64)	35 (29.41)	16 (13.45)	31 (26.05)	16 (13.45)	3.12 1.34 ปานกลาง
ไม่เพียงพอต่อความต้องการของสมาชิก	16 (13.45)	26 (21.85)	40 (33.61)	19 (15.97)	18 (15.13)	3.03 1.24 ปานกลาง
ผลตอบแทนน้อย	16 (13.45)	27 (22.69)	38 (31.93)	21 (17.65)	17 (14.29)	3.03 1.23 ปานกลาง
รวม						3.06 1.27 ปานกลาง

หมายเหตุ: 1) ระดับปัญหา มีปัญหามาก ค่าเฉลี่ย 3.68-5.00 มีปัญหาปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.34-3.67 มีปัญหาน้อย ค่าเฉลี่ย 1.00-2.33

2) ตัวเลขในเครื่องหมายวงเล็บ () หมายถึง ร้อยละของความคิดเห็นแต่ละรายการ

ปัญหาด้านการแบ่งผลกำไร

ผลการศึกษาพบว่าผู้ให้ข้อมูลมีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่ เชียงใหม่-ลำพูน (ตารางที่ 24) ในด้านการแบ่งผลกำไร โดยรวมในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.95) โดยหัวข้อที่ผู้ให้ข้อมูลมีปัญหาในระดับปานกลาง คือ 1) ใช้ระยะเวลามากในการแบ่งผลกำไร และ 2) สัดส่วนในการแบ่งผลกำไรไม่เป็นธรรม (ค่าเฉลี่ย 3.18 และ 2.71 ตามลำดับ)

จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลมีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่ เชียงใหม่-ลำพูน ในด้านการแบ่งผลกำไรเกี่ยวกับใช้ระยะเวลามากในการแบ่งผลกำไร และสัดส่วนในการแบ่งผลกำไรไม่เป็นธรรม ทั้งนี้เนื่องมาจากการแบ่งปันผลกำไรสหกรณ์จะมีการปันผลให้กับสมาชิกเป็นรายปี และสัดส่วนของผลกำไรจะขึ้นอยู่กับการทำกิจกรรมกับสหกรณ์ด้วย ดังนั้นทำให้การแบ่งปันผลกำไรให้กับสมาชิกในแต่ละไม่เท่ากัน ตลอดจนในบางปีสหกรณ์มีผลการดำเนินงานขาดทุน ทำให้ไม่สามารถแบ่งปันผลกำไรให้กับสมาชิกได้เลย

ปัญหาด้านการส่งเสริมความรู้แก่สมาชิก

ผลการศึกษาพบว่าผู้ให้ข้อมูลมีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่ เชียงใหม่-ลำพูน ในด้านการส่งเสริมให้ความรู้แก่สมาชิก โดยรวมในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.82) โดยหัวข้อที่ผู้ให้ข้อมูลมีปัญหาในระดับปานกลาง คือ 1) ไม่มีการจัดฝึกอบรมให้คำแนะนำแก่สมาชิกเท่าที่ควร 2) ขาดบุคลากรที่ให้ความรู้กับสมาชิก และ 3) ขาดการประชาสัมพันธ์แก่สมาชิก (ค่าเฉลี่ย 3.41, 3.12 และ 2.71 ตามลำดับ) และผู้ให้ข้อมูลมีปัญหาในระดับน้อยเกี่ยวกับเรื่องขาดการรับฟังปัญหาของสมาชิก (ค่าเฉลี่ย 2.04) (ตารางที่ 25)

จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลมีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่ เชียงใหม่-ลำพูน ในด้านการส่งเสริมให้ความรู้แก่สมาชิกเกี่ยวกับไม่มีการจัดฝึกอบรมให้คำแนะนำแก่สมาชิกเท่าที่ควร และสหกรณ์ขาดบุคลากรที่ให้ความรู้กับสมาชิก ทั้งนี้เนื่องจากในการจัดฝึกอบรมในเรื่องต่าง ๆ ให้กับสมาชิกส่วนใหญ่จะเป็นเจ้าหน้าที่จากบริษัทเอกชนเสียส่วนใหญ่ ในส่วนของสหกรณ์จะเป็นการประชุมประจำปีมากกว่า

เนื่องจากทางสหกรณ์ต้องคำนวณ การเรื่องงบประมาณด้วยว่าจะมีงบประมาณพอต่อการจัดกิจกรรมนั้นหรือไม่

ตารางที่ 24 จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่เชิงใหม่-ลำพูน ด้านการแบ่งผลกำไร

การแบ่งผลกำไร	ความพึงพอใจ					แปลผล	
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย	SD
ใช้ระยะเวลาในการแบ่งผลกำไร	25 (21.00)	19 (15.97)	47 (39.50)	9 (7.56)	19 (15.97)	3.18	1.30
สัดส่วนในการแบ่งผลกำไรไม่เป็นธรรม	11 (9.24)	17 (14.29)	39 (32.77)	31 (26.05)	21 (17.65)	2.71	1.19
รวม						2.95	1.25

หมายเหตุ: 1) ระดับปัญหา มีปัญหามาก ค่าเฉลี่ย 3.68-5.00 มีปัญหาปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.34-3.67 มีปัญหาน้อย ค่าเฉลี่ย 1.00-2.33

2) ตัวเลขในเครื่องหมายวงเล็บ () หมายถึง ร้อยละของความคิดเห็นแต่ละรายการ

ตารางที่ 25 จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่เชียงใหม่-ลำพูน ด้านการส่งเสริมให้ความรู้แก่สมาชิก

การส่งเสริมให้ความรู้แก่สมาชิก	ความพึงพอใจ					แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย SD ระดับพึงพอใจ
ไม่มีการจัดฝึกอบรมให้คำแนะนำแก่สมาชิกเท่าที่ควร	21 (17.65)	37 (31.09)	33 (27.73)	18 (15.13)	10 (8.40)	3.41 1.22 ปานกลาง
ขาดบุคลากรที่ให้ความรู้กับสมาชิก	19 (15.97)	25 (21.01)	40 (33.61)	21 (17.65)	14 (11.76)	3.12 1.22 ปานกลาง
ขาดการประชาสัมพันธ์แก่สมาชิก	15 (12.61)	21 (17.65)	28 (23.53)	25 (21.00)	30 (25.21)	2.71 1.35 ปานกลาง
ขาดการรับฟังปัญหาของสมาชิก	24 (20.17)	15 (12.61)	39 (32.77)	24 (20.17)	17 (14.28)	2.04 1.31 น้อย
รวม						2.82 1.28 ปานกลาง

หมายเหตุ: 1) ระดับปัญหา มีปัญหามาก ค่าเฉลี่ย 3.68-5.00 มีปัญหาปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.34-3.67 มีปัญหาน้อย ค่าเฉลี่ย 1.00-2.33

2) ตัวเลขในเครื่องหมายวงเล็บ () หมายถึง ร้อยละของความถี่ในแต่ละรายการ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

(SUMMARY, AND RECOMMENDATIONS)

การศึกษาเรื่อง “ความพึงพอใจของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ในจังหวัดเชียงใหม่-ลำพูนต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่จังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความพึงพอใจของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ ในเขตจังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน ที่มีต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ไก่ไข่ เชียงใหม่-ลำพูน โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อศึกษา 1) ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ในเขตจังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน 2) ความพึงพอใจของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ในเขต จังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน และ 3) ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ ไข่จังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน โดยประชากรในการศึกษา ได้แก่ เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ที่เป็นสมาชิกของ สหกรณ์ไก่ไข่เชียงใหม่-ลำพูน จำนวน 169 คน ได้กลุ่มตัวอย่างโดยอาศัยการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 119 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษารูปได้ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

(Summary)

ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกร

ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ข้อมูลเกือบสามในสี่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ยประมาณ 42 ปี โดยผู้ให้ข้อมูลมีอายุน้อยที่สุดคือ 29 ปี และผู้ให้ข้อมูลที่มีอายุมากที่สุดคือ 57 ปี มีการศึกษาใน ระดับประถมศึกษา มีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 5 คน โดยผู้ให้ข้อมูลมีสมาชิกในครัวเรือนน้อยที่สุด คือ 2 คน และผู้ให้ข้อมูลที่มีสมาชิกในครัวเรือน มากที่สุดคือ 8 คน มีจำนวนแรงงานที่ใช้ในการเลี้ยง ไก่ไข่ เฉลี่ยประมาณ 5 คน โดยผู้ให้ข้อมูลมีจำนวนแรงงานที่ใช้ในการเลี้ยงไก่ไข่น้อยที่สุดคือ 2 คน และมากที่สุดคือ 8 คน มีรายได้จากการเลี้ยงไก่ไข่ในปีที่ผ่านมาระหว่าง 500,000 – 1,000,000 บาท ต่อปี นอกจากประกอบอาชีพการเลี้ยงไก่แล้วเกือบครึ่งหนึ่งยังประกอบอาชีพรับจ้าง ผู้ให้ข้อมูล ทั้งหมดรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่จากเจ้าหน้าที่การเกษตร รองลงมาคือรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการ เลี้ยงไก่จากเครือข่ายเกษตรกร และสหกรณ์การเกษตร เป็นสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและ สหกรณ์การเกษตร และกลุ่มเกษตรกร

ความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินการของสหกรณ์ไก่อี๋เชียงใหม่-ลำพูน

ผลการวิจัยความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินการของสหกรณ์ไก่อี๋เชียงใหม่-ลำพูน พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.2) โดยมีความพึงพอใจในระดับปานกลางในด้านสวัสดิการแก่สมาชิก ด้านการแบ่งผลกำไร ด้านการตลาด ด้านการจัดการวัตถุดิบ ด้านการให้บริการสินเชื่อ และด้านการส่งเสริมให้ความรู้แก่สมาชิก ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดความพึงพอใจในแต่ละด้านดังนี้

ด้านการตลาด พบว่าผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ไก่อี๋เชียงใหม่-ลำพูน โดยรวมในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.23) โดยหัวข้อที่ผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจในระดับมาก คือ การคัดเลือกการรับซื้อไข่ ผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง คือ 1) การกระจายไข่เพื่อส่งตลาด 2) ราคาไข่ที่สหกรณ์รับซื้อ 3) การขนส่งไข่จากฟาร์มสมาชิกส่งสหกรณ์

ด้านการจัดการวัตถุดิบ พบว่าผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ไก่อี๋เชียงใหม่-ลำพูน ในด้านการจัดการวัตถุดิบโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.13) โดยหัวข้อที่ผู้ให้ข้อมูล มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง คือ 1) ขั้นตอนการเบิกจ่ายสินค้า 2) ราคาวัตถุดิบที่สหกรณ์ขาย 3) คุณภาพของวัตถุดิบ/สินค้า 4) การสำรองวัตถุดิบอาหารสัตว์

ด้านการส่งเสริมความรู้แก่สมาชิก พบว่าผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ ไก่อี๋เชียงใหม่-ลำพูน โดยรวมในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.09) โดยหัวข้อที่ผู้ให้ข้อมูล มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง คือ 1) การให้ความรู้ด้านสุขอนามัยภายในฟาร์ม 2) การให้คำแนะนำเกี่ยวกับเทคนิคการใช้ยาภายในฟาร์ม 3) การฝึกอบรมด้านการจัดการฟาร์ม 4) การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่ 5) การตรวจเยี่ยมฟาร์มของสมาชิก 6) การให้คำแนะนำเกี่ยวกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ และ 7) การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสหกรณ์

ด้านการให้บริการสินเชื่อ พบว่าผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ ไก่อี๋เชียงใหม่-ลำพูน โดยรวมในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.11) โดยผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจในระดับปานกลางในทุกประเด็น คือ 1) ดอกเบี้ยที่ทางสหกรณ์กำหนด 2) ระยะเวลาชำระคืน 3) วงเงินในการขอสินเชื่อ 4) ความรวดเร็วในการอนุมัติ และ 5) คุณสมบัติของผู้ขอสินเชื่อ

ด้านสวัสดิการแก่สมาชิก ผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ ไก่อี๋เชียงใหม่-ลำพูน โดยรวมในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.39) โดยผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง คือ 1) การอำนวยความสะดวกของพนักงานกับสมาชิกเมื่อมาติดต่อสหกรณ์ และ 2) การให้ความคุ้มครองสุขภาพของสมาชิก

ด้านการแบ่งผลกำไร พบว่าผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ไก่อี๋เชียงใหม่-ลำพูน โดยรวมในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.29) โดยผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจใน

ระดับปานกลางในทุกประเด็น คือ 1) อัตราการจ่ายแบ่งปันผล 2) ผลตอบแทนที่ได้ 3) การจัดสรรผลกำไร และ 4) ระยะเวลาในการจ่ายผลกำไร

ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์

ผลการวิจัยปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่ของสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่ในจังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.08) โดยมีปัญหาในระดับปานกลางในด้านการให้บริการสินเชื่อ ด้านการจัดการวัตถุดิบ ด้านการตลาด ด้านสวัสดิการแก่สมาชิก ด้านการแบ่งผลกำไร และด้านการส่งเสริมให้ความรู้แก่สมาชิก ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดของปัญหาในแต่ละด้านดังนี้

ปัญหาด้านการตลาด พบว่าผู้ให้ข้อมูลมีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่เชียงใหม่-ลำพูน โดยรวมในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.14) โดยหัวข้อที่ผู้ให้ข้อมูลมีปัญหาในระดับปานกลาง คือ 1) ความยุ่งยากในการรับซื้อไข่ 2) ราคาไข่ไม่เป็นธรรมแก่สมาชิก และ 3) การกระจายไข่สู่ตลาดช้า

ปัญหาด้านการจัดการวัตถุดิบ พบว่าผู้ให้ข้อมูลมีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่เชียงใหม่-ลำพูน โดยรวมในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.14) โดยหัวข้อที่ผู้ให้ข้อมูลมีปัญหาในระดับปานกลาง คือ 1) บางครั้งวัตถุดิบไม่มีในสต็อก 2) ราคาวัตถุดิบบางช่วงสูงเกินไป 3) คุณภาพวัตถุดิบไม่แน่นอน และ 4) การเบิกจ่ายล่าช้า/มากขั้นตอน

ปัญหาด้านการส่งเสริมให้ความรู้แก่สมาชิก พบว่าผู้ให้ข้อมูลมีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่เชียงใหม่-ลำพูน ในด้านการส่งเสริมให้ความรู้แก่สมาชิก โดยรวมในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.82) โดยหัวข้อที่ผู้ให้ข้อมูลมีปัญหาในระดับปานกลาง คือ 1) ไม่มีการจัดฝึกอบรมให้คำแนะนำแก่สมาชิกเท่าที่ควร 2) ขาดบุคลากรที่ให้ความรู้กับสมาชิก และ 3) ขาดการประชาสัมพันธ์แก่สมาชิก และผู้ให้ข้อมูลมีปัญหาในระดับน้อยเกี่ยวกับเรื่องขาดการรับฟังปัญหาของสมาชิก

ปัญหาด้านการให้บริการสินเชื่อ พบว่าผู้ให้ข้อมูลมีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่เชียงใหม่-ลำพูน โดยรวมในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.31) โดยหัวข้อที่ผู้ให้ข้อมูลมีปัญหาในระดับปานกลาง คือ 1) ขั้นตอนยุ่งยากล่าช้า 2) ระยะเวลาในการชำระคืนค่อนข้างเร็ว และ 3) ฎีไ้ในวงเงินที่ไม่สูง

ปัญหาด้านการให้สวัสดิการแก่สมาชิก พบว่าผู้ให้ข้อมูลมีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่เชียงใหม่-ลำพูน โดยรวมในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.06) โดยหัวข้อที่ผู้ให้ข้อมูลมีปัญหาในระดับปานกลาง คือ 1) ไม่ตอบสนองความต้องการ 2) ไม่เพียงพอต่อความต้องการของสมาชิก และ 3) ผลตอบแทนน้อย

ปัญหาด้านการแบ่งผลกำไร พบว่าผู้ให้ข้อมูลมีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของ สหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่เชียงใหม่-ลำพูน โดยรวมในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.95) โดยหัวข้อที่ผู้ให้ ข้อมูลมีปัญหาในระดับปานกลาง คือ 1) ใช้ระยะเวลามากในการแบ่งผลกำไร และ 2) สัดส่วนใน การแบ่งผลกำไรไม่เป็นธรรม

ข้อเสนอแนะ (Recommendations)

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาถึงความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่จังหวัดเชียงใหม่- ลำพูน ต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ไก่ไข่เชียงใหม่-ลำพูน หากมีการศึกษาครั้งต่อไปผู้วิจัยมี ข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรมีการศึกษาถึงความพึงพอใจของสมาชิกในเรื่องผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ สหกรณ์
2. ควรมีการศึกษาถึงรายละเอียดของสาเหตุการทำให้สมาชิกมีความพึงพอใจในระดับ ที่สมาชิกมีความพึงพอใจน้อยที่สุด
3. ควรศึกษาถึงพฤติกรรมการมีส่วนร่วมและทัศนคติของผู้เลี้ยงไก่ไข่ต่อการเป็น สมาชิกขององค์กรของสหกรณ์

บรรณานุกรม
(BIBLIOGRAPHY)

- ชนิษฐา โสภานนท์. 2538. ความพึงพอใจของข้าราชการครูที่มีต่อการบริหารของผู้บริหาร
วิทยาลัยเกษตรกรรมกลุ่มภาคเหนือสังกัดกรมอาชีวศึกษา. เชียงใหม่ : วิทยานิพนธ์ปริญญา
โท, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.
- จิรายุส เมืองมาหล้า. 2548. ความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดภายใต้โครงการส่งเสริมการ
ปลูกครบวงจรของเอกชนในอำเภอฝาง จังหวัดลำพูน. เชียงใหม่ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท,
มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- ฉกาจ สุธรรมจรรยา. 2538. ความพึงพอใจในการทำงานของเจ้าหน้าที่หน่วยป้องกันและกำจัด
ศัตรูพืช. เชียงใหม่ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.
- จิตติ รอดประเสริฐ. 2537. ความพึงพอใจในการทำงานของเจ้าหน้าที่หน่วยป้องกันและกำจัด
ศัตรูพืช. เชียงใหม่ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.
- ณเรศ เรืองเดช. 2536. ความพึงพอใจในบทบาทหน้าที่ของเจ้าพนักงานการเกษตรประจำตำบลใน
เขตภาคเหนือตอนบน. เชียงใหม่ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตร
แม่โจ้.
- เทพพนม เมืองแมน และ สวิง สุวรรณ. 2539. พฤติกรรมองค์การ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ธรรมบุญ ศิริพันธ์. 2530. ปัจจัยบางประการที่มีความสัมพันธ์ต่อการแสดงบทบาทในการสื่อสาร
ของเกษตรตำบล ในจังหวัดพัทลุง. เชียงใหม่ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท,
สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.
- นภดล ดันตยานุสรณ์. 2548. ความพึงพอใจของเกษตรกรลูกค้าที่มีต่อการให้บริการของธนาคารเพื่อ
การเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่ :
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- นภาพรส์ อำมาตย์โยธิน. 2535. ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการดำเนินงานโครงการผลิต
เมล็ดพันธุ์ถั่วเหลืองในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง. เชียงใหม่ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท,
สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.
- นำชัย หนูผล. 2529. การพัฒนาชุมชนหลักและยุทธวิธี. เชียงใหม่ : ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร,
สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.
- นิคม พรหมชัย. 2529. ความพึงพอใจของสมาชิกของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ภาคใต้.
สงขลา : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- บุญธรรม กิจปริดาปริสุทธิ์. 2535. ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: ภาควิชา
ศึกษาศาสตร์, คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- บุญเรียง ขจรศิลป์. 2528. “การสร้างแบบวัดเจตคติ” น.125-153. ใน วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์.
2 (มกราคม-กุมภาพันธ์).
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540. “การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย” น.114-133. ใน วิธีการวิจัยทาง
พฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร.
- ลัดดา พิศาลบุตร และนรินทร์พร จุลมนต์. 2535. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการสหกรณ์. นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- วัลยา นุตศรี. 2533. ความพึงพอใจในงานที่ปฏิบัติของเจ้าพนักงานเคหกิจเกษตรในภาคเหนือ.
เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.
- สมเกียรติ ฉายไธสง. 2539. ความพึงพอใจของพนักงานสหกรณ์ต่อหน้าที่การงานและผลตอบแทน
ที่ได้รับ. กรุงเทพฯ: ฝ่ายวิจัยการพัฒนางานสหกรณ์ กองวิชาการ กรมส่งเสริมการเกษตร.
- สมพงศ์ เกษมสิน. 2517. สารานุกรมการบริหาร. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช
- สมยศ นาวิการ. 2522. การบริหาร. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานครพิมพ์.
- สวัสดิ์ กันจินะ 2538. ความพึงพอใจการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ป่าไม้ประจำหน่วยป้องกันรักษา
ป่า จังหวัดเชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.
- สุกิจ ชันธปราบ 2534 การจัดการฟาร์มสัตว์ปีก. พิมพ์ครั้งที่ 1. สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.
- สุชน ตั้งทวีวัฒน์. 2542. การจัดการผลิตสัตว์ปีก. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อรรพรรณ ชินราศรี. 2547. เทคโนโลยีการผลิตสัตว์ปีก. กรุงเทพฯ: อภิชาติการพิมพ์.
- อนันต์ ปัญญาวีร์. 2534. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของนักวิชาการสัตวบาล. เชียงใหม่:
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.
- อรุณ รักธรรม. 2523. การพัฒนาองค์การเพื่อการเปลี่ยนแปลง. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- อนุศักดิ์ จันทร์มา. 2537. หลักมนุษยสัมพันธ์กับการบริหาร. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- เอื้อน หุ่นเที่ยง. 2537. ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานสหกรณ์ เชียงคำ อ. เชียงคำ จ. พะเยา.
เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง

ความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่ในจังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน
ต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ไก่ไข่เชียงใหม่-ลำพูน

คำชี้แจง การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่จังหวัดเชียงใหม่-ลำพูนต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ไก่ไข่เชียงใหม่-ลำพูน โดยข้อมูลที่ได้จะนำไปใช้ในการประกอบการทำปัญหาพิเศษของผู้วิจัยเท่านั้น

ชื่อผู้ตอบแบบสอบถาม.....วันที่...../...../.....

เลขที่แบบสอบถาม

[][][]

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของผู้ให้ข้อมูล

ก. ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล

1. เพศ () 1. ชาย () 2. หญิง
2. ปัจจุบันท่านมีอายุ..... ...ปี (เกิน 6 เดือน นับเป็น 1 ปี)
3. ระดับการศึกษา

() 1. ไม่ได้เรียนหนังสือ	() 2. ประถมศึกษา
() 3. มัธยมศึกษาตอนต้น	() 4. มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.
() 5. อนุปริญญา/ปวส.	() 6. ปริญญาตรี
() 7. สูงกว่าปริญญาตรี	() 8. อื่นๆ ระบุ.....

ข. ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

4. รายได้จากการเลี้ยงไก่ไข่ในปีที่ผ่านมา คิดเป็นรายได้/ปี

() 100,000 - 300,000 บาท
() 300,001 - 500,000 บาท
() 500,001 - 1,000,000 บาท
() 1,000,001 - 3,000,000 บาท
() มากกว่า - 3,000,000 บาทขึ้นไป

5. การประกอบอาชีพอื่นนอกเหนือจากการเลี้ยงไก่

- () ค้าขาย
- () รับราชการ
- () รับจ้าง
- () พนักงานรัฐวิสาหกิจ
- () อื่นๆ ระบุ....

6. จำนวนสมาชิกในครอบครัว.....คน

7. จำนวนแรงงานที่ใช้ในการเลี้ยงไก่ไข่.....คน

ก. ข้อมูลด้านสังคม

8. ท่านได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่จากแหล่งใดมากที่สุด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () วิทยุ
- () โทรศัพท์
- () นิตยสารการเกษตร
- () เจ้าหน้าที่การเกษตร
- () สหกรณ์ไก่ไข่
- () เครือข่ายเกษตรกร

9. นอกจากเป็นสมาชิกกลุ่มสหกรณ์ไก่ไข่แล้วท่านเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตรอื่นใดบ้าง

- () 1. กลุ่มสหกรณ์การเกษตร
- () 2. กลุ่มเกษตรกร
- () 3. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร
- () 4. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์
- () 5. สถาบันหรือกลุ่มด้านการเกษตรอื่นๆ ระบุ.....
- () 6. ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มใดเลย
- อื่นๆ ระบุ.....

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่ในจังหวัดเชียงใหม่-ลำพูนต่อการ

ดำเนินงานของสหกรณ์ไก่ไข่เชียงใหม่-ลำพูน

คำแนะนำ คำถามในตอนนี้เป็นคำถามเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่ในจังหวัดเชียงใหม่-ลำพูนต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ไก่ไข่เชียงใหม่-ลำพูน แบบสอบถามนี้ไม่มีคำตอบใดถูกหรือผิด แต่ต้องการคำตอบที่ใกล้เคียงกับความคิดเห็นของเกษตรกรมากที่สุด

โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

5 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด	4 หมายถึง พึงพอใจมาก
3 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง	2 หมายถึง พึงพอใจน้อย
1 หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด	

กิจกรรม	ความพึงพอใจ					หมายเหตุ (เหตุผล)
	5	4	3	2	1	
การจัดการด้านการตลาด						
1. ราคาไข่ที่สหกรณ์รับซื้อ						
2. การคัดเลือกการรับซื้อไข่						
3. การขนส่งไข่จากฟาร์มสมาชิกส่งสหกรณ์						
4. การกระจายไข่เพื่อส่งตลาด						
การจัดการด้านวัตถุดิบ						
5. ราคาวัตถุดิบที่สหกรณ์ขาย						
6. การสำรองวัตถุดิบอาหารสัตว์						
7. คุณภาพของวัตถุดิบ/สินค้า						
8. ขั้นตอนการเบิกจ่ายสินค้า						
การส่งเสริมให้ความรู้แก่สมาชิก						
9. การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสหกรณ์						
10. การฝึกอบรมด้านการจัดการฟาร์ม						
11. การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่						
12. การให้คำแนะนำเกี่ยวกับเทคโนโลยีสมัยใหม่						
13. การให้คำแนะนำเกี่ยวกับเทคนิคการใช้ยาภายในฟาร์ม						
14. การตรวจเยี่ยมฟาร์มของสมาชิก						

กิจกรรม	ความพึงพอใจ					หมายเหตุ (เหตุผล)
	5	4	3	2	1	
15. การให้ความรู้ด้านสุขอนามัยภายในฟาร์ม						
การให้บริการสินเชื่อ						
16. คุณสมบัติของผู้ขอสินเชื่อ						
17. ความรวดเร็วในการอนุมัติ						
18. วงเงินในการขอสินเชื่อ						
19. ดอกเบี้ยที่ทางสหกรณ์ กำหนด						
20. ระยะเวลาชำระคืน						
สวัสดิการแก่สมาชิก						
21. การให้ความคุ้มครองสุขภาพของสมาชิก						
22. การอำนวยความสะดวกของพนักงานกับสมาชิก เมื่อมาติดต่อสหกรณ์						
การแบ่งผลกำไร						
23. อัตราการจ่ายแบ่งปันผล						
24. ระยะเวลาในการจ่ายผลกำไร						
25. ผลตอบแทนที่ได้						
26. การจัดสรรผลกำไร						

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้เลี้ยง

กิจกรรม	ปัญหา					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
การจัดการด้านการตลาด						
1. ราคาไข่ไม่เป็นธรรมแก่สมาชิก						
2. ความยุ่งยากในการรับซื้อไข่						
3. การกระจายไข่สู่ตลาดช้า						
การจัดการด้านวัตถุดิบ						
1. ราคาวัตถุดิบบางช่วงสูงเกินไป						
2. คุณภาพวัตถุดิบไม่แน่นอน						
3. การเบิกจ่ายล่าช้า/มากขั้นตอน						
4. บางครั้งวัตถุดิบไม่มีในสต็อก						
การส่งเสริมให้ความรู้แก่สมาชิก						
1. ขาดการประชาสัมพันธ์แก่สมาชิก						
2. ขาดการรับฟังปัญหาของสมาชิก						
3. ขาดบุคลากรที่ให้ความรู้กับสมาชิก						
4. ไม่มีการจัดฝึกอบรมให้คำแนะนำแก่สมาชิกเท่าที่ควร						
การให้บริการสินเชื่อ						
1. กู้ได้ในวงเงินที่ไม่สูง						
2. ขั้นตอนยุ่งยากล่าช้า						
3. ระยะเวลาในการชำระคืนค่อนข้างเร็ว						
สวัสดิการแก่สมาชิก						
1. ไม่เพียงพอต่อความต้องการของสมาชิก						
2. ไม่ตอบสนองความต้องการ						
3. ผลตอบแทนน้อย						
การแบ่งผลกำไร						
1. สัดส่วนในการแบ่งผลกำไรไม่เป็นธรรม						
2. ใช้ระยะเวลามากในการแบ่งผลกำไร						

ภาคผนวก ข

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายวิทยา ทิศหล้า
วันเดือนปีเกิด	16 กุมภาพันธ์ 2522
สถานที่เกิด	จังหวัดลำพูน
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2543 อวท.บ. (สัตวบาล) สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ พ.ศ. 2545 วท.บ. (สัตวศาสตร์) มหาวิทยาลัยแม่โจ้
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2549 - 2551 ผู้แทนฝ่ายขายและดูแลเขตภาคเหนือ บริษัท มิตรภาพอาหารสัตว์ จำกัด จังหวัดกรุงเทพฯ พ.ศ. 2547 - 2549 เจ้าหน้าที่สัตวบาล บริษัท เจริญฟาร์ม จำกัด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2545 - 2547 ผู้สำรวจฟาร์ม และผู้ช่วยนักวิจัย สถานีวิจัยและฝึกอบรมเกษตรแม่เหิยะ (โครงการไปโอก้าช มหาวิทยาลัยเชียงใหม่)
ประวัติการฝึกอบรม	พ.ศ. 2548 หลักสูตรผู้ควบคุมฟาร์ม (บริษัทลิตรี่ ฟูดส์ จำกัด) หลักสูตรการใช้ยา และ สุขภาพบาลเบื้องต้น (กรมปศุสัตว์) พ.ศ. 2546 หลักสูตรการดูแลนกทั่วไป (บริษัทมิตรภาพอาหารสัตว์ จำกัด)